

KURIER POZNANSKI

wychodzi 2 x dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marian Chełmickowski
Za wszelkie inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Nr 308 * Wydanie P

Poznań, niedziela dnia 11 lipca 1937

Rok 32

Poznań, 10 lipca.

Podziemna robota Niemców w Polsce

Mamy poruszyć sprawę ważną i pragniemy to uczynić z należytą ostrożnością. Idzie nam mianowicie o pewne fakty, które ostatnie tygodnie ujawniły w dziedzinie zagadnienia niemieckiego w Polsce. Fakty te są ogromnie znamienne i oburzające. Postaramy się jednak oburzenie pohamować i potraktować sprawę na zimno.

W Chojnicach odbył się proces przeciw 22 Niemcom, między którymi znajdował się znany przewodca „Deutsche Vereinigung”, najbardziej wpływowej organizacji niemieckiej na terenie Wielkopolski i Pomorza, Gero Gersdorff, oficer rezerwy wojsk polskich. Oskarżonym udowodniono utworzenie w majątności Kęsowo zakonu sprowowanego „obozu pracy”, wzorowanego na podobnych obozach w Niemczech. Wiadomo zaś dobrze, że do programu niemieckich obozów pracy należy wykształcenie wojskowe.

W Zielonce, w powiecie sepolińskim, „Deutsche Vereinigung” urządziła (zakazane już dziś) kursy przeszkoleniowe dla młodzieży, połączone ze skoszarowaniem oraz musztrą.

W Solcu Kujawskim stwierdzono ostatnio, że tamtejszy oddział „Deutsche Vereinigung” przeprowadzał ćwiczenia wojskowe młodszych członków. Starosta bydgoski zawiesił ten oddział niemieckiej organizacji.

Tylko tyle przedostało się do wiadomości publicznej. Ale to już chyba dosyć, aby zapytać: co to wszystko znaczy? Na jakiej zasadzie odbywają się te manewry niemieckie w Polsce? W jakim celu wielka niemiecka organizacja szkoli wojskowo młodych Niemców, obywateli polskich?

Nikt nie uwierzy, że jest to tylko forma „przysposobienia wojskowego i wychowania fizycznego” dla przygotowania kadr do obrony państwa polskiego. Kto zna nastroje wśród Niemców w Polsce dla tego sprawa jest prosta. Pamiętamy przecież dobrze procesy nielegalnych organizacji niemieckich na Górnym Śląsku, którym się marzyło wywołanie powstania dla oderwania Śląska od Polski.

Na Śląsk też prowadzą nici i ostatniej akcji „Deutsche Vereinigung”. Jednym z oskarżonych w procesie chojnickim był Jerzy Klimek z Rydułtów w powiecie rybnickim, który kierował niemieckim „obożem pracy” w Kęsowie. Wiadomo, że w postępującej sobie radykalnie organizacji młodzieży śląskiego „Volksbundu” władze musiały niedawno przeprowadzić rewizję.

I dzieje się to wszystko w okresie, kiedy prasa niemiecka wypisuje treny o rzekomym ucisku „lojalnej i spokojnej” ludności niemieckiej w Polsce. Tymczasem ludność ta ma swoje szkoły, swoje biblioteki, swoje przedstawienia, swoje kościoły i zbroje oraz swoje organizacje, — niestety,

Zbrojenia Sowietów na wielką skalę

Wyjazd Litwinowa do Waszyngtonu? — Kredyty amerykańskie na zbrojenia za złoto sowieckie — Siły lotnicze ZSRR

Helsinki. (ATE). Dziennik sztokholmski „Aftonbladet” donosi, że na jeździe Litwinowa ma udać się z oficjalną wizytą do Stanów Zjednoczonych.

W związku z tą wiadomością obiegują pogłoski, że celem podróży Litwinowa jest uzyskanie kredytów, które będą obrócone przede wszystkim na dozbrojenie ZSRR, zwłaszcza w dziedzinie marynarki wojennej i lotnictwa. Kredyty te będą mogły być udzielone na skutek przyznania Stanom Zjednoczonym przez Sowietów znacznej gwarancji w postaci złota z nowych kopalń nad rzekami Leną i Amurem.

W Europie dotąd nie znaleźli się odbiorcy na złoto sowieckie, natomiast Stany Zjednoczone miały wyrazić chęć przeprowadzenia znacznych transakcji, opartych na tym złocie, dzięki czemu Sowiety będą mogli uzyskać kredyty, pomimo obowiązującego wciąż prawa Johnsona, zabraniającego udzielania pożyczek czy otwierania kredytów tym państwom, które nie uregulowały swych dawnych należności.

Tokio. (ATE). Prasa japońska ogłosiła otrzymane z miarodajnego źródła zestawienie, dotyczące obecnego stanu sił lotniczych ZSRR.

Liczba samolotów „pierwszej linii” (maszyn, które mogą być użyte dla akcji bojowej bezpośrednio po wybuchu działań wojennych) wynosi 4.600, w tym ciężkich bombardujących — 1.400, lekkich bombardujących — 1.500, wywiadowczych — 1.700. Samolotów rezerwowych jest 1.400.

Do tego nie włączono samolotów Ossoawimachim, lotnictwa cywilnego i lotnictwa marynarki.

Zakładów lotniczych Sowiety mają 74, w tej liczbie 28 fabryk, wytwarzających samoloty, 14 — silniki, 32 — części zapasowe. Liczba robotników przemysłu lotniczego wynosi 220.000, a

produkcja całego przemysłu — 7.000 maszyn rocznie. Ilość przygotowanych kadr do skoków ze spadochronami dochodzi do 60.000.

Najnowsze typy samolotów wojskowych „I-16” oraz „I-17”, konstrukcji metalowej, o motorze 750 HP, są z maksymalną szybkością 480 km. Ponadto lekkie maszyny „L-6” i „L-7” wywia-

dowcze mają szybkość 380 km na godzinę.

Leninград. (ATE). W stocznicach amerykańskich buduje się podobno obecnie dla sowieckiej floty bałtyckiej nowy wielki pancernik o pojemności 35.000 ton. Poza tym miano zamówić kilka krążowników i stawiaczy min od 6 do 12.000 ton.

Zatwierdzenie ordynacji wyborczej

Moskwa. (ATE). Na plenarnym posiedzeniu CIK prowadzono tzw. dyskusję nad referatem zasadniczym wygłoszonym przez Jakowlewa.

Drużgocącej krytyce poddano działalność prowincjonalnych Sowietów. Delegaci wysuwali przykłady ilustrujące ospałość prasy i przerost administracji. M. in. stwierdzono, że w kancelarii okręgowej sowietu w Świerdłowsku leżą do dziś niezatwierdzone skargi i prośby datowane z 1933 roku.

Dyskusja ujawniła obawy, nurtujące górę partijną w związku z nadchodzącymi wyborami. Największym bowiem niebezpieczeństwem jest możliwość przedostania się do Sowietów

czynników opozycyjnych. Plenum CIK zaleciło najdalej idącą ostrożność oraz bezwzględność w walce z tzw. trockistami i „wrogami ludu”.

Sesja została zakończona przyjęciem ordynacji do Najwyższej Rady ZSRR. Dokonano wyboru dwóch nowych członków prezydium, a mianowicie członka sekretariatu i „Politbiura” Andrejewa, oraz przewodniczącego orenburskiego okręgowego komitetu wykonawczego, Gorkina, którego zarazem mianowano stałym sekretarzem CIK. Dotychczasowy sekretarz Akulow ustąpił rzekomo ze względu na stan zdrowia.

Słaby przyrost naturalny w Rzeszy

Berlin. (PAT). „Voelkischer Beobachter” z dużą troską omawia zagadnienie przyrostu naturalnego w Niemczech. Za szczególnie zaniżoną cechę położenia demograficznego dziennik uważa stosunek liczby dzieci i dorosłych w poszczególnych krajach.

Według prowizorycznych obliczeń Polska np. obok 22 mln. dorosłych i dorastającej młodzieży ma 12 milionów dzieci. W Niemczech na 49.568 ty-

sięcy dorosłych i młodzieży przypada 15.794 dzieci w wieku poniżej lat 15. Tym samym Polska przy liczbie dorosłych i dorastających mniejszej przeszło o połowę niż Niemcy posiada nie o wiele mniejszą niż Rzesza ilość dzieci.

W dalszym ciągu autor stwierdza, że powszechny kryzys demograficzny narodów europejskich po wojnie dotknął najbardziej Rzeszę. Nawet Francja ma już oddawna poza sobą krytyczny punkt w życiu narodowym, a niektóre wielkie kraje wykazują wciąż silniejszy odsetek dzieci.

W Sowietach, Japonii, St. Zjedn., niewątpliwie w Polsce i w bardzo skromnych zresztą rozmiarach we Włoszech oraz w Trzeciej Rzeszy — kończy autor — widać zwrot ku lepszemu. Nie ma jednak najmniejszych powodów szybkiego pozbawiania się tej troski. Przyrost liczby urodzin w Niemczech nie osiągnął jeszcze nawet minimum. W skupieniach niemieckich poza krajami w Austrii i w Sudetach — położenie jest gorsze, niż w najkrytyczniejszych czasach Rzeszy.

Kryzys rządowy w Belgii?

Bruksela. (PAT). Posiedzenie Rady Ministrów poświęcone było głównie omawianiu wewnętrznego położenia kraju.

Narady nie przyniosły rozwiązania w związku ze stanowiskiem, stworzonym przez stronnictwo liberalne, domagające się natychmiastowego ustąpienia min. sprawiedliwości de La-valley'a.

Premier van Zeeland zażąda prawdopodobnie jutro odpowiedzi od delegatów str. liberalnego, czy chcą przez to żądanie sprowokować zbiorową dymisję gabinetu. Posiedzenie Rady Ministrów, zwołane na środę, nabierze wobec tego specjalnego znaczenia.

Miasto zniszczone przez wybuch wulkanu

San Francisco. (PAT). W dniu 28 czerwca nastąpił na Nowej Gwinei wybuch wulkanu, który zniszczył miasto Rabaul. 500 osób zostało zabitych.

Wiadomość o tym przedostała się dopiero wczoraj za pośrednictwem agenta jednej z kompanii żeglugi, który ogłosił raport kapitana statku „Golden Bear”, znajdującego się w chwili katastrofy w porcie Rabaul.

także tajne organizacje, oparte nieraz o jawne związki.

Kiedy zaś w zakamarkach konspiracji niemieckiej w Polsce odbywają się jakieś zamaskowane „obozy pracy” i ćwiczenia wojskowe, to wiadomo, że zdarzają się wypadki dezercji młodych Niemców przed służbą wojskową. Uciekają oni do Niemiec i, jak twierdzi organ prasowy niemieckiej emigracji politycznej, „Neuer Vorwärts”, otrzymują tam przeszkolenie w specjalnych obozach wojskowych.

Z zestawienia przytoczonych przez nas faktów wynika jasno, że akcja odnośnych ugrupowań niemieckich w Polsce wkroczyła na tory, które mu-

szą się spotkać ze stanowczym protestem i odparciem. I nie wolno tu się ograniczać do traktowania sprawy wyłącznie pod naszym wewnętrznym kątem widzenia. Wszak wiemy, jakie więzy zależności łączą niemiecką zagraniczną z Trzecią Rzeszą. Plan niemiecki w stosunku do Polski dla trzeźwo myślących są od dawna jasne, zrozumiałe i niezmiennie — mimo woalów dyplomatycznych grzeczności i zapewnień na tle paktu o nieagresji.

Pakt ten zaś i jego istotna wartość nie po raz pierwszy już znajduje jaskrawe oświecenie w konspiracyjnej działalności rozzuchwalonych Niemców w Polsce.

Trudne zadanie W. Brytanii

Prasa angielska o wczorajszym posiedzeniu Komitetu Nieinterwencji — Nastąpiło tylko krótkotrwałe odroczenie zatargu — Pesymizm pism włoskich — Rozczarowanie we Francji

Londyn (Tel. wł.) Prasa podkreślając z zadowoleniem niewątpliwie odprężenie, jakie nastąpiło po wczorajszym posiedzeniu Komitetu Nieinterwencji, stwierdza jednocześnie niemal jednomyślnie, że jest to tylko odroczenie na krótki czas zatargu.

„Times” twierdzi, że rząd brytyjski swoją misję wypełni możliwie szybko i będzie starał się już w początkach przyszłego tygodnia dać odpowiedź. Nie należy oczekiwać jakiegokolwiek gotowego planu. Przypada jednak trzeba, że istnieją jeszcze poważne niejasności chociaż zażegnana została groźba rozbicia Komitetu.

„Daily Telegraph” wyraża zadowolenie z powierzonej rządowi angielskiemu misji wynalezienia kompromisowego planu. Trudno jednak pozbyć się myśli, że jest to tylko próba przewleczenia sprawy. W obecnych warunkach istnieją wciąż nikłe widoki pomyślnego wyniku misji, wyrazić można jednak zadowolenie, że nie doszło do rozwiązania Komitetu. Groźba ta jednak wciąż jeszcze wisi w powietrzu.

Korespondent dyplomatyczny „Morning Post” zaznacza również, że nie należy ulegać złudzeniu co do przyszłości, która nadal stoi pod znakiem zapytania. Zadanie jakim obarczył rząd angielski jest niezwykle trudne. Min. Eden, który pozostanie w ciągu tygodnia w stolicy, przeprowadzi rozmowy z zainteresowanymi państwami. Na podstawie tych rozmów opracuje się kompromisowy plan.

Socjalistyczny „Daily Herald” jest zdania, że sprawę odwołano tylko na kilka dni, gdyż istnieją możliwości aby misja angielska mogła zakończyć się pomyślnie.

Vernon Bartlett w „Daily Chronicle” pisze, że w archiwach Foreign Office znajdują się już różne plany i kompromisowe formułki, które nie znalazły uznania wśród uczestników komitetu. Narazie uniknięto rozbicia ale nie na długo. Brak bowiem wzajemnego zaufania utrudnia ostateczne porozumienie.

Rzym (tel. wł.) Prasa włoska bardzo ostro atakuje delegację angielską i francuską za ich nieustępliwość, oraz pomijanie argumentów włoskich i niemieckich.

„Tribuna” i „Popolo d'Italia” piszą, że po wczorajszych obradach Komitetowi nie wiele pozostało do zrobienia. Stracił on sztucznie podtrzymywany rozmach. Gmach oparty na oszczerstwach, fałszach i wzajemnych oskarżeniach runął i jest dziś przeżytkiem. Przyczyniły się do tego niewątpliwie wywody amb. Grandiego, który przedstawił rzeczywistość bez obsłonek, ujawniając kreć robotę pewnych rządów. Lord Plymouth i ambasador Corbin musieli przyznać, że należy zupełnie zmienić obecną formę systemu kontroli.

Turyńska „Stampa” twierdzi, że

przemówienie Grandiego było wielkim oskarżeniem wroga cywilizacji, Sowietów. Majski wściekał się formalnie, gdyż nie mógł odeprzeć postawionych zarzutów. Pismo zaznacza, że groźba francuska otwarcia granicy z Hiszpanią doprowadzić musi do rozbicia komitetu i rozwiąże ręce rządowi włoskiemu.

Paryż (Tel. wł.) Bardzo niejednolite stanowisko zajmuje prasa francuska. Jedne pisma skłaniają się ku dalszemu prowadzeniu obrad i wyszukaniu kompromisu, inne zaś są zdania, że wbrew dotychczasowym dążeniom Anglia wylała się, a Komitet stracił swój autorytet i nie ma racji dalszego bytu.

„Echo de Paris” stwierdza, że rząd francuski zgłosił gotowość przejęcia przy pomocy Anglii kontroli

morskiej na wodach hiszpańskich. Ku ogólnemu rozczarowaniu Anglia nie poszła drogą obroną przez Francję i oświadczyła się za prowadzeniem dalszych układów oraz za szukaniem drogi kompromisu. Rząd ma znieść kontrolę granicy hiszpańskiej w Pirenejach rzekomo w początkach przyszłego tygodnia, o ile do tego czasu nie zostanie przywrócony nadzór nad granicą portugalską. Zdaniem „Echo de Paris” krok ten nastąpi dopiero za jakieś 10 dni.

Przy schorzeniach żółtkowo-kiszkowych, zwłaszcza przy zaparciu uzyskuje się u młodocianych pacjentów już niekiedy przy 1/4 szklanki naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa** znakomite rezultaty. Zalecana przez lekarzy. Tg 21 130

Wybuch w fabryce amunicji

Helsinki (ATE) O wybuchu w fabryce amunicji donoszą następujące szczegóły.

Na wyspie Walli gdzie znajdują się wielkie składy amunicji powstał pożar, który niebawem pociągnął za sobą wybuch jednego z wielkich składów amunicji. Ze 150 robotników, 2 zostało zabitych, a 21 odniosło ciężkie rany. Pożar powstał w laboratorium podczas prób czynionych z nowymi granatami.

W Helsinkach odległych o 5 km w wielu domach wyleciały szyby, a nawet całe okna. W miejscowości Sjeaborg, o 2 km od wyspy, gdzie również znajdują się duże składy amunicji, wybuchło kilkadziesiąt granatów, na szczęście jednak ofiar nie było. Ewakuowano tam na pewien czas ludność.

Dla zapobieżenia dalszej katastrofie wezwano do akcji ratunkowej wojsko z garnizonu w Helsinkach.

Podróż króla Karola II

Bukareszt (ATE). Król Karol II wyjechał wczoraj w dłuższą podróż zagranicę. Na dworcu żegnał go wielki wojewoda ks. Michał, premier Tatarescu oraz wszyscy ministrowie, generałowie i dwór królewski.

Król Karol II odbędzie całą podróż specjalnym pociągami. Towarzyszy mu nieliczna świta wojskowa.

Pierwszym etapem podróży jest Jugosławia, gdzie król odwiedzi swą młodszą siostrę królową-wdowę Marię jugosłowiańską, przebywającą obecnie w miejscowości Behinje. Z kolei uda się do Wiednia, aby zobaczyć najmłodszą siostrę arcyksiężnę austriacką Ileanę i być obecnym na chrzcie jej syna, urodzonego przed paru dniami.

W pierwszej jeszcze połowie lipca król przybędzie do Paryża, gdzie zwie-

dzi wystawę oraz przeprowadzi rozmowy z kierowniczymi czynnikami politycznymi i wojskowymi. 12 lipca prez. Lebrun podejmie dostojnego gościa śniadaniem, a w dniu 14 lipca król weźmie udział w obchodzie francuskiego święta narodowego.

Po wypożyczynku w jednej z miejscowości kąpielowych we Francji, rumuński monarcha uda się z wizytą do króla Leopolda do Brukseli, a stamtąd do Szwajcarii, gdzie w sierpniu odbędzie się seria wielkich polowań, na które król został zaproszony przez ks. Kentu i przez markiza Londonderry.

Powrót do Rumunii przewidywany jest w drugiej połowie sierpnia. Król Karol II zatrzyma się u swych krewnych w księstwie Sigmaringen. Podróż ma charakter prywatny.

Przed kongresem socjalistów francuskich

Paryż (Pat). W przededniu kongresu partii socjalistycznej w Marsylii prasa wypowiada przekonanie, że jakkolwiek obrady zapowiadają się bardzo gorąco, jednak należy oczekiwać, iż poważna większość delegatów zgodzi się na stanowisko rady naczelnej i władz partyjnych w sprawie udziału socjalistów w rządzie Chaumpeasa.

Wszystkie federacje prowincjonalne zajęły już stanowisko wobec trzech zgłoszonych projektów rezolucji. Pierwszy, podpisany przez Bluma i sekretarza generalnego Faure'a, wyraża zaufanie dla ministrów socjalistycznych w rządzie Chaumpeasa.

Drugi zgłoszony przez działacza lewicy partyjnej Zyromskiego, nie sprze-

ciwając się zasadniczo tezie, wysuniętej przez Bluma, i domaga się m. in. nacjonalizacji przemysłów kluczowych, oraz połączenia z partią komunistyczną. Między obu tymi stanowiskami może jednak łatwo dojść do kompromisu, co też prawdopodobnie się stanie.

Trzecia rezolucja najbardziej radykalna, zgłoszona przez przywódcę t. zw. lewicy rewolucyjnej Marceau Piverta domaga się wycofania ministrów socjalistycznych z rządu i wyzyskania ideologii „frontu ludowego” na rzecz walki rewolucyjnej. Należy zaznaczyć, iż Marceau Pivert posiada wpływ tylko w okręgu paryskim, znanym ze swych rewolucyjnych nastrojów.

Drobiazgowe rewizje na granicy

Tallinn (ATE). Podróżni, powracający z Rosji Sowieckiej opowiadają o niestychanie skomplikowanej rewizji, jaka się odbywa na granicy.

Pociąg przed opuszczeniem ZSRR stoi przez całą godzinę na stacji. Każdy wagon rewiduje 5 agentów GPU, którzy niejednokrotnie rozbijają ściany, poszukując dokumentów. Również spody wagonów bada specjalny agent, któremu towarzyszy pies. Podróżni muszą poddawać się rewizji osobistej, zdejmować buty, a niejednokrotnie agenci GPU rozcinają ściany kufków.

Urzędnik czeskiego poselstwa w Mo-

skwie, który ostatnio przybył samochodem z Rosji do Tallinna, opowiada, że oglądano jego samochód przez kilka godzin, a nawet badano opony.

Pościg za małpą

Paryż (ATE). W miejscowości Domazan, w departamencie Gard, zbiegli z oranżerii wielki orangutan. Żandarmeria zorganizowała pościg, w którym bierze udział również ludność.

Ucieczka oranguntanga wzbudziła wielkie zaniepokojenie wśród ludności.

Zatarg wawelski

Warszawa (Tel. wł.) Sobotnia prasa wstrzymuje się całkowicie od komentarzy w sprawie tzw. zatargu wawelskiego.

Jedynie „Mały Dziennik” zapewnia na zasadzie wiarygodnych wiadomości, że rząd nie zamierza rozszerzyć tego zatargu i stara się utrzymać słuszne granice oraz załatwić go z miarodajnymi czynnikami. Równocześnie pismo wyraża ubolewanie, że nie zdobyto się dotychczas na energiczną postawę wobec odruchów, które wyzyskują zatarg do pogłębienia walki z Kościołem.

W piątek komisja wyłoniona przez Komitet Uczczenia Pamięci marsz. Piłsudskiego, zwiedziła kryptę Srebrnych Dzwonów na Wawelu i rozpatrywała zagadnienie samego sarkofagu. Zdaje się, że nie jest jeszcze ustalone, czy w ogóle sarkofag będzie zbudowany czy też zwłoki zostaną złożone w nowej trumnie. Zależy to od opinii kół lekarskich zajmujących się mumifikacją oraz od zdania sfer artystycznych.

O ubój rytualny

Katowice (Tel. wł.) Odbył się zjazd burmistrzów i naczelników gmin w sprawie wprowadzenia zakazu uboju rytualnego, w najbliższych dniach bowiem wchodzi w życie na Śląsku odpowiednia ustawa.

Ubój rytualny byłby dopuszczony dla ludności żydowskiej tylko w tych miejscowościach na podstawie uchwał rad miejskich i gminnych, gdzie Żydzi stanowią ponad 3 pct ludności. Gmin takich na Śląsku nie ma.

Statek wpadł na dom

Gdańsk (ATE). W porcie w tzw. Kaiserhafen niemiecki statek „Blattsee” przy manewrowaniu najechał i uszkodził częściowo śpichlerz zbożowy, należący do firmy „Prowe”. Wskutek silnego wstrząsu zarysowały się fundamenty śpichlerza. Charakterystyczne jest, że sam statek nie doznał poważniejszych uszkodzeń.

Ks. Windsor w Rumunii

Bukareszt (ATE). Prasa donosi, że w dniach najbliższych przybędą do Rumunii księstwo Windsor i zamieszkają w pałacu, należącym do Rotszyldów w miejscowości Ciutelec Bihor.

W parku pałacowym buduje się w szybkim tempie kort tenisowy i plac do golfa dla użytku pary książęcej.

Rzekomy „zamach”

Paryż (ATE). Drobne wydarzenie stało się przyczyną pogłosek o zamachu na życie b. premiera Leona Bluma. Wypadek przedstawia się następująco:

Wicepremier Blum udał się na śniadanie do swych przyjaciół. W chwili gdy wysiadał z auta z okna pobliskiego domu spadł na siedzenie mały odłamek gzymsu, zrzucony przez bawiące się dzieci.

Jest rzeczą mało prawdopodobną, aby odłamek gzymsu, zrzucony przez psotne dzieci, mógł zranić poważnie wicepremiera, nawet gdyby znajdował się w aucie.

Zamożni chłopcy bandytami

Tallinn (PAT). Wykryto bandę złodziejską, składającą się z synów zamożnych ludzi, fabrykantów, ziemian itd. oraz jednego urzędnika pocztowego, która w krótkim stosunkowo czasie okradła około 30 mieszkań grasując również na plażach i kąpieliskach.

Rewizja wykryła w mieszkaniu urzędnika pocztowego wielką ilość skradzionych rzeczy, a w szafie biura pocztowego, gdzie urzędował, kosztowne rzeczy, biżuterie oraz nakrycia srebrne z napisem „Bristol”.

Poszukiwania trwają

San Francisco (PAT). Poszukiwania za Amelią Earhart prowadzone są gorączkowo w dalszym ciągu.

Admirał Oring Murfin oświadczył, że konkretnych wiadomości o losie lotniczki będzie mógł udzielić w poniedziałek lub wtorek.

Lotniskowiec „Lexington” wejdzie do portu na wyspie w Howland w niedzielę mając na swym pokładzie 62 aparaty. Dyrekcja wytwórni samolotów „Lockhead” oświadczyła, że samolot może się utrzymać na falach morza przez 30 dni.

Wiadomości

Polska wycieczka posłów i senatorów rolników zwiedzała osiedla chłopskie w Meklemburgu przy czym krajowy przewodca chłopów zapoznał gości ze stanem rolnictwa i z polityczną stroną organizacji rolniczych w Niemczech.

W Paryżu na wystawie odbyło się uroczyste otwarcie międzynarodowego pawilonu kolejnictwa w sąsiedztwie francuskiego Min. Spraw Zagr. i ambasady R. P. Poza kolejami francuskimi bierze udział w tym pawilonie 6 państw, tj. Polska, Niemcy, Włochy, Belgia, Szwajcaria i Szwecja.

W Edynburgu na miejscowym uniwersytecie odbyła się uroczysta promocja królowej Elżbiety na doktora praw honoris causa. Królowa wygłosiła dłuższe przemówienie, w którym podkreśliła swe szkodliwe pochodzenie oraz więzy, które ją łączą z krajem.

Wielkie manewry włoskie odbędą się od 12 do 20 sierpnia ze znacznym udziałem lotnictwa oraz floty wojennej.

Na Węgrzech senat uchwalił ustawę rozszerzającą zakres władzy regenta. Projekt został przyjęty, tak jak w parlamencie, bez dyskusji.

W międzynarodowym turnieju szachowym w Kemerli (na Łotwie) na 18 graczy pierwsze trzy miejsca zajęli mający po 12 pkt. Reszowski (Am), Pietrow (Lot) i Flohr (Cz), 4 i 5 miejsce zajęli Alechin (Fr) i Keres (Weg) po 11½ pkt., 6) Steiner (Weg) 11 pkt., 7) Tartakower (Pol) 10½ pkt., 8) Fine (Am) 9 pkt., 9) Stahlberg (Szw) 8½ pkt., 10) Mikenas (Lot) 8 pkt.

Do trzech razy sztuka

Powojenne dzieje polityczne Francji, w zakresie gospodarczo-skarbowym, dostarczają wielokrotnego i niezbitego dowodu, że rządy lewicy, z przymieszką lub z przewagą socjalistyczną, nie mają powodzenia. Tej prawdy nie należy spuszczać z oka. Wobec częstych zwycięstw wyborczych lewicy, do których przyczynia się przede wszystkim prawo wyborcze, ułatwiające porozumienia wyborcze w drugim głosowaniu, słyszy się często: Francji, gdzie rządzi lewica, nieźle się powodzi. Jest to sąd bardzo powierzchowny i nieścisły. Przeciwnie, właśnie we Francji stało się to prawem stałym i niezawodnym, potwierdzonym zresztą od strony Anglii i innych krajów, że rządy lewicowo-socjalistyczne doprowadzają do załamania gospodarczo-skarbowego, z którego dopiero trzeba się ratować przesunięciami na prawo.

W maju 1924 zwyciężył w wyborach tzw. kartel lewicy, złożony z radykalno-socjalistycznych pod wodzą p. Herriota, republikańsko-socjalistycznych pp. Brianda i Painlevé'ego oraz socjalistów p. Bluma. Kolejny rząd oparte o tę większość lewicowo-socjalistyczną, w ciągu dwu lat, od połowy roku 1924 do połowy roku 1926 doprowadziły do złowrogiego załamania się gospodarstwa i franka. Wtedy to, w lipcu 1926, trzeba było zwrócić się o ratunek do Poincaré'go, obalonego przed dwoma laty, rozbić kartel lewicy, a stworzyć tzw. blok narodowy od p. Herriota do p. Louis Marina, z przewagą lewicy. Ten też blok zwyciężył w wyborach roku 1928.

W wyborach roku 1932 znowu przewagę uzyskały grupy lewicy z pomocą lewego środka. W ciągu półtora roku, do początku r. 1934, spowodowanie kolejnych rządów lewicowych było całkowite. Na ratunek trzeba było wezwać p. Doumergue'a, który utworzył w lutym 1934, rząd znowu od p. Herriota od p. Louis Marina, czyli zjednoczenia narodowego, bez socjalistów.

W wyborach z 27 kwietnia i 3 maja 1935, rok z góra temu, znowu zwyciężyło współdziałanie wyborcze i wzajemne popieranie się lewicy, pod nazwą frontu ludowego, oraz w składzie odmienionym, bo już razem z ko-

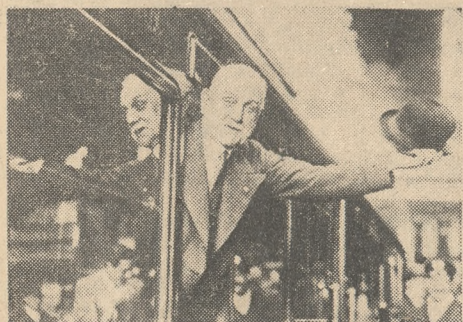
munistami, radykalno społeczni uzyskali 115 miejsc (zamiast 160 poprzednich), ale socjaliści z Drugiej Międzynarodówki 146 (zamiast 97), komuniści 73 (zamiast 11), a wraz z 26 socjalistyczno-republikańskimi i 10 socjalistami niezależnymi zdobył ten front ludowy 380 miejsc na 618 całości Izby Deputowanych. Powstał rząd lewicy, pod przewodnictwem socjalisty p. Bluma, z przewagą socjalistyczną i z udziałem radykalno-socjalistycznych, a z poparciem z boku komunistów, bez których większości lewicowej nie ma.

Ten to rząd, po roku władstwa, musiał ustąpić, wskutek niepowodzeń gospodarczych i skarbowych, które sprawiły, że prawe skrzydło jego własnej większości, radykalno-socjalistyczne, odmówiło mu 20 czerwca rb. w Senacie pełnomocnictw. Nowy rząd utworzony 22 czerwca rb., opiera się raz jeszcze o tę samą większość, ale kierownictwo przesunęło się od socjalistów do radykalno-socjalistycznych, gdyż stanowiska prezesa Rady Ministrów i ministra skarbu, zamiast pp. Bluma i Auriola, objęli pp. Chautemps i Bonnet.

Ale ta zmiana nie mogła się odbyć bez uwydatnienia całkowitej klęski rocznego władstwa socjalistycznego, gdyż nowy rząd, uzyskując od izb 29 i 30 czerwca rb. pełnomocnictwa, musiał odsłonić rzeczywisty stan gospodarstwa, skarbu i pieniądza. Wyznania te poczynił w izbach nowy minister skarbu p. Georges Bonnet, a uzupełnił je sprawozdawca komisji skarbowej Senatu p. Abel Gardey. Obraz spustoszeń jest przejmujący.

Niedobór dotychczasowy w budżecie 1937 wynosi 7 do 8 miliardów franków, a w kasie zastał p. Bonnet 20 milionów franków, czyli, w stosunku do całości wydatków rocznych, sumę na dwie godziny wydatków państwowych, co wywołało konieczność natychmiastowego kredytu 10 miliardów w Banku Francji. Niedobór przewidziany na drugie półrocze, wskutek płatności odziedziczonych po rządzie poprzednim, wynosi 27 miliardów franków. Zapasy Banku Francji spadły z 72 miliardów do 57 miliardów franków, a w samym czerwcu odpłynęło złota wartości 7 miliardów 700 milionów franków.

Nawet jeśli ktoś przyjmuje zasadę, że do trzech razy sztuka, okazało się już trzykrotnie we Francji, a za-

LANSBURY

Jeden z przywódców angielskiej partii pracy (Labour Party) wita z pociągu Rzym, dokąd przybył dla odbycia rozmowy z Mussolinim na temat utrzymania pokoju międzynarodowego.

Kilonia zbroi

Traktat Wersalski ograniczył Niemcy w posiadania floty wojennej.

Już za czasów republiki wejmarskiej zaczęto jednak odnawiać siły morskie zapoczątkowując budowę serii tzw. „kieszonkowych” krążowników. Tempo zbrojeń morskich uległo przyspieszeniu po nastaniu reżimu narodowo-socjalistycznego, po zawarciu angielsko-niemieckiego układu flotowego. W krótkim czasie wybudowano kilka zespołów łodzi podwodnych, torpedowców, kontrtorpedowców itp.

Obecnie, jak donosi prasa zagraniczna, Kilonia zaczyna przybierać taki wygląd, jaki posiadała w okresie wielkiej wojny.

Od marca roku ub. liczba robotników wzrosła o 11 tys., pracujących w stocznicach „Germania Werft Kiel A. G.”, „Deutsche Werke Kiel A. G.”, „Höwaldt Werke Kiel A. G.”.

Stocznice te pracują wyłącznie dla wojennej marynarki niemieckiej. Chwilowo są ograniczone godziny pracy z powodu braku wielu surowców.

Niemcy podkreślają z dumą, że Kilonia stała się z powrotem „Kriegsmarinestadt” z której równie łatwo wypłynąć na Bałtyk jak na Morze Północne.

Dokoła zatargu wawelskiego

W sprawie zatargu tzw. wawelskiego „Gazeta Polska” i „Polska Zbrojna” ograniczyły się do podania komunikatu urzędowego, rozesłanego przez PAT. Inaczej, jak wiadomo, postąpił redagowany przez przywódców „sanacyjnego” tzw. Związku (Młodych) Narodowców, pp. Piętrzyńskiego i Hrabyska, warszawski „Kurier Poranny”. Z powodu jego bezprzykładnego wybryku pisze „Warsz. Dziennik Nar.”:

„Kurier Poranny” jako pismo „ozonowe” i prorządowe może jeszcze od biedy, rościć sobie prawo do przedstawiania poglądów rządu. Ale kto uprawniał jego redaktorów do występowania w roli interpretatorów woli Stolicy Apostolskiej? Sądzimy, że byłoby znacznie właściwiej pozostać to bardziej powołanym czynnikom.

„Dziwnie bowiem brzmi, kiedy redaktorzy „Kuriera Porannego” poucniają swoich czytelników o nastrojach panujących w Watykanie i o tym, co tam „rozumiano”.

„Kurier Poranny” nie ogranicza się do roli wyrażiciela poglądów rządu polskiego i Watykanu. Nie poprzestaje nawet na ocenie postępowania ks. metropolity krakowskiego w sprawie wawelskiej. Bie-

rze on na siebie obowiązek, jak gdyby generalnego spowiednika, arcybiskupa Sapiehy i ogłasza z całą pewnością, że sumienie jego jest „grzeszne”. To ostatecznie dostatecznie świadczy o poczuciu przyzwoitości i poziomie moralnym tego pisma.

„Gazeta Polska” redagowana przez prawdziwych pilsudczyków ograniczyła się do zamieszczenia komunikatu PAT, rozumiejąc, że skoro rząd prowadzi z Watykanem rozmowy, należy zachować jak największy umiar.

„Natomiast „pilsudczycy z nieprawdopodobnego zdarzenia” jakimi są nowi redaktorzy „Kuriera Porannego” w goliwości neofitów zapominają nawet o tym elementarnym warunku”.

„Kurierowi Porannemu” dotrzymuje kroku prasa „folksfrontowa”, napadając, jak „Dziennik Ludowy”, na „krakowskiego warchola w sutannie”.

Jeżeli chodzi o stronę faktyczną zatargu, to od wyniku rokowań dyplomatycznych zależyć będzie sprawa zwołania sesji nadzwyczajnej parlamentu. Za szybkim zwołaniem sesji agituje przede wszystkim grupa pika sławka, która ma swoje rozrachunki na różne strony i chciałaby je załatwić przy tej sposobności.

Stolica emerytów

Prof. Rybarski wykazał niedawno na podstawie cyfr niepokojący wzrost emerytów, których zaopatrzenie stanowi coraz większe obciążenie budżetu państwa i instytucji prawno-publicznych. W ciągu minionego dziesięciolecia liczba emerytów prawie się podwoiła. W tym stopniu wzrosły też budżety zaopatrzenia emerytalnego.

Z cyfr dotyczących struktury zawodowej ludności Krakowa ogłoszonych w „Gazecie Polskiej”, dowiadujemy się zaś, że

„Kraków liczy 6.619 pracowników umysłowych, zatrudnionych w całym przemyśle i górnictwie (uwzględniając już także samorządowe i rządowe przedsiębiorstwa określonego tu typu). Liczba emerytów i inwalidów wynosi natomiast 15.737 osób.

„Jak widać, ilość emerytów czy inwalidów, zamieszkujących obecnie Gród Podwawelski, jest półtora razy większa, niż obywateli czynnych w realizowaniu tych czy innych przedsięwzięć.”

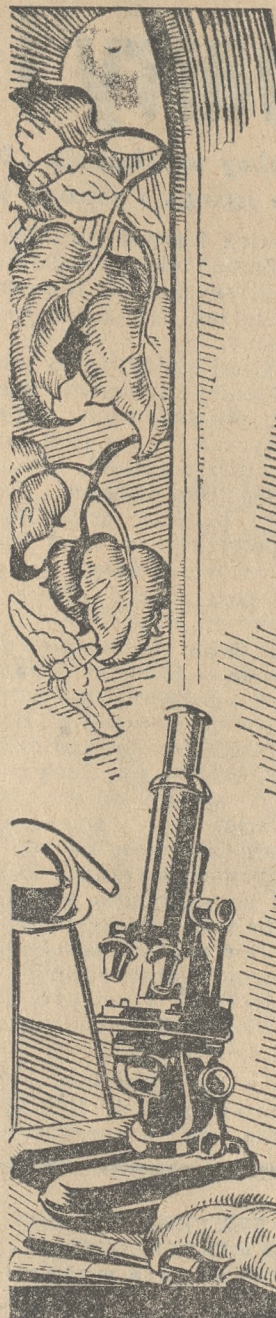
Tak potworną dysproporcję pomiędzy ludnością produkcyjnie czynną a

TAJEMNICA

liści morwowych znana jest nie tylko jedwabnikowi, który je przetwarza na subtelną przedzę jedwabną

ODKRYCIE

cennych zalet włókien morwy znalazło również zastosowanie w wyrobie delikatnych SAMOSPALNYCH ZWIJEK

Morvitan
STANISŁAWA WOŁOZYŃSKIEGO

WYŁĄCZNE PRAWO STOSOWANIA WŁÓKIEŃ MORWOWYCH DO WYROBU ZWIJEK PAPIEROSOWYCH ZASTRZ. U. PAT. Nr. 5034.

Pg. 28844/5/70,131/2

razem stale, że rządy lewicowo-socjalistyczne kończą się załamaniem gospodarczo-skarbowym.

STANISŁAW STROŃSKI.

emerytami nie znają statystyki. Nie ratuje sytuacji stwierdzenie, że Kraków ma od kilkunastu lat charakter w znacznym stopniu urzędniczo-emerytalny.

Jest to raczej niepokojący objaw i wynik polityki emerytalnej, uprawianej pod kątem widzenia „politycznej zdolności”.

Organizacja dziennikarzy katolickich

Dnia 8 bm. w Warszawie w sali Domu Katolickiego im. Piusa XI odbyło się zebranie organizacyjne sekcji dziennikarskiej Zjednoczenia Polskich Pisarzy Katolickich. Na zebranie to przybyli licznie przedstawiciele dziennikarstwa polskiego stolicy, należącego zarówno do starszego jak i młodszych pokoleń. Przewodniczył prezes zarządu Z. P. P. K. Stanisław Miłaszewski.

Organizatorzy zebrania wyjaśnili, iż Sekcja Dziennikarska ma na celu skupienie sił dziennikarstwa polskiego, stojących zasadniczo, mimo różnic w poglądach politycznych, na gruncie ideologii katolickiej. Takie zespolenie — za przykładem innych krajów — pozwoli dziennikarstwu katolickiemu w Polsce na odgrywanie właściwej roli w życiu społecznym i w ruchu zawodowym w ramach istniejących organizacji zawodowych. Statut Zjednoczenia Polskich Pisarzy Katolickich i regulamin sekcji dziennikarskiej zapewnia tej organizacji pomyślne warunki rozwoju. Zebranie wybrało tymczasowy zarząd sekcji w następującym składzie: Marian Grzegorzczak, Bruno Korotyński, Medard Kozłowski (prezes), Jan Petrycki, Jan Rembieliński, Leon Radziejowski, Adam Romer (wiceprezes), Maria Rutkowska (sekretarka i skarbniczka), Zofia Zaleska.

Po wakacjach i ukończeniu prac organizacyjnych powołany będzie do życia stały zarząd Sekcji. Przewidziane jest również utworzenie kół Sekcji Dziennikarskiej Z. P. P. K. w innych ośrodkach kraju. Sprawa ta zajmie się zarząd sekcji i władze centralne Zjednoczenia Polskich Pisarzy Katolickich. (KAP)

PO POWROTCIE Z HISPANII (XXII)

W stolicy Nawarry i karlistów

Napisał J. Giertych, specjalny wysłannik „Kuriera Poznańskiego“

PRZEDRUK BEZ PODANIA ŹRÓDŁA I AUTORA WZBRONIONY

Pamplona jest stolicą Nawarry. Jest to miasto niezbyt duże (30 000 mieszk.) położone nad głębokim jarem, w którym płynie górską rzeczką o wodzie, jak szmaragd zielonej. W oddali, za owym jarem, widać z miasta wyniosłe grzbiety Pirenejów.

Miasto na pierwszy rzut oka robi wrażenie raczej francuskie, niż hiszpańskie. Albo może jeszcze co innego: tak sobie wyobrażam miasto rolańskie Szwajcarii. To widocznie łańcuchy podkładu cywilizacyjny, oddziaływanie sąsiedniej Francji i warunki egzystencji górskiej składają się w sumie na takie wrażenie.

Na głównym placu w czterech jego rogach ustawione są barykady z worków z piaskiem. Umieszczone na nich napisy ostrzegają, by ich nie niszczyć, gdyż mogą one kiedyś ratować ludziom życie. Na wszystkich ulicach co krok widzi się strzałki z napisem: „Refugio“ (schron). Schronów przeciwlotniczych (w maszynach piwnic, w podziemiach kościołów itd.) porobiono tu mnóstwo, ale nie są one używane, bo dotąd nie było w Pamplonie ani jednego nalotu nieprzyjacielskiego.

Nawarra była zawsze jedną z głównych, jeśli nie główną, twierdzą karlistów. W obu karlistowskich wojnach domowych (1834-39 i 1872-76) prowincja ta była głównym gniazdem oporu powstańców. I do ostatnich czasów, we wszystkich wyborach, Nawarra wybierała zwykle posłów karlistów.

W obecnie rozgrywających się wypadkach w Hiszpanii, Nawarra stanęła jak jeden mąż w szeregach powstańców. Ten cichy, prowincjonalny górski zakątek postawił swoją rozstrzygnięciem właściwie o powodzeniu powstania.

W dniu 18 lipca, na wezwanie przywódców karlistowskich z Pamplony około 40 tysięcy górali-karlistów zeszło z gór i stawilo się w mieście do dyspozycji swej partii. Partia przygotowywała ich na tę chwilę oddawna. Byli dobrze zorganizowani, a nawet jako tako wyćwiczeni. Generał Mola, wojskowy dowódca Nawarry i wódz powstania na północy, dał im broń i objął nad nimi wojskową komendę. Oficerami w uformowanej tym sposobem milicji „requeté“ zostali przeważnie nie oficerowie służby czynnej, ale członkowie partii. Młodzi emeryci wojskowi, usunięci z armii po upadku monarchii i zorganizowani w szeregach karlistów, oraz ochotnicy, karlistowski narybek oficerski, posiadający stopnie oficerów rezerwy lub nawet tylko wyszkolony konspiracyjnie.

Owe 40 tysięcy milicji „requeté“ wznowione przez nawarskie garnizony wojskowe, to była początkowo główna siła powstania. Ta właśnie siła obsadziła w ciągu kilku dni rozległy obszar Hiszpanii północnej, między Górami Kantabryjskimi, a Sierra de Gredos i Sierra de Guadarrama, podając rękę skromnym i słabym inicjatorom powstańczym w Valladolid, Burgos i gdzie indziej. Dzięki tej sile narodził się rozległy organizm polityczny narodowo-hiszpańskiej północy, który stał się terytorialną podstawą akcji powstańczej. Gdyby tej siły nie było, powstanie byłoby zduszone w zarodku.

Powstanie karlistów w Nawarze nastąpiło w lipcu, a więc w okresie, gdy w okolicach podgórskich trwały jeszcze żniwa. Górali nawarscy porzucili roboty w polu, porzucili swoje rodziny i stawili się w mieście, bo ojczyzna była w potrzebie. Jak jeden mąż stawilo się 40 000 członków i sympatyków partii zamieniając się w zbrojną milicję „requeté“, odzianą początkowo po cywilnemu (tylko w tradycyjny ubiór karlistów: czerwone berety), a i obecnie umundurowaną byle jak, na wygląd ubogą. Prawdziwie chłopskie wojsko, chłopskie, ochotnicze zapolite ruszenie, ale zato bijące się znakomicie. Wyśmienita to podobno piechota, która na niektórych frontach, aragońskim, a nawet biskajskim, stanowi główny trzon walczących tam wojsk, a której nie brak jest i pod Madrytem.

„Bóg, Ojczyzna, Król!“ — Pod tym hasłem walczyli karliści już w dwóch wojnach domowych, pod tym hasłem trwali przez długie dziesięciolecia brniąc Nawarry przed zalewem hasel po-

stępowo-masońskich i przed rozkładem robotą radykalnej lewicy, pod tym hasłem poderwali się dziś do powstania trzeciego. Kto oni są? Jakie jest ich istotne oblicze?

Myliłby się, ktoby sądził, że to tylko fanatyczni zwolennicy monarchicznego legitymizmu, pogwałconego przez sankcję pragmatyczną z roku 1830, oddającą tron księżniczce Izabeli, wbrew prawom jej stryja, Don Carlosa. Hasło legitymizmu, w imię praw Don Carlosa i jego potomków, w imię jednym słowem prawowitej gałęzi dynastii, jest sztandarem wokół którego się ruch karlistowski skupił, ale nie jest bynajmniej tego ruchu główną treścią. Wprawdzie ci fanatyczni zwolennicy tradycji i prawowitego ustanowionego przez wieki porządku, przywiązują do sprawy prawidłowego dziedzienia korony królewskiej dużą wagę, ale mimo to, wydaje mi się, że gdyby Don Carlos był wyznawał poglądy masońsko-liberalne, a obóz katolicko-tradycjonalistyczny miał lepsze warunki do skupiania się pod sztandarem Izabeli, to założyciele partii karlistów byliby znaleźli jakiś sposób do prawnego usprawiedliwienia sankcji pragmatycznej i role by się odwróciły: karliści byliby izabelistami, a izabeliści karlistami.

Istotną treścią karlizmu jest przywiązanie do staro-hiszpańskich tradycji, przywiązanie do wiary katolic-

kiej, niechęć do ideologii XIX wieku i całego stworzonego przez wiek XIX masońsko-żydowsko-kapitalistycznego, politycznego i ekonomicznego systemu. Monarchia nie jest w ich światopoglądzie (jak w ideologii „Action Française“) rzeczą główną, ale jest ważnym składnikiem tego światopoglądu poprostu dlatego, że bez monarchii niepodobna sobie tradycji hiszpańskiej wyobrazić. Karliści nazywani są karlistami tylko przez innych, natomiast sami nazywają siebie tradycjonalistami.

Nie są on zresztą wcale tak konserwatywni, za jakich można by ich uważać. Są oni zwolennikami wielu, głęboko sięgających reform. Ich „ruch młodych“, który od dłuższego już czasu nadaje karlizmowi wyraziste piętno, jest wcale postępowy ma w sobie wiele pierwiastków, które upodabniają karlizm do młodych ruchów nacjonalistycznych w innych krajach. Rzecz ciekawa, że jest to ruch przede wszystkim chłopski, choć zresztą na czele jego stoi nawarska szlachta i arystokracja. Rzecz ciekawa dalej, że karliści nie tylko dobrze się orientują w zagadnieniu masonerii, ale mają nawet jakieś takie pojęcie o przecież zupełnie niemal w Hiszpanii nieznanym dziś Żydach i o ich dziejowej roli.

JĘDRZEJ GIERTYCH.

WIELOKROTNE STWIERDZONO DZIAŁANIE skuteczne SOLI MORSZYŃSKIEJ lub WODY GORZKIEJ MORSZYŃSKIEJ w schorzeniach organów trawiennych, wątroby i przy złej przemianie materii. Żądać w aptekach i składach aptecznych.

ng 44 558

Wspólnym wysiłkiem — w walce o lepsze jutro

Na marginesie zebrania fuzyjnego Poznańskich Cechów Szewskich

Już od dłuższego czasu nurtowała wśród rzemieślników-szewców miasta Poznania myśl złączenia istniejących na tutejszym terenie cechów szewskich, tj. Wolnego Cechu Szewców oraz Cechu Samodzielnych Szewców i Cholewkarzy im. J. Kilińskiego w Poznaniu — pod jednym sztandarem. Chęć realizacji tego planu, która wyszła ze strony zdrowo myślących jednostek jednej i drugiej organizacji, poparta została inicjatywą władzy przemysłowej.

W dniu 22 czerwca w sali obrad Towarzystwa Młodych Przemysłowców przy ul. Podgórznej 10 w obecności kilkuset szewców odbyło się wspólne walne zebranie, zwołane na podstawie poprzednio uzgodnionych tez obu zarządów cechowych. Zagaił walne zebranie członków obu cechów starszy cechu p. J. Eliński odczytując porządek obrad. Po przywitaniu naczelnika Wydziału Przemysłowego p. Motylińskiego, dyr. Izby Rzemieślniczej p. Zakrzewskiego, red. „Przemysłu Skórnego“ p. J. Smarżewskiego oraz wszystkich przybyłych członków przystąpiono do wyboru przewodniczącego.

Wobec zrzeczenia się kandydatury przez prezesa p. Fr. Zakrzewskiego, wybrano p. naczelnika Motylińskiego, który potem w przekonujących słowach nacechował konieczność konsolidacji sił rzemiosła szewskiego do wspólnej walki o lepsze jutro. Podkreślił, że tylko wspólnym wysiłkiem tworząc jedną silną organizację rzemiosła liczyć może na doprowadzenie do skutku akcji poprawienia bytu.

Z kolei przystąpiono do odczytania uchwał złączenia, powziętych poprzednio na odrębnych zebraniach walnych, a wobec braku sprzeciwu uchwalono połączenie cechów z dniem 22 czerwca 1937 roku.

Dalej zaznajomił przewodniczący zebranych ze statutem, który jako ramowy i ogólnie wszystkim już znany — mógł tylko ulec zmianom w poszczególnych punktach, pozostawiając rzemieślnikom w myśl rozporządzenia do wolnej decyzji. Uchwalono kompromisową nową nazwę organiza-

cji, mianowicie Cech Szewców i Cholewkarzy w Poznaniu, a jako okręg działalności cechu ustalono Poznań i powiat. Składki członkowskie w wysokości 2 zł kwartalnie łącznie z abonamentem „Przemysłu Skórnego“ uchwalamo większością głosów, jak również, że organem publikacyjnym pozostanie „Przemysł Skórny“. „Głos Rzemieślnika“ oraz miejscowa prasa codzienna.

W myśl uzgodnionego już poprzednio stanowiska przystąpiono do wyboru nowego zarządu.

Na starszego cechu jednogłośnie wybrano p. Elińskiego Józefa, a na jego zastępcę p. Karola Guzejkę. Dalszy skład zarządu ukształtował się następująco: Fr. Zmysłowski skarbnik, St. Szczeciński sekretarz, Sikorski zastępca sekretarza, Borówka, Szmania, Kuśnierski i Sobierała ławnicy.

Po załatwieniu sprawy wyborów wyjaśnił przewodniczący, że zarząd wybrany został do lutego przyszłego roku, po którym to czasie w myśl uchwalonego poprzednio statutu przeprowadzone będą nowe wybory. Po oświadczeniu się odnośnie przyszłych celów zarządu, przewodniczący złożył starszemu cechu oraz nowo obranym członkom życzenia owocnej pracy dla dobra rzemiosła i zdał przewodnictwo starszemu cechu p. Elińskiemu.

Starszy cechu p. Eliński dziękując w imieniu całego zarządu za wyrażone zaufanie apelował do wszystkich, aby zapominając o sprawach osobistych wyteżali odtąd siły w pracy pozytywnej cechu dla organizacji i całego zawodu szewskiego. Ze swej strony złożył zapewnienie, że dążeniem zarządu będzie, ażeby w zgodnej pracy przestrzegając statutu oraz woli członków doprowadzić nie tylko do poprawy położenia jednostek, lecz i całego zawodu i branży.

Ustalono, że odtąd zebrania odbywać się będą w sali cechowej Domu Rzemieślniczego w każdy pierwszy wtorek po pierwszym, zawsze punktualnie o godz. 20. Wobec wyłaniającej się w tej sprawie dyskusji zabrał głos p. prezes Zakrzewski i wskazał na to,

że Dom Rzemieślniczy jest w rzeczywistości własnością całego rzemiosła. Z tego też powodu powinny wszelkie imprezy rzemieślnicze odbywać się w tej siedzibie rzemiosła.

Inne kwestie, ściśle organizacyjne, postanowiono załatwić na następnym wspólnym zebraniu przyznając zarządowi prawo poczynienia prac wstępnych.

Wobec wyczerpania porządku obrad jako ostatni — po obszernej dyskusji członków w innych sprawach — zabrał głos p. naczelnik Motyliński. Uwypuklał w swoim rzeczowym przemówieniu zadania i cele złączonego cechu wskazując zarazem na niebezpieczeństwo, grożące rzemiosłu polskiemu, zwłaszcza ze strony nielegalnej produkcji nakładczo-chalupniczej. Władze w zupełności zdają sobie obecnie sprawę z powagi położenia rzemiosła jako następstwo nadmiernej konkurencji nakładców (czytaj — żydowskich). Zamierzają wobec tego już w najkrótszym czasie przystąpić do energicznej walki z niebezpiecznym zalewem tandetnej produkcji obuwia. Do walki tej jednakże potrzebuje poparcia rzemieślników-szewców, gdyż wobec zakonspirowanej roboty nakładców — bez poufnych wskazówek własnie rzemieślników o źródłach zła — będzie bezsilna. Toteż p. naczelnik Motyliński apeluje do zebranych, aby obecnie jako zjednoczona, silna organizacja, wysiłek reakcyjny skierowali w pierwszej linii przeciwko nakładcom.

Po tych wywodach przewodniczący cechu p. Eliński dziękując mu za zapewnienia, które spotkały się z żywiołowym uznaniem obecnych, solwował zebranie.

Z ruchu narodowego

MOGILNO. Z ramienia Stronnictwa Narodowego odbyło się we wsi Krzekotowo k/Dąbrowy publiczne zebranie. Zagaił prezes koła w Mokrem p. Szulczewski Marian. Przemówienia wygłosili prezes powiatowy radca Trzeciński z Świerkowa, b. poseł Szymborowski z Kozłowa i Bryłowski z Mogilna. Zebranie zakończono, Hymnem Młodych. Do placówki w Mokrem przystąpiło na tym zebraniu 60 nowych członków, a w najbliższym czasie powstanie w Krzekotowie nowe koło Stron. Narodowego.

OBRYZKO. Odbył się zjazd obwodowy Stronnictwa Narodowego. Rano wyruszył pochód z orkiestrą do kościoła na nabożeństwo. Mszę św. odprawił ks. Lubik, a podniosłe kazanie wygłosił ks. proboszcz Dziubiński. Po nabożeństwie odbyła się defilada, a następnie w własnej świetlicy zebranie. O polityce wewnętrznej mówił delegat z Poznania, a prezes powiatowy przedstawił całokształt polityki zagranicznej oraz komunistycznej i żydowskiej. Odśpiewaniem Hymnu Młodych zakończono zebranie. Po południu odbyła się zabawa latowa w ogrodzie Bractwa Kurkowego.

WŁODZIMIERZ (Wołyń). Staraniem miejsciego koła Str. Nar. odbyło się liczne zebranie członków i sympatyków tak z miasta, jak i z powiatu. Obradom przewodniczył adw. Ważyński. Referat nt. historii ruchu narodowego i organizacyjny wygłosił mgr. Bogdanowicz ze Lwowa. Podczas ożywionej dyskusji poruszono szereg aktualnych spraw.

Wzrost szeregów Stronnictwa Narodowego na Wołyniu uważać należy za dodatni objaw co raz to silniejszego budzenia się instynktu narodowego w szerokich masach społeczeństwa. Przestudiujmy temu nie mogą żadne groźby, czy represje, jak również oszczerstwa w rodzaju artykułów w tygodniku „Wołyń“, skazanego ostatnio — jak wiadomo — wyrokiem sądowym.

„Zawisza Czarny“

Ryga. (PAT). Zawinął do portu żaglowiec szkolny „Zawisza Czarny“ z 60 uczniami pod kierownictwem gen. Zaruskiego (statek prowadzi kpt. Stankiewicz).

„Zawisza Czarny“ pozostanie w Rydze kilka dni.

Mapa terenu walk w Chinach Północnych, gdzie ostatnio doszło do konfliktu zbrojnego między oddziałami armii Kwantuńskiej Japończyków a wojskami chińskimi, połączonymi rozkazem Nankinu.

SAMOCHEDEM PRZEZ ESTONIĘ (II)

PARNU I VILJANDI

Napisał Stanisław Kozicki

Wczesnym rankiem w wigilię św. Jana opuszczamy Tallinn. Samochód mknę po doskonałej szosie, wijącej się wśród pól, łąk i lasów. Jedziemy w kierunku południowym, morze pozostaje poza nami. Nie zobaczymy wschodniej części Estonii z Narwą, pamiętną z wojen moskiewskich nadmorską fortecą. Kraj raczej płaski, miejscami przypomina krajobraz polski. Do tego podobieństwa przyczyniają się domy i zabudowania gospodarskie pokryte słomą, dawne siedziby, dwory baronów niemieckich w otoczeniu parków i sadów, oraz dawne karczmy przydrożne, wszystkie do siebie podobne, dziś służące innym celom. Różnica polega na tym, że nie masz tu wsi zwarcie zabudowanych, jak u nas, lecz siedziby ludzkie są rozrzucone.

Po drodze spotykamy jadących na rowerach i bryczkami zaprzęgniętymi w jednego konia. Spieszą oni na cmentarze, gdzie w wigilię św. Jana odbywają się modlitwy za zmarłych, a także na obchody narodowe.

Zatrzymujemy się w miejscowości Mariamaa przed domem należącym do miejscowego oddziału gwardii cywilnej. Sala do zebrań, ogród, restauracja, miejsce do zabaw. Przyjmują nas oficerowie i żołnierze gwardii skromnym poczęstunkiem. Dowiadujemy się, że wojskowa organizacja ochotnicza istnieje w całym kraju. Należą do niej ochotnicy ze wszystkich warstw, najwięcej oczywiście drobnych rolników. Są różnego wieku. Ci, z którymi rozmawiamy, są to ludzie w średnim wieku i starsi. Ta armia ochotnicza liczy około 70.000 ludzi, którzy odbywają ćwiczenia, mają karabiny stałe w domu. W czasie pokoju są ostoją ładu wewnętrznego, w czasie wojny stanowią armię pomocniczą.

Jedziemy dalej, by zdążyć na obiad do p. Theodora Poola w Pistaoja. Jest to jeden z najlepszych gospodarzy rolnych w Estonii. Był ministrem rolnictwa w czasie gdy przeprowadzano reformę rolną. Ukończył przed wojną wydział rolniczy na politechnice w Rydze.

Skrećmy z głównej szosy na boczna wyścielowaną drogę. Droga ta prowadzi do folwarku p. Poola. Dostrzegamy murowany dom mieszkalny, ogród angielski i sad, zabudowania gospodarskie z kamienia. P. Pool posiada 128 hektarów ziemi, w tym 100 ha ornej. Urodzaje piękne, widać uprawa dobra; na pastwisku 30 krów holenderskich czarno białych, w oborze stadnik sprowadzony z Holandii, a należący do stowarzyszenia rolniczego. Hodują tu holendry i miejscowe bydło czerwone, ulepszone fryzami.

Po obiedzie w bibliotece, gdzie na zajmujących całe ściany półkach stoją książki estońskie, niemieckie i angielskie, mówi nam gospodarz o reformie rolnej. — Była ona — powiada — koniecznością narodową i gospodarczą. Wielcy właściciele Niemcy stanęli w czasie wojny przeważnie po stronie Niemiec, dążyli otworzyć i wyrazić do tego, ażeby prowincje nadbałtyckie Rosji przyłączyć do Rzeszy. Przez stulecia prowadzili akcję wynaradawiającą, byli elementem obcym. Majątki ich były w okresie wojny opuszczone i zdewastowane, wielu z nich było poza krajem. Było natomiast wielu gospodarzy drobnych, którzy mieli za mało ziemi, byli bezrolni i nadmiar robotników w miastach. Trzeba było pozbyć się obcego elementu, uzdrowić stosunki społeczne i gospodarcze na wsi. Osiągnięto to przez radykalną reformę rolną. Tym posiadaczom folwarków, którzy stanęli przeciw ruchowi narodowemu, skonfiskowano majątki; tym, co zachowali się lojalnie, pozostawiono środki i dano odszkodowanie. Pozostało w kraju bardzo niewiele. Głód ziemi został nasycony, stosunki społeczne na wsi są obecnie zdrowe, a gospodarstwa racjonalne, jeśli chodzi o obszar.

P. Pool pokazuje nam wykresy, zamieszczone w drukowanym referacie, jaki miał o reformie rolnej. Z wykresów tych wynika, że już w kilka lat po przeprowadzeniu parcelacji produkcja zboża w kraju wzrosła. Trzeba oczywiście pamiętać o tym, że w czasie wojny gospodarka w większych majątkach podupadła.

Opuszczamy miły i gościnny dom i pod wieczór jesteśmy w Pärnu (Parnawa) niedługo tylko port, dziś najbardziej uczęszczana w Estonii miejscowość kąpielowa, bo posiada ładną piaszczystą plażę i ładne położenie. Lokujemy się w nowym i nowoczesnym hotelu, otwartym przed tygodniem (Ranna — Hotelii), należącym do miasta. Prezydent miasta podejmuje nas go-

ściennie. Spieszymy się, bo niebawem na miejscowym stadionie odbędzie się uroczystość zapalenia ognia, przywiezionego z Tallinna wraz z odezwą do narodu, wystosowaną przez p. Pätsa.

Nazajutrz opuszczamy piękną, wesołą i beztrudną plażę. Droga prowadzi nas na wschód. Rychło przejeżdżamy granicę pow. parnawskiego i wjeżdża-

Marmelady i galaretki przyrządza się z OPEKTĄ w ciągu 9 minut

P 28 639-62.462

DOBRA I TROSKLIWA KRÓLOWA

Królowa-matka Mary, która specjalną opieką otacza szpital angielskie, wzięła osobisty udział w poświęceniu nowego szpitala św. Bartłomieja w Londynie.

Przy schorzeniach sercowych i naczyń krwionośnych zwłaszcza u osób starszych stosowana rano na czczo szklanka naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa** oddaje znakomite usługi. Zał. przez lek. Tg 21 131

FAKTY i OCENY

Echa procesu w Chojnicach

Korespondent berliński „Gazety Polskiej” donosi o ostrym ataku prasy niemieckiej na sądy polskie i Polskę na tle wyroku chojnickiego, w którym skazano 22 Niemców za udział w zakonspirowanym „obozie pracy”. O ataku tym donosiliśmy już wczoraj.

W związku z postawą prasy niemieckiej „Gazeta Polska” pisze:

„Nie można... nie przypomnieć, że już po raz trzeci nasze władze mają do czynienia z tajnymi związkami niemieckimi w Polsce. Po NSDAB i młodzieżowym „Wanderer Bundzie”, władze spotkały się z próbą zorganizowanego tworzenia „Arbeitsdienst”. Jasnym jest, że państwo polskie nie może tolerować żadnych organizacji podziemnych, a już sam fakt, że jakieś ugrupowanie powstaje bez zadeklarowania u kompetentnej władzy swego istnienia — daje do myślenia”.

Należy jeszcze raz stwierdzić, że prasa niemiecka jest całkowicie zależna od ministerstwa propagandy i przez nie inspirowana. To stawia jej ataki na sądy polskie i Polskę w ogóle w specjalnym świetle

„Samorząd” Warszawy

Jak wiadomo stolica nasza, Warszawa, podobnie jak Poznań, pozbawiona jest od dłuższego już czasu samorządu. Istnieje natomiast „mianorząd” z p. Starzyńskim na czele. Również Warszawa nie ma ustalonego jeszcze nowego ustroju samorządowego. Są tylko różne projekty.

Jak donosi „Goniec Warszawski” obecnie jest nowa koncepcja ustrojowa.

„Ma ona — pisze „Goniec” — mianowicie polegać na tym, że istnieć będzie jedna główna rada miejska i cztery rady dzielnicowe. Rada główna, wybierana drogą pośrednią, obierać ma prezydenta na pełnych lat 10 oraz na

takiż okres 5 wiceprezydentów, ale... tylko z listy, wskazanej przez prezydenta”.

Chodzi więc prosto o to, ażeby p. Starzyński i tow. oraz ich gospodarka, naświetlona tak dobitnie w znanej broszurze p. Studnickiego, pozostały nadal.

Tak to mają wyglądać zapowiedziane przez p. premiera Składkowskiego zmiany w wyborczej ustawie samorządowej stolicy w celu „usunięcia czynnika politycznego”. A przecież p. Starzyński jest politykiem i do tego partyjnym politykiem jako filar „OZN”.

Rozwiązanie niemieckiej organizacji

Nowy Tomysł. (Tel. wł.). Starostwo powiatowe z dniem wczorajszym rozwiązało zawieszoną swego czasu działalność oddziału Jungdeutsche Partei w Nowym Tomysłu za wykroczenia poza ramy statutu oraz za wystąpienia, kolidujące z ustawą karną.

Przywódcy tutejszego oddziału szkolili członków na wzór niemieckich obozów narodowo-socjalistycznych. Działalność i cel tej organizacji szkodziły swym wrogim usposobieniem interesom państwa polskiego. (p)

PEŁNE ZADOWOLENIE daje nanieros tylko w zwińce MOKKA

Tg 21 132

my na terytorium dawnej prowincji Mulgimaa, obecnie powiatu, którego stolicą jest miasto Viljandi. Krajobraz się zmienia, okolica falista i bardziej urozmaicona: — pola, lasy i jeziora, których nie widzieliśmy na północy. Prowincję tę, jak nas objaśniają, nazywają tu sercem Estonii. Stąd pochodzi większość wybitnych ludzi Estonii współczesnej. Tu ma swoją posiadłość prezydent Päts, stąd jest rodem gen. Laidoner. Po drodze pokazują nam gospodarstwa, gdzie spędzili swą młodość różni znani dziś w Estonii ludzie.

Dojeżdżamy do Viljandi. Nie możemy się wymówić od „skromnej” przekąski, choć mamy przed sobą obiad w szkole rolniczej w Helme. Potem zwiedzamy pięknie położone miasto pod przewodnictwem jego prezydenta p. Maramaa. Oglądamy ratusz, kościoły, ruiny zamku obronnego, nowe dzielnice miejskie itd. Jesteśmy w tej dzielnicy Estonii, która od chwili sekularyzacji Zakonu Kawalerów Mieczowych do pokoju oliwskiego należała do Polski.

Po wojnach moskiewskich Batorego podzielono Inflanty na trzy województwa — parnawskie, dorpackie i wendeńskie. Terytorium dwóch pierwszych należy dziś do Estonii. Pełno tu wspomnień z czasów polskich. Pamiętają jeszcze ludzie o tym, że był tu posiedzieliem ziemskim z łaski króla Stefana — Jan Zamoyski. Gdyśmy byli na ratuszu pokazał nam p. Maramaa przechowywany z pietyzmem dokument z podpisem Zygmunta III, w którym król gwarantuje przywileje mieszkańców Viljandi. Zamek, którego romantyczne zwaliska oglądaliśmy potem, był przez lat szereg siedzibą załogi polskiej.

Zegnamy uprzejmych gospodarzy, przedstawicieli miasta i redaktora miejscowego dziennika, noszącego nazwę „Sakala”, i jedziemy do miejscowości Helme. W dawnej siedzibie barona niemieckiego, pięknym i obszernym starym dworze, mieści się obecnie szkoła rolnicza niższa dla chłopców i dziewcząt. Szkoły takie są rozsiane po całej Estonii, dają wykształcenie ogólne i specjalne, rolnicze.

Zwiedzamy dalej ruiny starego zamku, zbudowanego przez Kawalerów Mieczowych na dość wyniosłym wzgórzu otoczonym fosami. Miejsce piękne, około którego nawiązał się cały szereg legend. Była tu także załoga polska. Ktoś interesujący się przeszłością zamku jeździł podobno do Warszawy i tu odnalazł materiały zawierające dużo ciekawych wiadomości.

Wieczór się zbliżał, trzeba tedy było siadać do samochodu, by zdążyć na oznaczony w planie podróży termin do Tartu (Dorpat), gdzie nas oczekiwano.

STANISŁAW KOZICKI.

CAŁĄ FRANCJĘ

MOŻESZ ZWIEDZIĆ TANIM KOSZTEM

DZIĘKI 50% ZNIŻCE NA KOLEJACH FRANCUSKICH

Z O K A Z J I

MIĘDZYNARODOWEJ WYSTAWY W PARYŻU

INFORMACJE

OFICJALNE BIURO KOLEI FRANCUSKICH

WARSZAWA, OSSOLIŃSKICH 4, tel. 684-85 ORAZ BIURA PODRÓŻY

ng 46671

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Niedziela
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
Plusa pap. i m. Pelagii i Jana Gwałberta op.
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
Olchy św.
Poniedziałek
Tolimira bl.

Słońca: wschód 3.43, zachód 20.12
Długość dnia 16 godzin 29 minut
Księżyc: wschód 8.03, zachód 21.24
Faza: 3 dzień po nowiu

Lipiec
11
Niedziela

Ważne numery telefonów:

Pogotowie rat.: 66-66 i 55-55
Straż ogniowa: 19-57, 30-50
Policja: 42-21
Pocztowcy: 15-60 i 23-36
Postoje taksówek: Grunwaldzka 77-72; Rynek Jeź. 77-08; Klinika przy Polnej 74-02; Marsz. Focha (nar. Nagolewskich) 77-82; Plac Świerokrz 49-80; Zielona (nar. Strzeleckiej) 50-35; Rynek Wilecki 65-35; W. Garbary (nar. Wielkiej) 57-37.

Poczt. biuro zleceń: 49-28, zegarynia 07. Centr. międzym. 06. Inform. tel. 09. Biuro napr. 08.

WARTOŚĆ

poziom: — 0,26 m.
temper.: + 20,3

NOCNY DYŻUR APTEK

Śródmieście: Apt. 27 Grudnia, ul. 27 Grudnia 18; — Apt. Czerwona, Stary Rynek 37; — Apt. św. Piotra, plac św. Krzyski; — Apt. im. K. Marcinkowskiego, ul. Nowa 5 (Bazar); — Jeżyce: Apt. pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12; — Łazarz: Apt. św. Łazarza, ul. Strusia 9; — Górny: Apt. Kapińskiego, ul. Marsz. Focha 153; — Włda: Apt. pod Koroną, ul. G. Włda 61; — Debiec: Apt. Debiecka, ul. Debiecka 6; — Sołacz: Apt. przy ul. Mazowieckiej 12; — Główna: Apt. przy Krzyżu ul. Główna 53; — Staroleka: Apt. miejscowa, ul. Staroleka 83.

— * **Lekarska Poradnia Przedślubna** Polskiego Tow. Eugenicznego w gmachu Coll. Minus, ul. Fredry nr 10, parter — udziela bezpłatnie porad dla par w przeddzień ślubu między godz. 18-19, dla panów we wtorek między 18-19. (z.)

KRONIKA MIASTA POZNANIA

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 11 lipca 1927 r.

Odbył się zjazd adwokatów Ziemi Zachodniej. — Z polecenia magistratu urządzono 10 półkolonii miejskich dla dzieci, razem 22 oddziały, do których uczęszczało blisko 1000 dzieci.

NEKROLOGI

— * **Sp. Mieczysław Sternberg-Powidzki**. W środę, dnia 7 bm. rozstał się z tym światem architekt Sp. Mieczysław Sternberg-Powidzki, w 82 roku życia.

Sp. Mieczysław Powidzki urodził się dnia 7 listopada 1875 r. w Powidzu z ojca Ludwika i matki Nepomuceny z Brykczynskich. Kształcił się w gimnazjach w Rogoźnie i Gnieźnie, gdzie brał czynny udział w tajnych organizacjach młodzieży polskiej. Studia techniczne odbywał w Warszawie, po których ukończeniu osiedlił się w Poznaniu. Wykonał m. in. projekty Politechniki warszawskiej, przebudowy pałacu Skórzewskich w Lubostroni, galerii obrazów w Rogalinie, kościoła w Żnieniu i plany wnętrz poczty głównej w Warszawie.

Sp. Powidzki brał żywy udział w pracy narodowo-społecznej. Był przez długie lata czynnym członkiem „Sokoła”, organizował Straż Ludową, w okresie powstania, za co został odznaczony Krzyżem Zasługi Rady Ludowej w Poznaniu, był członkiem Rady nadzorczej Tow. „Stella” i przez szereg ostatnich lat wiceprezesa „Kola Towarzystwa”.

Pozostawił po sobie wdowę Stanisławę z Mielichowskich oraz czworo dzieci, dwóch synów i dwie córki.

Pogrzeb Sp. Powidzkiego odbędzie się dziś, w sobotę, o godz. 16 z domu żałoby, ul. Kantaka 8, na cmentarz św. marciński przy ul. Towarowej.

PODZIĘKOWANIA

— * **Podziękowanie**. Podajemy do wiadomości, że zbiórka 3-cio Majowa urządzona na terenie Woj. Poznańskiego przyniosła: 1) ze sprzedaży nalepek zł 7270,70; 2) ze zbiorów ulicznych i na listy ofiar zł 16366,96. Razem zł 23637,66. Wszystkim Ofiarnom składamy jak najserdeczniejsze podziękowanie.

Towarzystwo Czytelni Ludowych.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Wszyscy młodzi** idą w sobotę 10 bm., o godz. 19.30 na zebranie Sekcji Młodych do Kat. Związku Abstynentów, ul. Podgórna 12b. Uroczysty program z pogańskimi dha Preuhna, śpiewami, humorem i innymi ciekawymi rzeczami. Kto ciekaw — niech przyjdzie. Goście mile widziani.

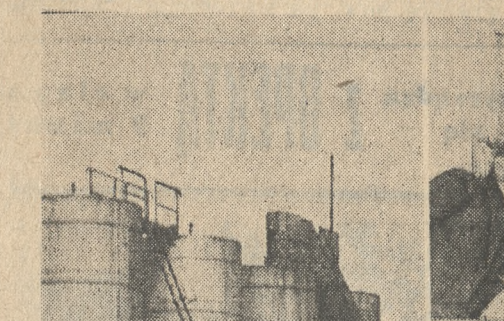
WIECZORY I KONCERTY

— * **Dzisiejszy koncert Orkiestry Symfonicznej stół. m. Poznania** odbędzie się wieczorem o godz. 8 w Ogrodzie Zoologicznym. Dyryguje kapelm. W. Buchwald. Następnym koncert w niedzielę wieczorem w Parku Wilsona.

— * **Wielki koncert orkiestry ułańskiej w Zoologu**. Ogród Zoologiczny urządza jutro w niedzielę, dnia 11 bm. od godz. 16.30 do 20.30 wielki koncert orkiestry wojskowej poznańskiego pułku ułanów. Oplatę wstępu na koncert i do zwierzynicy wynosi 50 gr od osoby, a tylko na koncert 25 gr. Dzieci i wojskowi bez szarzy płać do zwierzynicy i na koncert tylko 25 gr. Zwierzynicy przybyło mnóstwo cieka-

Blokada w poznańskim oddziale firmy „Standard-Nobel”

W ciągu ostatnich tygodni zakończono pertraktacje z firmą „Standard Nobel” (nafta i przetwory ropy), którą rabyła konkurencyjna firma „Vacuum Oil Company”. W akcie sprzedaży nie uwzględniono warunków zlikwidowania pretensji pracowników, wynikających z umowy o pracę, a dyrekcja nowej firmy zaczęła zawierać indywidualne umowy z pracownikami.

Ogólny widok zbiorników firmy „Standard-Nobel” w Poznaniu, na Główniej. U góry, pracownicy, okupujący oddziały „Standard-Nobel” w Poznaniu.

Bezpośrednie pertraktacje zarządu pracowników z dyrekcją nowej firmy nie dały rezultatów, a na konferencjach w inspektoracie pracy dyrekcja firmy odrzuciła postulaty pracowników, zmierzające do polubownego załatwienia sprawy.

W ubiegły czwartek i wczoraj w piętek rozpoczęła się blokada placówek firmy „Standard Nobel” w Warszawie, Łodzi, Bydgoszczy, Sosnowcu, Kaliszu i Włocławku.

W Poznaniu blokada w oddziale firmy „Standard Nobel”, mieszczącym się na Główniej, przy ul. Wrzesińskiej nr 4, rozpoczęła się wczoraj, w piątek.

Udział w blokadzie bierze 26 pracowników umysłowych i fizycznych.

Strajkujący zajmują swoje stanowiska nie pracując jednak. Czas wypełniają sobie czytaniem gazet i książek oraz słuchaniem radia, jakie jeden z urzędników oddziału zainstalował w biurze na czas strajku. Noc strajkujący urzędnicy spędzili w hamakach, nadesłanych im przez rodziny, pracownicy fizyczni zaś na ławach bądź na słomie w innych pomieszczeniach oddziału. Żywność blokującym dostarczają rodziny.

Jak nam oświadczone, strajkujący przyrzekli sobie utrzymać blokadę do chwili uwzględnienia ich słusznych żądań.

P.B.P. ORBIS w nowym lokalu

Z dniem 12 lipca br. Oddział Orbisu w Poznaniu przenosi swoje biuro do nowego lokalu

w nowym gmachu P. K. O.

przy Pl. Wolności nr. 3

Dla wygody P. T. Klientów pozostawiamy na czas sezonu letniego (lipiec i sierpień) ekspozyturę w dotychczasowym lokalu ORBISU przy Placu Wolności 9

Polskie Biuro Podróży „ORBIS”

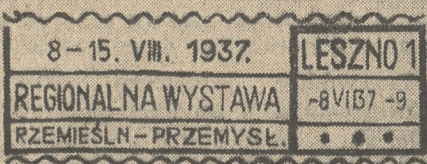
Oddział w Poznaniu.

ng 46931

wych okazów, których oglądanie zalecamy każdemu. Dla dzieci będą gotowe wózki i koniki do jazdy. A więc wszyscy w niedzielę do Ogrodu Zoologicznego.

WYSTAWY

— * **Propaganda wystawy w Lesznie**. Urząd pocztowy Leszno używa do stemplowania zwykłych listów i kartek

pocztowych datownika propagandowego według załączonego wzoru.

Datownik ten służy do propagandy „Regionalnej Wystawy Rzemieślniczo-Przemysłowej”, która odbędzie się w Lesznie w dniach od 8 do 15 sierpnia br.

Celem umożliwienia uzyskania odcisku specjalnego datownika Urzędu poczt. Leszno, Dyrekcja Okręgu Poczty i Telegrafów zezwala, aby osoby pragnące uzyskać odcisk tego datownika wysłały listy i kartki pocztowe z umieszczonymi na nich adresami i opłacone według taryfy przewidzianej dla tego rodzaju przesyłek, w kopertach zaadresowanych do urzędu pocztowego Leszno i z naklejonymi na nich znaczkami pocztowymi opłaty pocztowej wartości odpowiadającej wadze listu. Listy i kartki po ostemplowaniu przesłane będą przez urząd pocztowy Leszno i niezwłocznie do miejsca przeznaczenia.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Narodowe święto francuskie**. Z okazji Święta Narodowego Francji, konsul francuski w Poznaniu przyjmować będzie dnia 14 bm. od godz. 17 do 19 w konsulacie, ulica Berwińskiego 5.

Kolonia francuska i wszyscy przyjaciele Francji są serdecznie proszeni.

— * **Jeszcze echa procesu inż. Leszczyńskiego**. Proszeni jesteśmy o stwierdzenie

Ulgowe przejazdy dla dzieci od 13—23 lipca

Wzorem lat ubiegłych Polskie Koleje Państwowe wprowadzają i w tym roku ulgowe przejazdy w miesiącu lipcu dla dzieci w wieku od 4 do 14 lat.

W dniach od 13 do 26 lipca br. każda osoba dorosła będzie miała prawo przejechać pod swoją opieką do 5-cioro dzieci w wieku do lat 14, a więc urodzonych nie wcześniej niż w 1923 r. płacąc za nie 1/8 części taryfy normalnej.

Osoby pragnące zabrać ze sobą dzieci muszą nabyć dla siebie bilet na przejazd za opłatą normalną albo też ulgową. Uprawnienia do zabrania dzieci i przewiezienia je według taryfy ulgowej przysługują również przy nabyciu biletu wycieczkowego powrotnego lub robotniczego powrotnego, odcinkowego (tygodniowego i miesięcznego) abonamentowego, 1000 i 2500 kilometrowego oraz przy okazaniu biletu bezpłatnych i służbowych, jak i okręgowych.

Przed nabyciem biletu osoba dorosła winna się zaopatrzyć w kartę uczestnictwa dla dzieci (oddzielną dla każdego dziecka). Karty te w cenie 30 gr za sztukę sprzedają kasy biletowe na dworcach kolejowych i w biurach podróży. Karty wypełnione i podpisane w ilości najwyższej 5 sztuk przedkłada opiekun w kasie biletowej i wówczas przy nabyciu normalnego biletu wzgl. ulgowego dla siebie może kupić ulgowe bilety dla dzieci.

Ulgę stosuje się w pierwszej, drugiej lub trzeciej klasie pociągów osobowych i pociągów z wyjątkiem pociągów motorowych ekspresowych i Nord-Expressu. Bilety ulgowe dla dzieci sprzedawane są ze zniżką

Jutro w niedzielę,

o czym w ostatniej chwili przypominamy odbędzie się na boisku Sokoła przy drodze Debińskiej festyn urządzany staraniem Pań Mił. św. Winc. a Paulo par. farnej. Program jak zwykle wielce urozmaicony bufet własny obficie zaopatrzony, muzyka także przyszyta będzie. Prosimy o tłumny udział tym bardziej, że dochód przeznaczony na ubogich i bezrobotnych.

zg 1692/3

Restauracja w Hotelu Polonia Grunwaldzka 18, poleca bezpłatnie salę do zabaw i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing.

Ng 43 879

Towarzystwo Ogródków Działkowych im. Gen. Dąbrowskiego urządza zabawę ogrodową dnia 11. bm. na boisku własnym przy ul. Obornickiej.

zg 1691

Wycieczka do Paryża

Stowarzyszenie Polsko-Francuskie w Warszawie organizuje od 6 do 25 sierpnia wycieczkę propagandową do Paryża na wystawę światową, z powrotem z Havru do Gdyni — okrętem.

zg 1690

W niedzielę, dnia 11. bm. odbędzie się

Wielka Wenta Świętojańska na Komandorii

przy probostwie (dojazd jednaka i dwójka oraz autobusem), na rzecz biednych parafii. Za miastem — a w mieście. W nowym domu parafialnym — i w ogrodzie. Przystronna, chłodna sala parkietowa (na przeszło 1000 osób). Orkiestra — bufet — niespodzianki.

zg 1678/9

że wymieniony przez inż. Leszczyńskiego kpt. Krasuski, jako jeden z tych co go nakłaniali do hazardu, nie jest oficerem Armii Polskiej lecz oficerem byłej armii rosyjskiej.

— * **Licytacja**. Dyrekcja Okręgowa Kolej Państwowych w Poznaniu podaje do publicznej wiadomości, że dnia 15 bm. o godz. 9 odbędzie się w ekspedycji towarowej w Poznaniu licytacja znalezionych przedmiotów.

— * **Tow. Pomocy Naukowej dla Młodzieży Męskiej Wielkopolski im. K. Marcinkowskiego** w Poznaniu nie będzie czynne na czas wakacji od 15 lipca do 16 sierpnia rb. W tym terminie Tow. nie załatwi żadnej korespondencji.

ROZNE

— * **Sprawa rozrachunku Pozn. Samorządu Wojew.** z likwidowanymi gminami. Wydział wojewódzki, który obradował w tych dniach pod przewodnictwem dr Juliusza Trzcińskiego jako przewodniczącego wydziału, rozpatrywał sprawę rozrachunkową gmin w sprawie przejęcia świadczeń prawno-publicznych gmin przez Poznański Samorząd Wojewódzki. Są to rozliczenia powstałe na skutek likwidacji obszarów dworskich i dawniejszych gmin wiejskich (dzisiejszych gromad), przy tworzeniu gmin zbiorowych. Wydział Wojewódzki przyjął również sprawozdanie Komisji rewizyjnej Sejmiku Wojewódzkiego, które przedłożył p. Taczanowski. (kl)

75 proc. Z uwagi na to, że bilety te mogą być w terminie od 13 do 26 lipca wyżytkowane do bezpłatnego powrotu, przeto przy wykorzystaniu tych biletów na przejazd w obydwie strony, zniżka wynosi 87,5 proc. Przejazd ulgowy dzieci może nastąpić tylko razem z opiekunem i to pod ścisłym jego nadzorem i odpowiedzialnością do tej samej stacji w klasie, pociągu i oddziale, w którym jedzie opiekun.

Opiekun winien mieć ze sobą dla dzieci starszych, co do których istniałyby wątpliwości, że mają ponad lat 14, dowody osobiste. Opiekunem może być osoba, która ukończyła lat co najmniej 18. Dzieci, które nie ukończyły 4 lat, mogą być zabrane bezpłatnie w ilości dwójka na jednego podróżnego, a więc opiekun może zabrać obok 5 dzieci w wieku od lat 4 do 14, przewożonych na podstawie wspomnianej wyżej ulgi, jeszcze dwoje dzieci poniżej lat 4. Przewożenie w podróży dozwolone są według zasad ogólnych. Podróż pierwotna czy powrotna z dziećmi można zacząć najpóźniej 23 lipca przed godz. 24. Rozpoczęta tego dnia podróż winna być ukończona w dniu następnym, jednak już bez prawa przerwy. Bagaż ręczny może być przewożony tylko do wysokości 11 kg. na dziecko.

Przy sposobie należy wyrazić zdziwienie. Ze w tym roku zastosowano opłaty, aczkolwiek niewielkie, na przejazd dzieci na wakacje. Czym się powodowano nie wiadomo, gdyż ubiegłego roku gdy dzieci przewożone były darmo, nie było przecież nadużyć ani też dzieci nie jeździły bez opieki, jak to miało miejsce w 1935 r

WYCIECZKI

— **Wszystkie pociągi popularne odchodzą.** Do Gdyni i Gdańska wyjechało dziś z Poznania wycieczka „Spawu” o godz. 3.29 — 690 osób.
Na wyjazd do Gdyni pociągiem popularnym dziś, tj. w sobotę o godz. 21.05 zgłosiło się do godz. 13 — 345 osób, do Ciechocinka zaś (jutro) 525. Do Gdyni zatem i do Ciechocinka pociąg popularny odejda. Również odejda jutro pociąg popularny do Międzyzdrojów i Sztutowa.

KRONIKA WYPADKÓW

— **Nieprawdziwa pogłoska.** Ofiara wypadku tragicznego przy ul. Składowej 11 Helena Rembowska, która w zamierze samobójczym wyskoczyła w czwartek wieczorem z okna z 4 piętra na bruk podwórza, przeżywa w szpitalu miejskim. Rembowska, która odniosła bardzo ciężkie obrażenia, żyje, jakkolwiek w pierwszej chwili wydawało się, iż godziny jej są policzone. Nieprawdziwe są tym samym pogłoski o jej śmierci, które zanotowane zostały przez niektóre pisma. (kl)

KRONIKA SĄDOWA

— **Zatwierdzenie wyroku za zabójstwo.** Sad Apelacyjny w Poznaniu zatwierdził w dniu dzisiejszym wyrok Sądu Okręgowego w Gdyni przeciw Alfonsowi Kurrowi z Żebłewa pow. morskiego, zasądzonemu na 10 lat więzienia za zabicie w noc z 21 na 22 czerwca ub. r. na polu wsi Łebna, nauczyciela Stanisława Pasternaka. (k)

Z WIELKOPOLSKI

— **GEBICE.** Pożar wybuchł w zabudowaniach Hugona Krügera w Radłowie. Pastwa ognia padła stodoła, szopa, oraz maszynownia. Straty wynoszą ponad 6 tys. zł.
— **Nieszczęśliwy wypadek** uległa p. Behtloffa, żona rolnika w Wydatowie. Zrywając czereśnie, B. spadła z wysokiego drzewa na ziemię doznając złamania nogi.
— **GNIEZNO.** W tych dniach bawiła w Lubowie pod Gnieznem wycieczka rolników z 18 powiatów województwa Wielkopolskiego, Stanisławskiego i Lwowskiego, która pod kierownictwem sekretarza Kółek Rolniczych p. Perlika i inżyniera Kubińskiego wjechała wczoraj w godzinach popołudniowych do Lubowa.
— Powiatowa sekcja nad dziećmi i młodzieżą uruchomiła z dniem 1 lipca dziecięce w Czer-

niejewie, Jarzabkowie, Niechanowie, Skierzenie i Żydowie. Opiekę nad dziećmi objęli Kółka Włoszanie.

— Sekcja pomocy dzieciom i młodzieży przy Ob. Kom. Pomocy Bezrob. zorganizowała na hippodromie półkolonie letnie. Tegoroczne półkolonie rozpoczęły się w czwartek. Wzięło w nich udział 230 dzieci w wieku przedszkolnym. W lipcu przyjęto 400 dzieci.

— Swego czasu donosiliśmy o nadużyciach popełnionych w sekcji powiatowej. W związku z tym aresztowano kasjera sekcji, Adama Markiewicza, którego skazano na 7 miesięcy więzienia. M. był oskarżony także o zniszczenie ksiąg kasowych. Wobec tego, że harcerze znaleźli 2 księgi sekcji zakopane w ziemi, sekcja śledczy, p. Wenclewiec, wznowił dochodzenia w tej sprawie. (br)

— **GRODZISK.** Dyrekcja Ubezpieczalni Społecznej w Grodzisku wypłaciła tytułem subwencji na kolonie i półkolonie 3500 zł umożliwiając 1000 dzieciom wypoczynek.

— Na stanowiska nauczycieli, szkół powszechnych zostali przeniesieni do szkoły nr 1 p. Cieślińska H. z Lwówka, do szkoły nr 2 p. Bohne A. z Lwówka i p. Moskal Stan. z Chrośnicy.

— W niedzielę 11 bm. o godz. 16.30 na Stadionie Powiatowym odbędzie się zawody w koszykówkę i siatkówkę pomiędzy KSM m. Grodzisk i KSM m. Opalenica. (pg)

— **KOZYŃ.** Towarzystwo Powstańców i Wojaków im. śp. J. Codrowa urządziło w niedzielę na strzelnicy Bractwa Kurkowego swe doroczne strzelanie z małokalibrowej i wiatrówki o puchar wędrowny i cały szereg nagród. Puchar na rok 1937-38 i dyplom zdobył p. Marian Gutowski. II dyplom p. Wojciech Bato III wręczono p. Antoniemu Gutowskiemu, IV p. Bogusław Teski.

— W tych dniach dokonano po raz drugi próby włamania się do Centralnej Drogerii p. Czechaka. Wybito szybę w oknie wystawowym, lecz nie zdołano zabrać towaru. Sprawcy zostali spłoszeni przez stróżów nocnych. Stróż rzucał się w pogoni, używając nawet broni palnej, lecz w labiryncie uliczek i domostw udało się złodziejom zbiec.

— U rzeźnika p. Kettlera przy ul. Poznańskiej skradziono podczas nieobecności właścicieli 530 — zł w gotówce.

— Odbył się tu jarmark ogólny bez udziału Żydów.

— W niedzielę, dnia 11 bm. urządził Tow. śpiewu „Moniuszko” na strzelnicy Bractwa Kurkowego zabawę latową. (ko)

— **KOZMIN.** Znana firma jubilerska w Kozminie Antonie Sempicki obchodziła 25-lecie swego istnienia. Jubilat bierze czynny udział w życiu społecznym oraz piastuje godność członka Zarządu Miejskiego.

— P. Edmund Grzesiński z Kozmina uzyskał dyplom lekarza.

— Zarząd Miejski rozpoczął gruntowną naprawę ul. Kaliskiej. Zakłada się tam także kanalizację.

— W tut. kościele farym pobłogosławiony został związek małżeński pomiędzy p. Wiktoria Liberską a p. Alfonsiem Sekowskim. (ka)

— **KROTOSZYN.** We wtorek piorun uderzył w zabudowania gospodarcze Władysława Perdziaka w Roszkach. Spłonęła stodoła i przyległe szopy z maszynami rolniczymi. Poszkodowany był ubezpieczony. (jk)

— **MOGILNO.** Do mleczarni p. Wiśniewskiego w Wyłotowie pod Mogilem włamali się nieznani sprawcy dokonując kradzieży. Skradli oni 4 beczki masła przeznaczonego do wysyłki, wartości 560 zł. Zuchwali złodzieje nie poprzestając na tym, oderwali zamek od biurka, skąd zabrali jeszcze 800 zł gotówki przeznaczonej na wypłatę dostawcom mleka. Zawadomiona policja za zuchwałymi sprawcami włamania prowadzi energiczne śledztwo.

— Wycieczka do Łiskowa zorganizowała Mleczarnia Spółdzielcza w Chelmach pow. mogileński. Wystawę „Pracy i kultury wsi” w Łiskowie zwiedzono z wielkim zainteresowaniem.

— Do kradzieży salety na szkole maj. Dąbrowska pod Mogilem namówił rolnik Szczepan Wysocki robotników tegoż majątku Potalskiego i Mieczysława, od których następnie saletę od kupił za minimalną cenę Sad Grodzki w Mogile. Po rozpoznaniu sprawy skazał Wysockiego za namowę i pasterstwo na pół roku więzienia, a sprawców kradzieży po jednym miesiącu aresztu.

— W tegorocznym „Dniu Sokola” urządziło gniazdo mogileńskie kwestę publiczną. Kwestowali członkowie zarządu w mundurach. Zbiórka uliczna przyniosła do kasy kwotę zł 52.62.

— Związek małżeński pomiędzy panną Bedz wolkówną Heleną z Parłina, a panem Franciszkiem Brzezińskim z Dwieton pobłogosławił ks. Kaczmarek w kościele parafialnym. (rój)

— **OBORNKI.** Po ukończeniu prac ziemnych otwarto dla ruchu kołowego drogi Rogoźno — Boguniewo na odcinku Międzyzdroje — Boguniewo.

— Na posiedzeniu Rady Powiatowej uchwalono nowy statut dla Kom. Kasy Oszczędności a poza tym uzupełniono kapitał zakładowy tejże kasy do kwoty 50 tys. zł. Do rady K. K. O. wybrano pp. Walentego Krzyżaniaka z Rogoźna, Leona Kubińskiego z Kiszewa, Wiktora Pawlaczka z Trojanowa, Antoniego Grzesia z Gościewa, Józefa Muszaka z Kowanówka i Józefa Duda z Przesławia. W skład komisji rewizyjnej K. K. O. weszli ks. prob. Graetz z Ludom i pp. Feldman z Ryczywołu i Michalak z Rogoźna.

Następnie przyjęto do wiadomości decyzję Województwa o zatwierdzeniu budżetu na r. 1937-38 i sprawozdanie rachunkowe z wykonania budżetu za r. 1936-37. Upoważniono Wydział Powiatowy do zaciągania pożyczek we wysokości 150 tysięcy zł na elektryfikację powiatu.

— Za kradzieże skazał Sad Grodzki Stefana Maciejewskiego z Żukowa na 16 mies. więzienia, Stan. Biednego z Żukowa na 2 l. więzienia i Kazimierza Nowickiego z Nieczajny na 1 rok z zawieszeniem.

— Piękna uroczystość poświęcenia sztandaru obchodziło ostatnio Tow. śpiewu „Harmonia” w Ryczywole. Przy udziale licznych towarzystw, przesyłał przez wieś do kościoła wspaniały pochód. Msze św. odprawili oraz aktu poświęcenia sztandaru dokonał ks. prob. Kosiak. Po nabożeństwie odbyło się uroczyste zebranie. (sto)

— **OSTRÓW.** Turniej koszykówki i siatkówki z udziałem zamiejscowych i miejscowych drużyn sportowych odbędzie się w niedzielę 18 bm.

— Z wycieczki zmarł przybyły do Skalmierzy wędrowniczy liczący około 55 lat. Zmarły nie posiadał przy sobie żadnych dokumentów i dla tego nie można było ustalić jego nazwiska i miejsca zamieszkania.

— W Kotłowie wybuchł pożar w zabudowaniach Stanisława Głotza. Pastwa płomieni padła stodoła z sprzętem siana i chlewy.

— Za nielegalne przekroczenie granicy w okolicy Pawłowa, wywóz polskiej waluty bez ze-

zwolenia i przewóz sacharyny, skazał dziś Sad Okręgowy w Ostrowie mieszkańców Kalisza: Stefana Pawłowskiego na 2 miesiące aresztu i 763,75 zł grzywny, Marię Smiałową na 1 rok więzienia i 1387,75 zł grzywny, Józefa Rembowski na 3 miesiące aresztu i 763,75 zł grzywny oraz Kazimierza Rembowski na dwa miesiące aresztu i 524 zł grzywny. W razie niezapłacenia grzywny nastąpi u wszystkich oskarżonych dalszy areszt.

— **ROGOŹNO.** W Szymankowie, we wtorek o godz. 12 w południe, uderzył piorun w zabudowania folwarczne maj. Uchorowo. Wybuchł pożar, który zniszczył oborę i stodołę. Straty są znaczne.

— We wtorek w nocy, wybuchł pożar w gospodarstwie p. Kosmowskiej w Owieczkach. Pożar zniszczył dom mieszkalny oraz stodołę. Pomocy udzielały Straże Pożarne z Ryczywołu i Rogoźna. (rf)

— **WRZEŚNIA.** Starosta pow. p. Kowalewski rozpoczął urlop wypoczynkowy. Zastępuje go wicestarosta mgr Bogucki.

— 25-letni jubileusz pożycia małżeńskiego obchodził urzędnik gospodarczy z Czechowic p. Rudolf Langner ze swą małżonką Anną z domu Spalkówna. W intencji jubilatów msze św. odprawili ks. prob. Berger z Jarzabkowa.

— Pożar wybuchł w zabudowaniach gospodarczych Anny Durkes w Zajeźmierzu. Z nieustalonych przyczyn zapaliła się stodoła z narzędziami rolniczymi. Szkoda przez pożar oblicza się na 3000 zł. — Pożar wybuchł też w zagrodzie roln. Liberkowskiego Mariana w Gutowie Małym. Spalił się doszczętnie chlew wartości około 6000 złotych. (rw)

— **RAWICZ.** Tutejsza parafialna Akcja Katolicka urządziła w przyszłą niedzielę 11 bm., w ogrodzie Strzelnicy kiernasz. Dochód z niego przeznaczony jest na pokrycie kosztów za dzwony, oraz na urządzenie i rozszerzenie cementarza katolickiego.

— Kapłanem Domu Pracy w Bojanowie mianowany został ks. Leon Rogalewski z Bui-na. (rs)

— **SREM.** Dnia 18 lipca przypada w kościele pofranciszkańskim odpust Najśw. Marii Panny Szkaplerznej. W przeddzień o godz. 17 odprawia się uroczyste nieszpory z wystawieniem Najśw. Sakramentu i procesją. Porządek nabożeństw jest następujący: w kościele farym odprawia się tylko jedna msza św. o godz. 10, w kościele pofranciszkańskim msze św. o godz. 6.30, 9, 10.30 i 12, nieszpory o godz. 15 Adoracja Najśw. Sakramentu od godz. 13 do 14 mężczyźni ze Straży Honorowej, od godz. 14 do 15 niewiasty ze Straży Honorowej.

— Podczas konkursów konnych w „Dniu krasusa”, które urządzono na boisku „Sokola”, wystawiono na pokaz 25-letniego konia kawalerskiego, weterana wielkiej wojny. Koń oświadczył z starości, przeszedł całą kampanię wojenną i dzisiaj odpoczywa w stajni p. rotmistrza Kubiczkiego w Świnkach.

— W ub. czwartek przeszła nad miastem burza z ulewny deszczem, gładem i gwałtownymi wyładowaniami atmosferycznymi, które wyrządziły wiele szkód i wzniciły pożary. Grom uderzył w szope, znajdującą się na terenie ogrodu p. Mariana Nowaka w Psarskim, zabił dwa konie i kilkanaście królików. Szopa wraz z narzędziami spłonęła. Na przedmieściu Glinki piorun przebił szczyt domu p. Staszaka przeleciał przez strych a następnie przedziurał w powaie, zrujnował mieszkanie p. Franciszka Makowskiego, wyleciał przez okno i wyładował się na podwórzu. W tym samym czasie grom uderzył w dom opodal położone p. Nagengasta i Hamulskiego przy ul. Jasnej. W ostatnim wypadku rozerwał szczyt domu, sufitu w mieszkaniach na piętrze i parterze i poraził cieśle p. Jana Adamskiego oraz p. Różę Haremsze. Poszkodowanym na szczęście nie zagraża utrata życia.

— Ochotni Straż Pożarna obchodzi w nadchodzącą niedzielę jubileusz 70-lecia swego istnienia, połączony z poświęceniem drugiego strażackiego autopotogotowa oraz motopompy.

— Dwóch dobrze prezentujących się osobników przedstawiło się za rewizorów Ubezpieczalni Społecznej w Poznaniu. Przybyli oni do wsi Góra i przeprowadzili kontrolę wśród pracowników dominiowych. Zapytali czy mają dowody ubezpieczeniowe i czy starają się o rentę. Za odręcznie sporządzone podania, protokoły i lekarskie świadectwa niedołężności do pracy pobierali opłaty. W ten sposób wyłudziła kilkanaście złotych m. i. od Bartłomieja Werwińskiego i Antoniego Chojnackiego. Policja powiadomiła o działalności tych „panów”, wszczęła poszukiwania i ujęła ich pod Sremem. Pseudonimizowali się: karany Tadeusz Michalski z Brzeźnia pow. średzki i Wiktor Stryjak z Zaniemyśla.

— Włóczęga Leon Antkowiak odwiedzając się w ten sposób rolnikowi Czesławowi Górzyńskiemu ze Zbrudzewa za gościnę i nocleg, że skradł mu ubranie i drobniutki łączny wartości 60 zł. Policja aresztowała złodzieja i osadziła go w więzieniu.

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO ŻEGRZE-CHARTOWO

Zebranie plenarne w sobotę 10 bm. o godz. 20.30 na sali p. Kaniewskiego w Żegrze.

KOŁO STARE MIASTO

Uroczyste przyjęcie nowych członków w niedzielę 11 bm. Msza św. o godz. 9 w Katedrze, po czym uroczystość o godz. 10.30 na sali Domu Katolickiego na Śródcie.

KOŁO JEŻYCE

Zebranie plenarne w poniedziałek, 12 bm. o godz. 20 na sali p. Frąckowiaka, ul. Kraszewskiego 16.

Stronnictwo Narodowe Koło Jeżyce nie urządzi żadnej wycieczki do Ludwikowa w dniu 11 bm. i zgłoszeń nie przyjmuje.

KOŁO WILDA

Zebranie plenarne we wtorek, 13 bm. o godz. 20 na sali p. Zawadzki, przy ul. Górna Wilda 75.

PRACA POLSKA

ODDZIAŁ PAPIERNICZY

Zebranie plenarne oddziału Malta — odbędzie się w niedzielę dnia 11 bm. o godz. 2 po południu w lokalu własnym przy ul. Rzezczypospolitej. Obecność wszystkich członków obowiązkowa.

Pa teudach wycieczki zasłużony odpoczynek.

Ovomaltyna na zimno orzeźwi i wzmożni, stworzy nowe siły i energię. Niezrównany napój odżywczy dla turysty, smaczny i bardzo łatwy do przyrządzania na wycieczce. Praktyczny Ovomaltowy (specjalny kubek bakelitowy z zamknięciem), do nabycia wszędzie z Ovomaltyną.

rg 46 224/5

Zajścia antyżydowskie w Sopocie

Gdańsk. — W jednej z kawiarni sopockich doszło ośmiedaj do charakterystycznego incydentu. Przy jednym ze stolików siedzieli dwaj rodzyńscy Żydowskie: Aronsonów i Czarnogórskich. W pewnej chwili od stolika sąsiedniego, przy którym siedziało 6 członków partii narodowo-socjalistycznej, przeszedł jeden z mężczyzn i napuł do kawy jednemu z członków towarzystwa żydowskiego. Wynikła awantura, w ciągu której hitlerowcy dotkliwie pobili Żydów.

Wspomniane rodziny żydowskie na znak protestu przeniosły się z Sopot na teren Orłowa.

Czytelników naszych we Wrześni zawiadamiamy, iż agencja wydawnictw naszych, mieszcząca się przy Rynku 6 — telefon 162 — czynna jest codziennie od godz. 8—13 i 15—19 oraz w niedziele i święta od godz. 8—10. Administracja.

Z POMORZA

— **LUBAWA.** Młodociany robotnik rolny Jan Jaroński z Polskiego Brzoza, zażywając kąpiele w jeziorze, wpadł na głębie i utonął. — Zwłoki topielec zostały wycelwane. (gn)

— **TORUN.** Z wiosna rb. niej. Bazyli Świerzyński z Chelmy wybrał się na kradzież kartofli do Brzoza. Przyłapano na gorącym uczynku rzucił się z widłami na rolnika Gore. Został jednak ubezwładniony i oddany w ręce policji. Sad skazał go na 1 i pół roku więzienia.

— Ubezpieczalnia Społeczna wydała w 1936 r. na świadczenia 634 939 zł.

— Podczas malowania konstrukcji żelaznej mostu kolejowego runął z rusztowania, uśmierzonego na wysokości 10 m malarz Franciszek Rumiński z Podgórza i doznał lekkiego wstrząsu wewnętrznego.

— Zarząd miejski przeprowadza wymianę szyn tramwajowych na całej ul. Bydgoskiej.

— Z okazji 20-lecia założenia Armii Błektnej odbędzie się w dniu 11 bm. w Chelmży (pow. toruński) wielkie manifestacje, na które zapowiedzieli swój przyjazd gen. Haller. (z)

Ślubne zaproszenia i inne druki gustowne, szybko, tanio. Ekspresdruk. Grudnia 25. dg 23 158

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

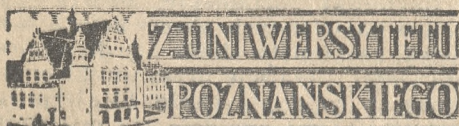
Zapowiedzi

Dnia 9 bm. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość), mieszkają w Poznaniu:

Starszy asystent U. P. Franciszek Krochmal i prof. gimnazjalny Kamilla Przyłucka; starszy asystent U. P. dr ekonomii Witold Trampczyński i Zofia Ziolkowa; asesor kolejowy Henryk Trynka i księżkowa Wanda Majtasówna; pielęgniarka szpitala miejskiego Wojciech Borowczyk i eksped. Jadwiga Skrzypczakówna w Kościanie; owodow. rencista kolej. Stanisław Jesionowski i owodow. Józefa Zak z domu Łukaszewska, oboje w Bydgoszczy; technik-elektromechan. Leon Dorabiała i urzędn. prywat. Leokadia Korczyńska; rob. Franciszek Tyrra i eksped. Marianna Karbownikówna.

Zgony.

Dnia 9 lipca 1937 r. zapisano następujące zgony: Wasyl Rudyj, rolnik, 23 lat; Jadwiga Małaszyńska z domu Gośleniecka, wdowa, 66 lat; Telesfor Marek, murar, 60 lat; Maria Urszulakówna, 4 godz. 15 minut; Stanisław Magdziński, em. nadleśniczy, 68 lat; Antonina Kuszówna, bez zawodu, 27 lat; Izidor Jagodziński, robotnik, 33 lat; Czesław Przybylski, mechanik lotn., 26 lat.

— **Promocja dra Leona Taylora.** W dniu 6 bm. o godz. 13 w małej auli Uniwersytetu Poznańskiego odbyła się uroczysta promocja dra Leona Taylora z zakresu międzynarodowego prawa prywatnego.

Promocji dokonał p. prof. dr Józef Sułkowski przy udziale J. M. rektora U. P. prof. dra Antoniego Peretiatkowicza i prodziekana wydziału prawno-ekonomicznego prof. dra Kasińskiego.

Dr Leon Taylor, syn znanego ekonomisty, prof. dra Edwarda Taylora, uzyskał stopień i tytuł doktora praw na podstawie rozprawy pt. „Stosowność ustaw sowieckich poza ZSRR”, napisanej pod kierownictwem prof. dra Józefa Sułkowskiego.

W promocji, której dostąpił po raz pierwszy w dziejach naszej uczelni syn członka rady wydziałowej, wzięło udział bardzo dużo profesorów wydziału prawno-ekonomicznego, przedstawiciele palestry i prasy oraz szerokie koła krewnych i znajomych nowokreowanych.

Dr Taylor uzyskał dyplom w r. 1935. W czasie studiów bardzo czynnie pracował w wielu organizacjach akademickich, szczególnie zaś w Kole Prawników i Ekonomistów.

Koło Prawników i Ekonomistów, gdzie dr Leon Taylor pełnił w roku akademickim 1934/5 obowiązki prezesa, dzięki jego inicjatywie i pracy wysunęło się na czoło innych kół naukowych. Owocnie także pracował na terenie korporacyjnym, będąc członkiem korporacji „Corona” i jej wielokrotnym prezesem. Również nie brakło dra Leona Taylora, w życiu organizacyjnym młodzieży narodowej, w szeregach Młodzieży Wszechpolskiej.

Stąd też wzięło udział w tej uroczystej promocji również bardzo liczne grono studentów i absolwentów Uniwersytetu Poznańskiego.

— **Dyplomy na wydziale prawno-ekonomicznym** uzyskali: p. Karol Szyperski i p. Zdzisław Wardejn.

— **Dyplom na wydziale matematyczno-przyrodniczym** uzyskał p. Zdzisław Jankowski.

10 lipca 1937

Temperatura 7 godz. + 17.0, 13 godz. + 25.6.

Ciepłota 7 godz. 751.6 mm. umiarkowane

13 godz. 748.6 mm.

tendencja barom.: ciśnienie spada

Zachmurzenie 7 godz. umiarkowane

13 godz. umiarkowane

Wiatr 7 godz. kierunek wschodni, szyb. 3 m/sek.

13 godz. kierunek poł. zach. szyb. 5 m/sek.

Opad ślad, rodzaj opadu: deszcz.

Temperatura w dniu 9 lipca br. była:

najwyższa + 22.7 o godz. 15

najniższa + 14.3 o godz. 4

Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:

połkowo pochmurno i chłodno, miejscami przerywane opady, w ciągu dnia wypogodzenie, wiatry zachodnie i północno-

zachodnie.

Półkolonie dla biednych dzieci m. Poznania

Podobnie jak w latach ubiegłych, tak i w tym roku władze miejskie w Poznaniu wspólnie z Ubezpieczalnią Społeczną i przy wydatnej pomocy władz wojewódzkich zorganizowały półkolonie letnie dla niezamożnej dziatwy m. Poznania.

Wspomniane półkolonie urządzono w 9 ośrodkach a mianowicie: na dziecinach przy Drodze Dębińskiej i przy ul. Bukowskiej, na boisku sportowym przy Al. Pułaskiego na terenie P. W. K. oraz na Śródcie, w Dębce, na Winiarach, w Górczynie i w Główniej. Poza tym zorganizowano półkolonie w Starołęce, które wydatnie popiera również Zarząd Miejski.

Najliczniejszym ośrodkiem są półkolonie zorganizowane na Dziecinie miejskiej przy Drodze Dębińskiej. Przebywa tam przeszło 500 dzieci. Niemniej liczny jest również ośrodek przy ul. Bukowskiej oraz na peryferiach naszego miasta, gdzie przebywa przeszło 200 biednych dzieci.

Korzystając z przeprowadzonej wizytacji przez władze wojewódzkie i Ubezpieczalnię Społeczną, umożliwiono również obejrzenie półkolonii przedstawicielom prasy.

Przy pierwszych odwiedzinach na

kich ośrodkach tak i tutaj pilnuje się, by dzieci po zabawie, przed każdym posiłkiem starannie myły ręce.

Ciekawie przedstawia się najlicz-

dają na ten cel władze miejskie, 21 tys. Ubezpieczalnia Społeczna, a 10 tys. udzieliła wojewódzka sekcja pomocy dzieciom.

Posilek dziatwy w dziecinie przy Drodze Dębińskiej

niejszy ośrodek półkolonijny na dziecinie przy Drodze Dębińskiej. Do zastawionych w długim szeregu stołów zasiada dziatwa, odmawiając krótką

Na półkoloniach, które odbywać się będą w dwóch turnusach, będzie z górą 4 tysięcy dzieci, pochodzących z najbiedniejszych warstw ludności, przeważnie dzieci bezrobotnych, wdów i sierót. Podkreślić też należy, że przy zbiorowych zakupach uzyskano nadzwyczaj niską kalkulację utrzymania dziecka, która wynosi od 50 do 60 gr dziennie.

Ogólne kierownictwo półkolonii spoczywa w rękach instruktora w. f. szkół powszechnych p. Eisbrennera. (j. r.)

Po posiłku obowiązuje kwadrans wypoczynku, tzw. „ciszy”

boisku sportowym przy Al. Pułaskiego zastano zbierające się dzieci pod masztem, które przez powitanie sztandaru narodowego rozpoczynały normalny dzień półkolonijny. Po krótkim sprawdzeniu obecności i dokładnym obejrzeniu czystości rąk, nastąpił posiłek, składający się z kakao i dwóch bułek. Na twarzach wybieczonych dzieci widzi się zadowolenie z możliwości przebywania na kolonii. Nie też dziwnego, że w mig znika ze stołów pierwsze śniadanie. Po posiłku i krótkim odpoczynku następuje przechadzka do pobliskiego lasu na cytadeli.

W ośrodku na Winiarach również w zorowy porządek. Tak jak we wszyst-

modlitwę. Wolne powietrze służy apetytem dziatwy. To też w mig znika z talerzy pierwsze i drugie danie. Niektóre z dzieci o lepszych apetytach zgłaszają się po „repetę”. Po obiedzie następuje obowiązkowy odpoczynek tak zwana „cisza”.

Dodać należy, że w programie półkolonii obok wycieczek w godzinach przedpołudniowych do pobliskich lasów i parków podmiejskich jest również obowiązkowa nauka pływania w basenie na Sołacz oraz w pływalniach na Bociance i przy Cybinie.

Ogólny koszt zorganizowania kolonii wynosi 66 tys. zł, przy czym 35 tys.

Nauka pływania dzieci z półkolonii w basenie na Sołacz

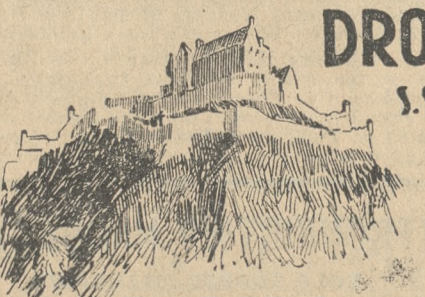
30-lecie zasłużonej placówki narodowej w Jarocinie

W niedzielę 11 bm. obchodzi Tow. Czeladzi Polsko-Katolickiej w Jarocinie swojej 30-lecie: godz. 8.30 nastąpi zbiórka członków i delegacji w lokalu p. Hildebrandta przy ul. Targowej o godz. 9.15 wymarsz do kościoła Chrystusa Króla na nabożeństwo. Uroczyste zebranie odbędzie się w ogrodzie Bractwa Kurkowego.

Towarzystwo Czeladzi, skupiające w swych szeregach młodzież wszystkich rzemiosł i wychowujące ją w duchu czysto katolickim i narodowym cieszy się wielką popularnością wśród miejscowego społeczeństwa.

Towarzystwo założył w roku 1907 ks. wik. Stefan Rudnicki. Kursy narodowe prowadzili z niezwykłą gorliwością śp. inżynier Mieczysław Rydlowski i śp. Kliczkowski. W czasach walki o wolność w szeregach powstańców stanęła wielka liczba członków Tow. Czeladzi. Nazwiska poległych w powstaniu: śp. śp. Antoniego Owczarskiego, Tomasza Cieloszyka, Czesława Gabryelewicz, Ryszarda Wojciechowskiego i Piotra Świdarskiego świadczą najlepiej o wychowaniu narodowym, jakie przeszli członkowie w organizacji i wystawiają chlubne świadectwo swym kierownikom.

Obecnie patronat nad Towarzystwem sprawuje ks. kanonik Niedźwiedziński przy współpracy zarządu, który tworzą pp: prezes Formanowicz Stefan, Nowicki Marian i Gruszczyński Marian. (jp)

DROGAMI WIKINGÓW

S.S. KOŚCIUSZKO 21.7-30.7

KOPENHAGA
FIORDY
EDINBURG

CENY
od
zł. 210

GDYNIA - AMERYKA

LINIE ZEGLUGOWE S.A. - ORAZ BIURA PODROŻY

Pioruny zabiły czterech mężczyzn

Wolsztyn (wo) Podczas gwałtownej burzy, która przeszła tu w ub. czwartek, piorun zabił robotnika Weychterowicza z Tłok. W. był zatrudniony przy koszeniu żyta u pewnego gospodarza w Rakoniewicach. Zmarły był członkiem Stronnictwa Narodowego w Tłokach.

W Mielęcinku koło Rakoniewic w tych samych okolicznościach zabił piorun gospodarza Batorego. Wypadki powyższe niech będą przestrogą dla żniwiarzy, by w czasie burzy odłożyli kose.

Krotoszyn (jk) W czwartek przeszła nad Krotoszynem i okolicą krótka lecz gwałtowna burza. W tym czasie w Jasnopolu 64-letni rolnik, Karol Anders, padł na łacie krowy. Tu

właśnie padł grom zabijając staruszkę i trzy krowy. Wypadek zauważono dopiero nad wieczorem.

Jest to już drugi w bieżącym roku wypadek śmierci spowodowany uderzeniem gromu w tutejszej okolicy.

Września (rw) W Mikuszewie uderzył piorun w zabudowaną rol. Pańczę i poraził dwóch jego synów oraz zabił 9 sztuk bydła i 1 konia. Spłonęła stodoła i chlewy. Dzięki natychmiastowej akcji straży pożarnej uratowano dalsze zabudowania.

Następnie piorun uderzył w chlew p. Józefa Mańczęka w Dębnie n/Wartą. W chlewie znajdował się właściciel, którego piorun zabił na miejscu.

Zmarły liczył lat 32. Osierocił żonę i liczną rodzinę.

Kinoteatr „SŁOŃCE” Kinoteatr

W niedzielę, 11 lipca o godz. 3 po poł.

Specjalne popularne przedstawienie po cenach najniższych

Najnowsza polska komedia muzyczna realizacji Aleksandra Martina

O czym marzą kobiety

W rolach głównych:

Lena Żelichowska — Mieczysław Cybulski — Stefan Hnydziński — Stanisław Sielański — Antoni Łóżycki.

Sensacyjna treść Doskonała gra! Piękne piosenki! Wspaniała wystawa!

Film dla młodzieży wzbroniony!

Sala specjalnie chłodzona.

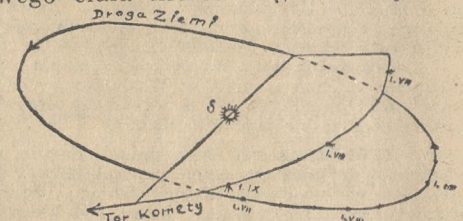
Bilety po cenach najniższych:

Cały parter 10 gr. Cały balkon 75 gr są do nabycia wcześniej przy kasie III kinoteatru „Słońce”.

zg 1636/7

Kometa Finslera znacznie pojaśnieje

Kilka dni temu donieśliśmy o odkryciu nowej komety przez szwajcarskiego astronoma Finslera. Orbitę nowego ciała niebieskiego obliczył asy-

stent Obserwatorium Poznańskiego, p. Andrzej Kwiek, poczym wyniki zakomunikowano Międzynarodowej Centrali Astronomicznej w Kopenhadze.

Rachunki poznańskie, oparte częściowo na własnych obserwacjach, dowodzą, że kometa zbliża się do słońca i do ziemi. Przejście przez punkt przysłoneczny nastąpi około 10 sierpnia. Najbliżej ziemi znajdzie się ona dnia 8 sierpnia, przy czym dzielić ją będzie od nas odległość około 14 milionów km.

Jest wielce prawdopodobne, iż kometa zwiększy znacznie swą jasność i będzie mogła być obserwowana gołym okiem. Sprzyjać temu będzie okoliczność, iż w czasie największego zbliżenia będzie okres nowiu księżyca, a więc blask jego nie będzie utrudniał dostrzeżenia przez rozjaśnianie tła nieba. Istnieją również pewne dane za tym, iż kometa rozwinie piękny warokoc, który dzięki dogodnemu skierowaniu w przestrzeni będziemy mogli podziwiać w całej rozciągłości.

Rysunek nasz przedstawia w perspektywie obie orbity: ziemi i komety. Jak widać z kierunku strzałek i dat, oba ciała biegnąc w kierunkach przeciwnych sobie zbliżają się do siebie. Po osiągnięciu największego zbliżenia w dniu 8 sierpnia, oba ciała niebieskie szybko oddalą się. Dr P. I.

Z GDYNI I WYBRZEŻA

STAN POGODY

Na wybrzeżu utrzymuje się piękna słoneczna pogoda. Temperatura w piątek wynosiła 24 st. C, ciepota wody w morzu 21 st. Umiarkowane wiatry z kierunków zachodnich zapowiadają nieznaczne ochłodzenie.

POŻAR W PORCIE

Wczoraj w godzinach wieczornych wóznik firmy „Argus” zauważył wydobywający się dym przez szparę drzwi magazynu firmy „Extrans” obok Chłodni Portowej, na skutek czego wezwał przy pomocy aparatu alarmowego Portową Straż Pożarną, która niezwłocznie przybyła na miejsce. Pożar ugaszono specjalnymi gaśnicami planowymi. Straty są nieznaczne. Stwierdzono, że w magazynie wspomnianej firmy paliły się beczki z tłuszczem. Policja prowadzi dochodzenia celem ustalenia przyczyny pożaru.

KATASTROFA SAMOCHODOWA

W drodze powrotnej z Juraty do Warszawy padł ofiarą katastrofy samochodowej przemysłowiec warszawski: Bogdan Stypiński, który jechał własnym autem razem ze swą żoną, znaną artystką stołeczną Ireną Eichlerówną. Na zosie przy wymijaniu rowerzysty samochód zarzucił i wpadł na przydrożne drzewo. Wskutek katastrofy Stypiński doznał złamania podudzia, zgniecenia klatki piersiowej i okaleczeń na twarzy, zaś żona jego ma pokaleczone nogi.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Braki polskiego ustawodawstwa patentowego

„Przegląd Gospodarczy”, organ Centralnego Związku Przemysłu Polskiego, zamieszcza słuszne uwagi nt. niedostosowania ustawodawstwa patentowego do potrzeb Polski, przy czym stwierdza:

„Kilkanaście lat działania naszego ustawodawstwa patentowego gorzko nas przekonywa o słuszności tego twierdzenia: olbrzymia większość wydanych w Polsce patentów, to patenty na obce wynalazki; ilość polskich patentów jest znikomą, a już patenty polskie, które byłyby zgłoszone za granicą, nie mówiąc już o eksploatacji — są wyjątkami.

„Ustawodawstwo patentowe polskie wynalazcy polskiemu nie przysłużyło się wydawnictwem — pracując natomiast dla dobra zagranicy. Dobrze jest, jeśli działanie obcego patentu w Polsce ogranicza się do ściągania haraczów za licencję, ileż razy jednak mamy do czynienia ze złośliwym patentem, uniemożliwiającym powstanie lub prawidłowe działanie całych działów wytwórczości”.

„Przegląd Gospodarczy” ma niewątpliwie rację, kierując tak ciężkie zarzuty pod adresem naszego ustawodawstwa patentowego; winę ponosi przede wszystkim idea przewodnia naszej ustawy.

Idea przewodnią ustawy jest ochrona praw wynalazcy; interesy gospodarcze są wyraźnie na drugim planie.

Poszliśmy tutaj w całości za doktryną, panującą w krajach o wysokim stopniu nauk technicznych, zaopatrzonych w odpowiednie pomoce i o wysokim uprzemysłowieniu. Daliśmy się wciągnąć we wszystkie forsowane przez te kraje ograniczenia wolności przemysłowej, zapominając, że w interesie kraju na dorobku, kraju, który innych musi doganiać, leży powściągliwość w krępowaniu inicjatywy przemysłowej. Rozwój, prawa własności poucza nas, że zazwyczaj rozszerzenie ochrony prawnej własności przemysłowej wychodzi od tych, którzy zdobywszy określone dobra obawiają się, aby im ich nie odebrano. Dzieje się to wszystko w imię zgrabnego hasła obrony wynalazcy, choć notorycznie wiadomo, że patent jest z reguły własnością koncernu czy przedsiębiorstwa przemysłowego, a sam wynalazca często przymiera głodem...

Dobrze się stanie, gdy ustawodawstwo patentowe w Polsce ulegnie nowelizacji, którą ostatnio już zapowiedziano. Czas więc po temu, by powołane czynniki podały rewizji pojęcia, których wyrazem dotychczas było polskie ustawodawstwo patentowe. a e a a z b b z cmfy gofam ma mzb g akop puoywof bmazmmaaffm

Trzydziestolecie zasłużonej organizacji kupieckiej

Trzydziestą rocznicę swego istnienia święci uroczystie w najbliższą niedzielę Stowarzyszenie Chrześcijańskich Kupców Podróżujących i Przedstawicieli Handlowych w Poznaniu. Zasłużona organizacja ta powstała w r. 1907 w ogniu walk, które staczała polskość w obliczu praw wyjątkowych, wydanych przez władze zaborcze.

W dniu 27 czerwca 1907 powstał Związek Polskich Kupców Podróżujących na Rzeszę Niemiecką, aby zatać dopływ polskiego kupca podróżującego do niemieckiego związku „Verein Reisender Kaufleute”. Stowarzyszenie rozwijało nie tylko pracę na polu ekonomicznym propagując skutecznie towar polskich placówek handlowych i przemysłowych, lecz również wykazało bardzo ożywną działalność na polu kulturalnym. Stowarzyszenie oparło się o polską prasę zawodową i codzienną doznając życzliwego poparcia celów, którym z entuzjazmem hołdowało.

Członkowie organizacji wykazywali czynnie dążność do tworzenia polskiego przemysłu i handlu. M. i. znany fabrykant i późniejszy prezydent Izby przemysłowo-handlowej w Bydgoszczy Bolesław Kasprowicz z Gniezna wyszedł z szeregu kupców podróżujących.

Cele były jasno wytknięte w statucie. Członkami mogli być tylko chrześcijanie. Do Stowarzyszenia wstąpili polscy kupcy podróżujący nie tylko z Poznania, ale również z Berlina, Wrocławia, Lipska. Utworzony w 1917 r. fundusz dla wdów i sierot, który, aczkolwiek stopniał przez wojnę, wzrósł do okazałej sumy 17 tys. marek. Stworzono nawet własne pismo, które ukazywało się przez 2 lata. Założono bank Kupców Podróżujących, który jednak zwinęto bez żadnych zobowiązań, utworzono chór „Arion”. Podczas wojny Stowarzyszenie utrzymywało ścisłą łączność z rodzinami ze swoimi członkami posyłając im na front czasopisma i upominki.

Podczas powstania wielkopolskiego szeregi kupiectwa podróżującego stanęły z wiarą w służbę narodowej. Godzi się wspomnieć, że 9 komisariatów policyjnych podczas powstania przejęli kupcy podróżujący, a pierwszy prezydent polskiej policji w Poznaniu śp. Karol Rzepecki i pierwszy wojew. komendant policji na Pomorzu śp. Wiża byli także kupcami podróżującymi.

Po wojnie zmieniono poprzednią nazwę na Chrześcijański Zw. Kupców Podróżujących i Przedstawicieli Handlowych. Podczas jubileuszu 25-lecia utworzono Radę Zrzeszeń Chrześcijańskich Kupców Podróżujących, która

Zarząd Stowarzyszenia Chrześcijańskich Kupców Podróżujących i Przedstawicieli Handlowych w Poznaniu. Od dołu z lewej pp.: Zygm. Kuntze — kurator, Cz. Trzeciakowski — sekretarz, radca Stan. Maciejewski — prezes, St. Sroka — wiceprezes i B. Wegenke — skarbnik. Stoją od lewej pp.: I. Szarzyński, A. Rypiński, H. Świątkowski, W. Formaniak A. Jesionowski i K. Sokolowski.

swą działalnością objęła szersze terytory Rzeczypospolitej. Wkrótce też dzięki inicjatywie Stowarzyszenia wzgl. Rady Zrzeszeń powstały nowe zrzeszenia chrześcijańskich kupców podróżujących w Bydgoszczy, Katowicach, Toruniu, Łodzi, Warszawie i Wilnie. W stadium organizacji znajdują się stowarzyszenia w Gdyni, Lwowie i Częstochowie.

Stowarzyszenie nie zasklepiało się w działalności na miejscowym terenie. W 1908 roku nawiązano łączność z kupiectwem podróżującym z zagranicy, a na międzynarodowym zjeździe w Paryżu reprezentował Stowarzyszenie dzisiejszy prezes, radca Stanisław Maciejewski. Z działalności patriotycznej zasługuje na uwagę telegram iskrowy wysłany w dniu 5 kwietnia 1919 roku do Marszałka Focha w sprawie przyłączenia do Rzeczypospolitej Gdańska i Poznańskiego. Gdy ważyły się losy przemysłu spirytusowego i pięknie rozwiniętego przemysłu tytoniowego kupiectwo podróżujące zabierało głos, docierało do Sejmu i wykazywało ujemne skutki monopolów.

Obecnie Stowarzyszenie spoglądając na piękną rocznicę 30-lecia działalności skupia w swym gronie 307 członków, a ogółem zorganizowani polscy kupcy chrześcijańscy liczą ca 1000 członków.

Przed Stowarzyszeniem piętą się obecnie zadania olbrzymiej doniosłości. Kupiectwo podróżujące w Polsce spełnia ofiarnie wielką rolę, gdyż jest czynnikiem rozprowadzającym towar z chrześcijańskich firm do chrześcijańskiego konsumenta.

W obliczu pięknego jubileuszu Stowarzyszenia redakcja pisma wyraża życzenia, by Stowarzyszenie stało zawsze na straży szczytnych ideałów w polskim życiu narodowym i gospodarczym, i doczekało się jak najobfitszych plonów swej pracy. (kl)

PLACHTY ŻNIWNE PASY TRANSMISYJNE ARTYKUŁY TECHNICZNE

w znanych od 60 lat najwyższych jakościach dostarcz.

Z. MAZURKIEWICZ, Sp. z o. o.

Fabryka pasów transmisyjnych

Składnica artykułów technicznych

Poznań, ul. Kantaka 8/9. Telefon 30-22.

Ng 46 546/7

KRONIKA GOSPODARCZA Z KRAJU

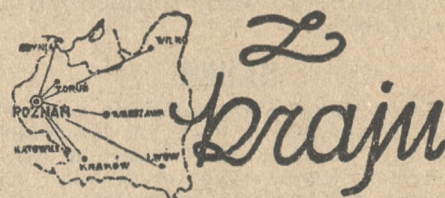
(k) **Sytuacja walutowa.** Dewiza na Paryżu wykazała wczoraj wyraźne wzmocnienie w notowaniach gotówkowych, natomiast gwałtownie osłabła o ile chodzi o notowania terminowe. Przyczyną tego zjawiska jest prawdopodobnie reakcja na ostatnie uchwały franc. rady min. Z pozostałych dewiz wyraźne osłabienie wykazała dewiza na Nowy Jork.

(k) **Eksport Polski w maju 1937 r.** wyrażał się sumą 90 912 tys. zł, z czego do krajów europejskich wywieziono za 69 172 tys. zł, do innych części świata za 21 740 tys. zł. Rozpatrując statystyki eksportu do poszczególnych krajów, stwierdzić należy, że nadal najwięcej towarów wywieźliśmy do Anglii, bo za 15 842 tys. zł, następnie do Niemiec za 13 322 tys. zł, do Stanów Zjednoczonych A. P. za 9 792 tys. zł, do Szwecji za 6 095 tys. zł, Holandii za 5 528 tys. zł itd. W ciągu maja rb. eksport wzrósł w obrębie innych części świata do Meksyku i Persji.

(k) **Uroczystości jubileuszowe Stow. Chrześ. Kupców Podróżujących i Przedstawicieli Handl. w Poznaniu** rozpoczyna się w niedzielę, 11 bm. o g. 9 uroczystym nabożeństwem w kościele św. Marcina. O godz. 10.30 złożenie wieńca przed pomnikiem Serca Jezusowego. O godz. 11 rozpocznie się akademія w auli W. S. H. Stow. wstępne wygłosi prezes St. Maciejewski. Referat wygłosi prof. dr P. Gantkowski nt. „Stosunek naszego kupiectwa do polskiej kultury chrześcijańskiej”.

Krótkie informacje gospodarcze

— Rząd holenderski postanowił rozciągnąć na Rzeszę ulgi w dziedzinie „ontyngentów”, które zostały nadane państwu, należącym do konferencji w Oslo, mającej na celu wzmocnienie obrotów handlowych. Rząd belgijski postanowił stosować również podobne ulgi w obrotach z Rzeszą.

NOWE PRZEPISY O PRZYMUSOWYM WYWIESZANIU SZYLDÓW FIRMOWYCH

Jak donoszą, w najbliższym czasie mają być ogłoszone przepisy oparte na prawie przemysłowym w sprawie obowiązku wywieszania nazw firm. Zgodnie z tymi przepisami każda firma jednoosobowa i nierejestrowana będzie mogła używać na wywieszce tylko imienia i nazwiska właściciela i przeznaczenia przedsiębiorstwa. Dotyczy to zarówno handlu, jak i przemysłu i rzemiosła. Dopiero firmy rejestrowane mogą używać nazw zgodnych z zapisem w rejestrze handlowym.

Również będzie ustanowiony w rozporządzeniu maksymalny wymiar tabliczek bezpłatnej. Większy szyld, względnie napis nie odpowiadający wymaganiom ustawy będzie traktowany jako reklama. Ujawnianie nazwisk i imion będzie obowiązywało także w ogłoszeniach, ulotkach reklamowych, cennikach drukowanych i innych publikacjach firmowych. Napisy będą sprawdzane pod względem estetycznym i językowym.

Przepisy te, gdy się ukażą i będą stosowane, zwrócą się przede wszystkim przeciwko wszelkiego rodzaju niewyraźnym firmom, zazwyczaj żydowskim.

PODWÓRZA WARSZAWSKIE BĘDĄ UPORZĄDKOWANE

Na mocy rozporządzenia władz podwórze w stolicy będą musiały być uporządkowane w ciągu miesięcy letnich przez wyłożenie asfaltu, a nawet, ile możliwości, przyozdobione przez założenie trawników i kwietników. Nakaz ten odnosi się do około sześciu tysięcy nieruchomości, czyli prawie połowy liczby ogólnej. Dla opieszaleń w tym względzie są przewidziane kary administracyjne.

SANDOMIERZ DOSTANIE WIELKĄ RZEŹNIE

W Sandomierzu, jak donoszą, bawiła w tych dniach specjalna komisja rzeczoznawców i ekspertów bekonych w związku z planem pobudowania tam wielkiej rzeźni mechanicznej. Kosztorys jej jest obliczony na 300 tysięcy złotych. Rzeźnia, przy której ma być również przetwórnia owoców i jarzyn, oraz fabryka konserw owocowych i mięsnych, ma stać w okolicy dworca kolejowego.

WYROK NA B. KOMISARZA HORNUNGA

W Łomży po przeszło dwutygodniowej rozprawie sądowej zapadł wyrok przeciwko b. komisarzowi policji w Ostrołęce i b. komisarzowi rządowemu w Ostrowi Mazowieckiej Janowi Hornungowi oskarżonemu o szereg nadużyć i defraudacji. Sąd uznał go winnym niektórych zarzucanych mu przestępstw i skazał go na dwa lata więzienia.

POTAJEMNY UBOJ RYTUALNY KWITNIE

Wiadomości o potajnym uboju rytualnym nadchodzą nieomal codziennie z różnych stron kraju. Świeżo donoszą, że w Białymstoku decyzją sędziego śledczego osadzono w więzieniu aż siedmiu rzeźników za przekroczenie obowiązujących przepisów.

ECHA AFERY MATURALNEJ WE LWOWIE

W związku z odbyć się mającym we Lwowie procesem karnym o handel tematami maturalnymi, delegowany będzie na rozprawę sądową z Warszawy do Lwowa delegat Ministerstwa Oświaty.

Kuratorowie otrzymali nowe instrukcje władz centralnych o przechowywaniu i utrzymywaniu w tajemnicy tematów maturalnych. W przyszłości tematy te dostępne będą tylko kuratorowi i dwóm wyższym urzędnikom, wizytatorom szkolnym.

WYCIECZKA WÓJTÓW I SOŁTYSÓW Z WILENSZCZYZNY

W ramach akcji zmierzającej do przypodobienia pracowników samorządowych, zainicjowanej przez gen. Lucjana Żeligowskiego, a mającej na celu podniesienie gospodarki i kultury wsi, zorganizowana została wycieczka 160 wójtów, sołtysów i radnych gminnych do szeregu większych miast Polski. Obecnie wycieczka ta powróciła do Wilna, zwiedzając Warszawę, Łisków, Poznań i Gdynię. Urządzenia portowe w Gdyni i nowe zakłady przemysłowe zwiedzał razem z wycieczką gen. Żeligowski. (ATE)

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

KRAJOZNAWSTWO

Rektor przewodniczy wycieczce. Hucul-szczyznę zwiedziła wycieczka, urządzona przez XV Zjazd Lekarzy i Przyrodników, odbyty właśnie we Lwowie. Na czele wycieczki, która m. in. zwiedziła konno połoninę Pozyrzewska, stał rektor Uniw. Jagiellońskiego, znakomity botanik dr Władysław Szafer.

NAUKA

Cenne uwagi o regionalizmie przynosi szkic profesora Uniw. Pozn., dra Józefa Morawskiego pt. „Kultura romańska w świetle regionalizmu”. Wygłosił je autor na odczyty w Toruniu, w roku 1935, a następnie wydrukował w piśmie „Neofitolog”. Obecnie szkic ten ukazał się na półkach księgarskich w osobnej odbitce.

Archiwistyka i życie codzienne. Zdawać by się mogło, że archiwistyka dotyczy rzeczy bardzo odległych i z życiem codziennym nie związanych. Fakty mówią jednak zgoła co innego. Wystarczy porozmawiać z kimś kto szukał dla znajomych w Niemczech dowodów pochodzenia aryskiego, albo gdy idzie o nasze stosunki, z kimś, kto szukał dowodów stwierdzających udział w powstaniu wielkopolskim lub służbę w Straży Ludowej. Wszyscy jednoznacznie powiedzą, że nie jest rzeczą obojętną co i w jaki sposób przekazywano do archiwów, co i kiedy porządkuje się, a także przechowywuje w tych archiwach. Obok parcy ściśle naukowej mają archiwa swe życie codzienne związane z chwilą bieżącą. Dlatego też wiele osób zaciekało broszury opublikowane przez sekcję archiwalną Towarzystwa Miłośników Historii w Warszawie i ogłaszane jako Wydawnictwa Kursów Archiwalnych. Każdy, kto ma do czynienia z tworzeniem czy przechowywaniem wszelkiego rodzaju akt instytucji państwowych, samorządowych czy prywatnych zainteresuje się tym wydawnictwem. Broszury są napisane przez fachowców i traktują o różnych zagadnieniach. Mamy więc jedną rozpatrującą zakładanie i prowadzenie akt, inną o syciu akt, dalsze o „brakowaniu” akt tj. o czynności, podczas której przeprowadza się decyzję, które akta zostawić, a które zniszczyć, o rejestracji spraw i przepisach kancelaryjnych, o wykazach akt i przepisach o przechowywaniu akt w urzędach administracji publicznej. Jedną wreszcie broszurę porusza „Program prac wewnętrznych w archiwach nowożytnych”. Znajomość zasad zawartych w tym wydawnictwie jest niezbędnie potrzebna każdemu, kto styka się z urzędowaniem i biurowością. (J. St.)

Na katedrę chirurgii w Uniwersytecie Jagiellońskim został przedstawiony Ministerstwo oświecenia przez Radę Wydziału Medycznego prof. dr Glatz.

Nowi docenci w Wilnie. Na uniwersytecie Stefana Batorego zatwierdzone zostały habilitacje: dra B. Szakiera, jako docenta botaniki na wydz. matem.-przyrodniczym i dra S. Wysłoucha, jako docenta prawa litewskiego na wydz. prawnym.

MUZYKA

Henryk Opieński został honorowym członkiem „Lutni” warszawskiej, za zasługi na polu śpiewu chóralnego.

Trio Wilkomirskiego. Jest to inne trio, niż to, które produkowało się swego czasu w Warszawie, a miało w swym składzie Michała, Kazimierza i Marię Wilkomirską — rodzone rodzeństwo. Zorganizował je w Ameryce p. Michał Wilkomirski, skrzypek, wspólnie z pianistką Mestrow i z wiolonczelistą Bologninim. Trio to koncertowało zimą w Stanach z dużym sukcesem, na sezon jesienny ma już ułożonych 80 koncertów.

Lwowanie śpiewają nad Bałtykiem. W kapeliśku morskim Kemeru pod Rygą wystąpił lwowski Chór Techniczny z koncertem, który rozpoczyna tournée po państwach bałtyckich i po Skandynawii.

LITERATURA

Powieść zakanny. Z inicjałami autorki jedynie — S. M. C. — wyszedł w Londynie rodzaj powieści pt. „Powrót brata Petroska” (Brother Petros's Return, Chatto i Windus, 1937). S. oznaczona „siostrą” (sister), M to zapewne Maria, C nie umiem wyjaśnić, wiadomo jednak, że rzecz napisała zakannica (Dominikanka). Zapoznaliśmy się ona co do pomysłu u Wellsa, ale pomysł ten potraktowała bardzo oryginalnie. W r. 1549, w momencie prześladowania rzeszek zakonników angielskich przez Edwarda VI, umiera w klasztorze benedyktyńskim na brzegu morskim Kornwali brat Petros. Uciekają przed siepaczkami królewskimi, mnisi zostawiają ciało w podziemiu i uchodzą na pobliską wyspę, aby nigdy nie powrócić. Lecz po czterystu blisko latach wrócili ich następcy. Śmierć była pozorna i Petros budzi się z letargu w naszych czasach — klasztorze benedyktyńskim, którego przeor zna się na szczególności na medycynie. Petros żył, jeszcze przez rok, ale nie może zrozumieć otaczającego świata. I nie o zdobycie cywilizacji materialnej tu idzie, lecz o idee i poglądy, rysujące się w szeregu rozmów. Ta najistotniejsza część książki odznacza się wielką subtelnością i głębokością myśli. (W. T.)

OCHRONA ZABYTEKÓW

Zamek Barbary się wali. „Odbronzowanie” Barbary Radziwiłłówny przez najnowsze badania historiografów polskich zbiega się — mógłby ktoś powiedzieć, że w sposób... mistyczny — z ostateczną ruiną, na której później królowa przebywała jeszcze jako „Gasztoldowa żona”. Jest to zamek Gasztoldów w Gieranonach, w Nowogródzku. Nie konserwowany — aczkolwiek jest najstarszym zabytkiem w tej okolicy — niszczeje coraz bardziej. Obecnie runął w fosę największy zachowany jeszcze szczyt muru, wskutek zwietrzzenia.

TEATR

Absolwenci PIST-u tj. Państwowego Instytutu Sztuki Teatralnej w Warszawie zostali prawie wszyscy zaangażowani na różne sceny, jak do Lwowa, do Kalisza i do Krakowa.

Solski w Wielkopolsce. W Oświęcimiu w pow. kępińskim bawi na wyczasach Ludwik Solski.

Syn przełożył ojca. Najnowsza sztuka Giraudoux „Elektra”, ukazała się w Londynie w przekładzie angielskim który nagrodzony na ogłoszonym ad hoc konkursie. Uwieńczonym tłumaczem okazał się siedemnastoletni syn Giraudoux'a, student uniwersytetu oksfordzkiego.

Co grają w Warszawie? W teatrze Polskim, po ukończeniu serji przedstawień sztuki Nowaczyńskiego „Cezar i człowiek”, wznowiono Caillaveta i de Flersa „Pape” z Janoszą Stepowskim w roli tytułowej. Narodowy gra dalej „Powrót Przelińskiego” z Osterwą i Modzelewską. Teatr Nowy i Mały są nieczynne, równie jak Jaracza i Ateum.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Wielką wystawę Wyczółkowskiego urządza warszawska Zachęta na wrzesień. Zgromadzone będą dzieła z całej Polski.

Obrazy P. Michałowskiego w Łodzi. Z Łodzi donoszą nam (wp): Muzeum im. Bartoszewiczów zakupiło we Lwowie dwa olejne obrazy Piotra Michałowskiego; jeden przedstawia Napoleona I drugi jest autopretertem artysty.

Targi Kalwaryjskie w Krakowskim są ciekawym dorocznym pokazem przemysłu i zdobnictwa ludowego oraz stolarstwa, które czyni z Kalwarii jakby drugi Swarzędz. Tegoroczne Targi będą otwarte 11. bm.

Uniwersytet wileński jest jedynym, który posiada wydział sztuk plastycznych, zorganizowany i prowadzony długimi laty przez śp. Ferdynanda Ruszczyca. Wydział otworzył tymi dniami doroczną swoją wystawę, mieszczącą prace studentów z zakresu malarstwa rzeźby, grafiki i fotografii. Dziekanem jest obecnie prof. Slendziński.

POLONICA WŁOSKIE

Jaki udział weźmie w tem Polska? We Włoszech przystąpiono do monumentalnego wydawnictwa „Cywilizacja współczesna”. Kierownikiem jest były minister oświecenia Gentile. Dzieło będzie miało 30 tomów, obejmie wszystkie wielkie kraje Europy pod kątem rozwoju życia politycznego oraz sztuki i kultury.

VARIA

Obóz Polaków w zagranicy będzie urządzony w Brasławiu między 15 lipca a 15 sierpnia. Zgłosiła się 25 uczestników.

Dialekty w prezencje. Niemieckie urzędnicy państwowi ofiarowali Hitlerowi serię płyt gramofonowych, na których utrwalono wszystkie dialekty niemieckie w trzech Rzeszy. Zbiór musi być spory, gdyż dialektów jest mnóstwo, a różnią się tak między sobą, że jest zupełnie wykluczone, aby chłop bawarski porozumiał się z rodakiem, mówiącym np. narzeczem Plattdeutsch.

Aptekarze zakładają fundację na stypendia na studia zagraniczne dla farmaceutów, posiadających doktorat. Będzie to fundacja im. prof. Uniw. Warsz. Bronisława Koskowskiego, zasłużyłego dla rozwoju nauki farmacji. Dotychczas zebrano około 30 tysięcy złotych, teraz komitet fundacji otrzymał pozwolenie na zbórkę publiczną w całej Polsce między członkami zawodu farmaceutycznego.

Książki nadesłane

„Polacy w Berlinie”. Przyczynek do historii wychodźstwa polskiego w Berlinie i po prawym brzegu Łaby. Według materiału, zebranego przez Antoniego Gołabka w opr. prof. Jana Kazimierczaka. Z przedmowa radcy Z. Zaleskiego. Inowrocław 1937. Nakł. Komitetu Byłych Wychodźców.

Ks. Ewaryst Nawrowski: „Zaniemysł, jego przesłłość i jego piękno”. Poznań 1937. Skł. gł. w Księg. św. Wojciecha.

Dr Konstanty Sobolski: „Problem kształcenia nauczycielstwa szkół powszechnych”. Piszczyna 1937. Odb. z „Miesięcznika Pedagogicznego”.

Leon Papajski: „Rola Żydów w dziejach Polski”. Kraków 1937. Nakł. Wydawnictwa „Samodzielność”.

Dr Bronisław Feller: „II dodatek do ustawy stemplowej”. Kraków 1937. Nakł. Wydawnictwa Ustawy Stemplowej.

GARNEK, KILIM I DOM

Przeprowadzka letnia — Bieda z garnkami — Ostatni garncarz umarł — Ale zostawił... zięcia — Inteligencja i zdobnictwo ludowe — Porażka przy kilimach — Bazar robi dobre interesy — Jakim ma być Krzemieniec? — Urbanistyka i zachowanie — Walka

Krzemieniec, 8 lipca.

Gdy czas wakacyjny opróżni Krzemieniec z młodzieży licealnej, a otworzy miejsce dla turystów i zwłaszcza dla różnych „kursistów”, którzy rokrocznie tutaj przybywają, odbywa się pewna przeprowadzka, bardzo dla naszego miasteczka charakterystyczna. Oto tzw. Bazar Przemysłu Ludowego, mieszczący się w tzw. Domu Społecznym, przewędrowuje do śródmieścia i tam czeka na amatorów zdobnictwa ludowego.

Sztuka ludowa Wołynia posiada kilka ciekawych gałęzi, jak: garncarstwo, tkactwo samodzielnego i kilimkarstwo, oraz hafty. Ale jest to już stwierdzonym pewnikiem, że niestety wszelka sztuka ludowa, której dotkną się ręce, a nawet spojrzeć tylko oczy inteligenta, zatracą swój charakter, płowieje i traci największe swe walory: bezpośredniość i spontaniczność. Dzieje się to wszędzie — Krzemieniec nie jest pod tym względem wyjątkiem. Może tylko zdając sobie jaśniej sprawę ze szkodliwości postronnych wpływów, dyskretniejszym jest w sugerowaniu ludowych wytwórców; mieliśmy jednak silny paroksyzm tej szkodliwej gorączki doskonałości i upiększania sztuki pierwotnej. Wyleczył nas z niej, dając jednocześnie naukę na zawsze, stary garncarz krzemieniecki, o którym tu już wspominałam. On, pomimo natarczywości osób najlepszej, lecz błędnej woli, pomimo groźby obniżenia cen na jego wyroby, nie dał się zdemoralizować i lepił wciąż, ku rozpaczy pań-społeczniczek, dzbanki z dziobkami i o jednym uchu jako naczynia użytkowe, mające zdecydowany sens swego istnienia; brzydził się natomiast formą „bukietników” o dwóch „uchach”, które koledzy jego, idąc za namowami z góry płynącymi, zaczęli wyrabiać.

Ale zmarł niestety ten nasz ostatni czystej krwi garncarz krzemieniecki Mikołaj Marzenko, którego postać wieśniaka-Rusina starej daty była tak miłą i charakterystyczną. Śmierć Marcenki wstrząsnęła opiekunkami sztuki ludowej. Zabrakło starego wytrawnego mistrza, zabrakło jego wyrobów doskonałych w swym stylu, wyraźnie odrębnym i własnym. Szczęśliwym zrządzeniem znalazł się jeszcze zięć jego, biedny, schorowany, nikły człeczyna, który sztuki garncarskiej uczył się u teścia. Tym więc zaopiekowano się teraz w Krzemieńcu wraz z Towarzystwem Popierania Przemysłu Ludowego w Łucku, wstrzymując się jednak od narzucania mu jakichkolwiek własnych pomysłów i pojęć o pięknie. Następca Marcenki dostał fundusz na leczenie i na wykończenie chaty, której biedak przez lata całe nie mógł podciągnąć pod dach. Dziś w wykończonym mieszkaniu, z podreperowanym zdrowiem, lepi garnki na wzór starego „dida”, nadając im jednak swoje własne piętno i własny charakter techniki i rysunku, a opiekunka wystrzegają się pilnie podsuwania mu własnych pojęć o pięknie i stylu.

Bardziej skomplikowanie przedstawia się sprawa kilimów. Od dawien dawna znane były w powiecie krzemienieckim piękne wyroby tkaczy z miasteczka Wyszogródka. Po wojnie, tak jak i wszyscy wszędzie, zaczęli i oni wyrabiać tandetę, używając lichych i brzydkich farb. Jako punkt wyjścia nawrotu do dawnej twórczości, podsunęto im myśl tkania kilimów niebarwionych, z naturalnej wełny. Pierwsze okazy były naprawdę piękne, lecz następne już zużyły jednostajną martwość, ostatnie zaś były zdecydowanie brzydkie i fałszywe. I tu znów stało się wyraźnym i jasnym jak ingerencja obca, choćby o wyrobionym guście, wypacza twórczość ludową. Sprawa kilimów wyszogródceckich stanęła więc na martwym punkcie, a bazar zaopatruje się w zwyczajne chłopskie pasiaki i zapaski, nabywane z pierwszej ręki na targach i jarmarkach, zawsze piękne i pociągające harmonią jaskrawych barw.

I cóż więcej w naszym bazarze nabyć można? Poza miejscowym, pięknym płótnem są tu jeszcze zabawki z odpustów począjowskich i drobne chałupnicze przedmioty w drzewie. Na-

być też można wyroby z innych okolic kresowych, jak tkaniny wileńskie i podolskie hafty z Koszylowic. Bazar wypelnia się po brzegi. Mienia się barwne pasiaki i piękne wzory, szyte drobnym ścięciem; lśnią jaskrawa polewa na pękatek garnkach, którym za tło służy miękkie, ciepły ton płócien lnianych i konopnych. Bazar krzemieniecki w pełnym rynsztunku czeka na swe żniwo — bo rok w rok po skończonym sezonie doszczętnie bywa wyprzedany.

*

Walka o garnki i o kilimy toczy się ze zmiennym szczęściem, jak widzieliśmy wyżej. Ciekawe, jaki będzie wynik innej, może jeszcze donioślejszej walki, która również na naszym terenie się rozgrywa. Jest to walka o wygląd Krzemienia. Dysputa, tocząca się z renesansowym nieraz temperamentem. Zawitał do nas nowoczesny prąd urbanistyki. Idzie o to, czy przeprowadzić regulację miasta, rozszerzając i prostując ulice, a tym samym skazując na zagładę cały urok Krzemienia: małe jak zabawki dziecinne a pełne wdzięku stare drewniane domki? Ojcowie miasta są za „regulacją”, popierają ich właściciele starych domków, objętych ochroną konserwatorską, a więc dla posiadacza — kłopotliwych. Sprzeciwiają się temu miłośnicy Krzemienia, utrzymując, że jego piękno nie polega na kilku „reprezentacyjnych” gmachach, ale na ogólnym charakterze, pełnym fantazji i romantycznego wyrazu.

Idzie walka gorąca i zawzięta, ale jakże miła! Nie wchodzi tym razem w grę żadne kalkule, ani partyjne nienawiści. Walczy się jedynie o dobro miasta i o jego piękno, inaczej tylko przez różnych ludzi rozumiane. Walka, której motorem jest miłość i entuzjazm, zachęca do szlachetnej, ale nieustępliwej rywalizacji, więc dyskusja staje na wysokim nieraz poziomie, czerpie argumenty z danych historycznych, geograficznych, z historii sztuki, krajoznawstwa itd. itd. Staje się głęboka i ciekawa. Zainteresowanie rośnie; wkrótce całe miasto podzieli się na dwa obozy: „regulatorów” i „konserwatorów”. Mam wrażenie, że zwyciężą ci ostatni i szczerze im tego życzę.

E. Zaleska-Dorożyńska.

Śląsk w miedziorytach. Młody, utalentowany artysta grafik Władysław Zakrzewski, autor teki krakowskiej i teki pt. „Bielsko w grafice”, wydał w tych dniach nową tekę pt. „Śląsk”, jak poprzednie albumy starannie przygotowaną i ładnie oprawioną. Tekę zawiera 18 plansz, wykonanych techniką miedziorytniczą (akwaforty, akwatinty i mezzotinta), w tym kilka plansz barwnych. Tematem ryty jest przede wszystkim Śląsk „czarny”, przemysłowy (14 plansz), reszta rycin odnosi się do Śląska „zielonego” (Zub w Pszczynie, Podcienie w Bielsku, Kościół derwany w Miedźwie) wgl. do architektury nowych Katowic (Gmach województwa, Gmach Izby Skarbowej). Szkoda, że artysta rozszerzył w ten sposób temat teki. Ryciny jak „Hajda” lub „Zmiana szychty w kopalni węgla”, są pełne nastroju, tak samo z ciekawością oglądamy hutę „Piłsudski”, hutę „Pokój” i panoramę Świętochłowic, przypatrujemy się pracom przy piecach martinowskich, przy walcowaniu szyn, przy młocie mechanicznym, przy spuszczeniu surowki, wędrówce po podziemnych kopalniach węglowych a w uszach brzmi nam pieśń o znojlnej pracy ludzkiej; symfonia ciężkiego przemysłu śląskiego. (A. B.)

Pisma nadesłane

„Polska Gazeta Lekarska”. Nr. 24. Treść: J. Kostrzewski: „O leczeniu surowicą przeciwbłoniczą”. — T. Lorenz: „Neotropina w leczeniu schorzeń dróg moczowych”. — M. Landesman: „Badania niektórych środków odkażających ze szczególnym uwzględnieniem Zaphirolu”. — Bibliografia polska. — Oceny. — Przegląd piśmiennictwa. — Ruch towarzystw lekarskich i zjazdów. — Wiadomości bieżące. — Adr. Red. Lwów, Rutowskiego 9.

„Medycyna Praktyczna”. Zeszyt 8. Treść: Dr St. Łobacz: „Rażenie ludzi piorunem”. — K. Bross: „O czerwieńcy (polycythemia rubra)”. — Oceny i krytyki: Medycyna i Medycyna w starych Anegdotach i Fraszkach. Zebrał St. Konopka. — Karabin i nosze. Wspomnienia lekarzy i farmaceutów z lat 1914-20. — Rocznik I. Śląskiego Zakładu dla Głuchoniemych w Lublińcu. — M. S. Gillet: Kształtowanie charakteru. — G. Terro: Wielkość i upadek Rzymu. — Przegląd prasy lekarskiej. — Streszczenia: Choroby krwi. — Choroby nerwów i mózgu. — Wiadomości bieżące. — Kalendarz zjazdowy. — Adr. Red. Poznań, al. Szelągowska 1.

„Mamaliguca cu smetana“

Każdy kto zna Małopolskę Wschodnią, rozumie, że słowa te nie oznaczają: „małego Smetka“, albo „mami-nego smetka“, ale „mamaligę ze śmietaną“.

Takich słowiańskich słów jest w języku rumuńskim sporo. Podkowa — to podkowa, placić — „plata“ itd. Tylko nasze pocziwe słowo na cztery litery oznacza całkiem co innego a mianowicie: „według“, „obok“, „koło“ i można je kilkanaście razy dziennie wymawiać bez spuszczenia oczu i zniżania głosu, co dla nas Polaków stanowi ogromną ulgę.

Znajdujemy także w języku rumuńskim wiele słów latyńskich, co w połączeniu ze słowami pochodzenia słowiańskiego robi dosyć zabawne i oryginalne wrażenie. Zresztą — jaki pan — taki kram. Rumuńska krew to przecież także cocktail słowiańszczyzny z latynością z domieszką wschodnich korzeni.

W tym zlepku słów słowiańsko-latyńsko-wschodnich istnieją słowa nieznanego mi bliżej pochodzenia, o dźwięcznym, miłym dla ucha brzmieniu, jak „poftim“ (proszę) „duduja“ (maleństwo, kochanie) itd.

Mieszkając w Bukareszcie dwa lata nie miałam potrzeby nauczyć się rumuńskiego języka, ponieważ w tym kulturalnym mieście co drugi człowiek mówi po francusku, lub niemiecku. Nasi dumni rodacy, uważający, że każdy cudzoziemiec przyjeżdżający do Polski powinien mówić po polsku, mogliby pod tym względem brać z Rumunów dobry przykład. Polacy trzymają języki obce za zębami i dumni są z tego, Rumuni, przeciwnie, można by nawet powiedzieć, że mają niechęć do własnej, rodzimej mowy.

Będąc w Rumunii zauważyłam, że damy z dobrego towarzystwa nie rozmawiały ze sobą inaczej, jak po francusku, rodzimego języka używając tylko w stosunku do służby i chłopów. Arcydzieła literatury i poezji rumuńskiej bywały przeważnie pisane w języku francuskim, jak poezje Markizy de Noailles, Wacarescu, i powieści księżny Bibescu, co im ułatwiło zdobyć wszechświatowej sławy.

Wspomniawszy na tym miejscu o sławnych Rumunkach, zatrzymam się na opisie kobiety rumuńskiej, która w jakimś wielkim przeglądzie kobiet z całego świata, mogłaby otrzymać pierwszą nagrodę pod względem urody i inteligencji.

Na Rumunkę, podobnie jak na Amerykankę, złożyło się wiele różnych ras. Przeglądając się jednej i drugiej łatwo możemy dojść do przekonania, że klasyczną urodę osiągnąć można tylko przez mieszanie wielu gatunków krwi. Gdy się rumuńskiej damie powie, że jest Rumunką, zaprzeczy gwałtownie:

— Moja matka była Węgierką, jedna z moich babek, Greczynką, druga Niemką; moja prababka była Turczynką, mój ojciec wychowywał się w Anglii, a ja całe życie spędzam przeważnie w Paryżu — odpowie nam, piękna „doamna“ Trandaryfrescu, albo Piscesdescu.

Na punkcie owego Paryża, mają Rumunki małego hyzja. W dobrym bukareszteńskim towarzystwie nie znajdzie się damy, która by nie jechała do Paryża, albo stamtąd nie była wróciła. Rumunki nie mają nawet, jak Pösephina Baker, w swojej znanej piosence: „deux amours — mon pays et Paris!“, ale tylko jeden „amour“, miłość która im nie daje spać po nocach, a tą miłością jest Paryż!

Wszystko co elegancka Rumunka ma na sobie musi być paryskie. Ostatnio nawet słyszałam, że idąc za modą paryską, poczęła sobie utleniać na platynowe, swoje lśniące, czarne włosy. Rumunka w ciągu kilku dziesięciu lat dokonała cudu przeistaczając się z kobiety Wschodu na hyper-Europejkę, panującą przy tym nad rodem męskim, jak Amerykanka.

Opowiadała mi jedna księżna rumuńska, że jeszcze za jej młodości kobieta rumuńska była istotą niewolniczo poddaną swojemu mężowi, jak wszystkie zresztą kobiety Wschodu. Dzisiaj rolę się do tego stopnia zmieniły, że Rumun jest raczej niewolnikiem Rumunki. Rumun, jak każdy mężczyzna latyńskiego pochodzenia, jest artystą, silnie reagującym na piękno. Mimo, że sam przedstawia, to co się nazywa u nas „kawał przystojniaka“ wrażliwy jest bardzo na urodę kobiety.

W Bukareszcie istnieje wiosk, gdzie chłopki są tak piękne, że

mężczyźni oceniając owe żywe dzieła sztuki, nie pozwalają im pracować, nawet prace koło domu wypełniając za nie. Jedynym zajęciem owych piękności jest siedzenie na przyzbie chałupy ze śpiewem i ziewem na ustach.

Całe życie Rumunki wypełnione jest właściwie zabijaniem w sobie kobiety Wschodu. Wschodnie piękności, jak wiadomo starzeją się szybko, tyjąc przy tym zastraszająco. Heroiczne wysiłki Rumunki, żeby zachować smukłość i lekkość motyla, oraz długotrwałą młodość, są naprawdę godne podziwu. Trzeba wiedzieć, że Rumu-

nia, to kraj nie tylko owocami wiszący, ale także płynący najlepszą na świecie, bitą śmietaną, będący przy tym ojczyzną sorbetów, nugatów i innych słodkości sprzyjających rozwojowi tkanek tłuszczowych.

Ażby w Rumunii nie jadać słodczy trzeba być bohaterem!

Takimi bohaterami są wszystkie dbające o wygląd Rumunki, jozerające tylko oczami wystawione w bukareszteńskich cukierniach wschodnie smakoliki.

Za mojego pobytu w Bukareszcie w sławnej cukierni Capsa, na Calea Victoriei, stała przy wejściu ogrom-

na kadz z bitą śmietaną i każdy, nie dbający o linię, mógł sobie nawalić owej bitej śmietany na talerz, ile chciał. Nie widziałam nigdy, aby któraś z pięknych Rumunek uczyniła ów gest, który mnie przyprawiał codziennie o przyrost wagi.

Już od początku maja zaczyna być w Rumunii dosłownie atmosfera gorąca. Aniołowie Wschodu rozgrzewają niebo rumuńskie do białości, śmietana słodka kwaśniej, kwiaty mają miny zwarzone, każdy niepracujący człowiek ma ochotę położyć się wówczas na otomanie z książką, sorbetem i wodą i powiedzieć służącej „no, dymki dym!“ (co znaczy: — nie podnoś storczy!).

Gwałcieliśmy wschodniej kobiety, eleganckie Rumunki, robią podczas takich upałów konne spacer, grają w tenisa, w golfa, prowadzą wasne maszyny, robią aksamitne „oko za oko“, kochają i... uciekają do Francji.

Mimo tej ruchliwości znajdują jednak czas na czytanie wszystkich ostatnio wydanych francuskich książek, na uczenie się obcych języków i zajmowanie się wszystkimi aktualnymi sprawami. Rumunka, ta paryżanka Wschodu nie ma przy tym nic z warszawskiej „pani“, która również obchudza się, maluje futurystyczne portrety na własnej twarzy, stara się ubierać po parysku, ale której dusza jest równie płaska, jak jej figura.

W jednym z pism krakowskich przeczytałam kiedyś w dziale drobnych ogłoszeń następujące ostrzeżenie:

— „Kobiety strzeżcie się Lejby Szmula!“

W dalszym ciągu owej wzmianki autor wyliczał powody, dla których ostrzega niewinne żywówecki przed zaborczością izraelskiego don-juana, któremu uległa jego własna małżonka. Naśladując owo ostrzeżenie mam zamiar dać do „Kuriera“ następującą wzmiankę: „Kobiety, strzeżcie się Rumunek; są one najbardziej atrakcyjnymi kobietami na świecie! Nie puszczajcie własnych mężów samych do Rumunii. Bliższych szczegółów dostarczy „Życioliwa“.

MAGDALENA SAMOZWANIEC

NA ŁAMACH CZASOPISM Kongres Pen-Klubów a kwestia żydowska

Na odbyłym w Paryżu międzynarodowym kongresie Pen - Klubów poruszona została, podobnie jak i na zeszłorocznym kongresie w Buenos Aires, kwestia żydowska. Kongres przyjął ostrą rezolucję protestacyjną przeciwko prześladowaniom Żydów w różnych krajach, zaproponowaną przez Pen - Klub żydowski, przy czym dr J. Steinberg z Londynu wygłosił mowę o akcji antysemitkiej w Polsce. Dr Steinberg zwrócił się z gorącym apelem do pisarzy polskich, żeby podnieśli „głos protestu i oburzenia przeciwko chuligańskiemu gwałtom wobec Żydów“, gdyż „kwestia żydowska nie jest obecnie już tylko problemem samych Żydów, lecz całej ludzkości“.

W odpowiedzi zabrał głos przedstawiciel polskiego Pen - Klubu, znany pisarz Jan Parandowski, który jak podaje „Nasz Przegląd“, oświadczył:

„Fakty, które opisał tu p. Steinberg są skomplikowane. Nie możemy się tu wdawać w dyskusję nad nimi. Nieprawdą jest, że inteligencja polska nie reagowała. Odpowiedziałem już przed rokiem na pen-kongresie w Buenos Aires z powodu mowy Lejwika. Zapewne, że są pisarze polscy, którzy nie wtrącają się do polityki, ale byli i tacy, którzy protestowali. Nie chcę tu przytaczać ich nazwisk, bo one wam nie nie powiedzą“.

Mowa Parandowskiego — dodaje „Nasz Przegląd“ — była bardzo błada i wywarła złosne wrażenie.

Nie wdając się w merytoryczną stronę oświadczenia Parandowskiego trzeba podnieść, że pisarz ten nie powinien był dać i wieść na pasku agitatorów żydowskich, używających wszelkich środków, metod i trybun, nawet ściśle literackich, by wygrać interesy swoje i swojego narodu. Tym podciąganiem sprawy żydowskiej do znaczenia problemu ogólnoludzkiego, nie należy się zbytnio zastanawiać, kto wie bowiem, czy to sugestia nie urasta prędzej los chłopca i robotnika polskiego w kraju ojczystym. Tutaj tragizm jest ostrzejszy: być autochtonem, gospodarzem a mimo to być wydziedziczonym. Jeżeli chodzi o chierarchie problemów to właśnie to zagadnienie powinno stać się przede wszystkim przedmiotem zainteresowań pisarzy. A zwłaszcza pisarzy polskich, o których się wiele zwykło słyszeć, że zajmują się kwestią żydowską, a mało o tym, że przejmują się położeniem elementu rodzimego w Polsce. A jest to sprawa zasadnicza dla pisarza. Cóż to bowiem za humanizm, który ujmuje się za całą ludzkością, lub za obcym narodem, ale narodu własnego nie widzi, ale patriotyzmu w sobie nie zawiera? Będzie to tylko patetyczny sentymentalizm, nie zaś czymś szczerem głębokim i wartościowym.

ALEKSANDER ROGALSKI

Listy z Bydgoszczy

Książka o Józefie Pankiewicz

Kiedym — przed kilku laty — składał Leonowi Wyczółkowskiemu gratulacje z powodu przyznania mu Państwowej Nagrody Plastycznej, sędziwy mistrz oświadczył mi wręcz, że sukcesem tym bynajmniej nie jest ucieszony.

— Dlaczego? — zapytałem zdumiony.

— Bo nagroda nie należała mi się zupełnie.

— A komuż w takim razie?

Odparł bez namysłu Wyczółkowski:

— Nagroda należała się przede wszystkim Pankiewiczowi.

A zatem aż tak wysoko wyniósł wielki malarz twórczość artysty, w którym krytyka nasza widziała nieomal wyłącznie symbol eklektyzmu i który po dziś dzień należy do najmniej u nas popularnych przedstawicieli plastyki.

Tę niepopularność w szerokich kołach społeczeństwa nagradza Józefowi Pankiewiczowi szacunek z jakim już od pół wieku bez mała odnoszą się do niego — artyści. Bo Wyczółkowski — w swej zaszczytnej dla Pankiewicza opinii — nie był bynajmniej odosobniony. Nie było na przestrzeni tych lat wybitniejszego w Polsce artysty, który by z całym zainteresowaniem nie obserwował wysiłków Pankiewicza. Nawet Wyspiański, tak surowo piętnujący każde odchylenie od nakazów moralności artystycznej, miał dla Pankiewicza tylko słowa głębokiego uznania.

Ale najbardziej zagorzałych, entuzjastycznych wprost zwolenników znalazł Pankiewicz wśród licznych przedstawicieli najmłodszej plastyki polskiej. Cóż było powodem tego entuzjazmu?! Co sprawiło, że ten chłodny, zrównoważony, wykwintny mistrz tytuł skłonił ku sobie młodych zapaleńców, tylu znalazł rozkochanych w nim i gorąco oddanych mu uczniów?

Na pytania te odpowiada nam Józef Czapski w obszernej monografii, którą od niedawna znaleźć można na półkach księgarskich. *) Dawno już na półkach tych takiej niezwykle nie oglądaliśmy książki. Bodaj od czasu witkiewiczowskiej „Sztuki i krytyki u nas“.

Autor monografii bowiem idąc śladami wysiłków Pankiewicza nawiązuje do tych okresów, do których w bezkompromisowej walce o poziom sztuki polskiej doszedł był Stanisław Witkiewicz. Pierwszy więc rozdział książki Czapskiego prowadzi nas do Warszawy z lat osiemdziesiątych, Warszawy pozbawionej prawie zupełnie kultury plastycznej i nie posiadającej wyższej uczelni artystycznej. Jedynie Gerson swą niedocenioną wciąż działalnością pedagogiczną ratuje sytuację i jemu to zawdzięcza osiemnastoletni Pankiewicz gruntowne zapoznanie się z elementarzem artystycznym.

Na dalsze studia jedzie Pankiewicz do Petersburga i tam w Eremitażu po raz pierwszy w życiu natrafia na Tytjanów i Rembrandtów. Spotkanie to wywiera na niego wpływ decydujący. Sprawa, że młody malarz postanawia w pracy swej nawiązać do sztuki najwyższego poziomu.

Tak zorientowanemu uczniowi mizersna Akademia Petersburska na długo wystarczyć nie może. Już po roku ma Pankiewicz dość rosyjskich mistrzów i wraca do kraju z jednym tylko marzeniem: „Paryż“. Marzenie to pogłębia się jeszcze dzięki zawarciu w Warszawie znajomości z Aleksandrem Gierymskim. Pod wpływem

Gierymskiego staje się Pankiewicz realistą, wchodzi na drogę świadomości malarzkiej i osiąga pierwszy etap swych przyszłych poczyną eksperymentatorskich.

Z orbity Gierymskiego wyzwała Pankiewicza — Paryż. Tam poznaje wielką sztukę drugiej połowy XIX w. i z realisty przeobraża się w impresjonistę. Pierwszego w Polsce. Gdy do Warszawy przywiózł z Paryża swe gorące barwę płótna — wywołał ogromną burzę. Z obranej drogi nie zdołał młodego rewolucjonisty nawrócić ani ataki krytyki ani oburzenie publiczności. Zdawał sobie sprawę, że zadaniem jego jest artystom polskim przywrócić zatraconą wrażliwość na barwę i związać ich wysiłki z działalnością wielkich twórców Zachodu. Już wówczas widać zdawał sobie począł jasno sprawę z charakteru swej misji. I odtąd — dysponując wysoką kulturą i wyjątkową inteligencją a nadto posiadając niezwykle świeżość i giętkość, przerzuca się Pankiewicz do coraz to innych i nowych kierunków nieustannie eksperymentując i niestrudzenie zaznajamając plastykę polską z najnowszymi prądami w sztuce.

Historia przeobrażeń Pankiewicza jest historią plastyki ostatnich dziesięciu lat. Nie brak ani jednego z najważniejszych ogniw. „Ilustruje“ je Pankiewicz wszystkie niezlicznymi studiami i kapitalnymi dziełami. Po przez te dzieła zdobywali artyści polscy należyte spojrzenie na impresjonizm, pointyizm, postimpresjonizm, sztukę Cezanne'a, kubizm i wreszcie na reakcje klasyczne.

Trzeba była nielada kultury ale i olbrzymiej pracowitości i fanatycznej miłości do sztuki, by podołać tej niezbędnej pracy „informacyjnej“. I trzeba było również niezwykle czujnego sumienia artystycznego, by „informować“ zawsze najdokładniej i tak, by poinformowany mógł nie błąkając się wejść na jedynie dlań właściwą i najprostszą drogę.

Te zalety pedagogiczne posiadał Pankiewicz w tak wysokim stopniu, że młodzież garnała się do niego z nieograniczoną wprost ufnością.

Pięknie o tej ufności opowiada nam Józef Czapski w swej świetnej książce o ukochanym profesorze. Profesor nie zawodził swych uczniów. Z jego to przeciw pracowni w Krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych wyłonił się tzw. „Komitet Paryski“ czyli „Kurs Pankiewicza“ czyli głośni dziś „Kapiści“, którzy po sumiennych studiach paryskich interesującą swą twórczością łączą się z nurtem współczesnej plastyki francuskiej. Nawiązując do wielkich tradycji francuskiej uniknęli oni jednak szczęśliwie niebezpieczeństwa zatrącenia się w sztuce obcej. Czuwał bowiem nad gromadką polską Pankiewicz, który od r. 1925 kieruje w Paryżu filią Krakowskiej Akademii. Dzięki jego opiece nie przepadają w kotłowiisku paryskim młode talenty polskie. Pogłębiwszy swą kulturę plastyczną w artystycznej stolicy świata mają młodzi artyści nasi po powrocie do kraju oświadczyć tak jak Corot, gdy po studiach włoskich wrócił do Francji: „... A teraz — zapytam się słońca mej ojczyzny jak mam malować“.

Tak się złożyło, że monografia Czapskiego o Józefie Pankiewicz ukazała się w siedemdziesiątą rocznicę urodzin znakomitego malarza. Niechże ta piękna, barwna i instruktywna książka zbliży kulturalne społeczeństwo polskie do Pankiewicza tak, jak twórczość jego zbliżyła plastykę polską do wielkiej sztuki Zachodu.

MARIAN TURWID.

*) J. Czapski: „Józef Pankiewicz“ Życie i dzieła. Wypowiedzi o sztuce. Wyd. M. Arct. Warszawa.

Zamki nad Loarą: Chenonceaux i Blois

Zamki, które mówią o przeszłości Francji

(Od własnego korespondenta „Kuriera Poznańskiego“).

Cienista aleja prowadzi do zamku Chenonceaux, zbudowanego na rzece Cher, dopływie Loary. Już z oddali widok jest tak wspaniały, że z wolnym krokiem przechodząc most zwodzony i wkraczam na taras, pod którym płynie wartka rzeka.

Chenonceaux ze względu na swe wyjątkowe położenie jest może najbardziej malowniczą rezydencją spośród wszystkich zamków Touraine. Pochodzeniem sięga on XVI w. Finansista Bohier rozpoczął budowę tej wspaniałej renesansowej rezydencji, wznoszącej się nad rzeką w miejscu dawnego młyna. Pozostała po nim do dziś istniejąca wieżycza.

Bohier umiera jednak na wyprawie włoskiej. Jego rezydencja przechodzi w różne ręce, aż wreszcie upodobała ją sobie Diana de Poitiers, faworyta Henryka II. Monarcha ofiarował też jej ten zamek. Nie na darmo nosiła ona imię Diany, bogini łowów, ponieważ po drugiej stronie rzeki znajdowały się ogromne lasy, wspaniałe tereny do polowań. Z tego też powodu Diana de Poitiers postanowiła, nie wiele się namyślając, wybudować most po przez rzekę, aby przezeń udawać się wprost na łowy.

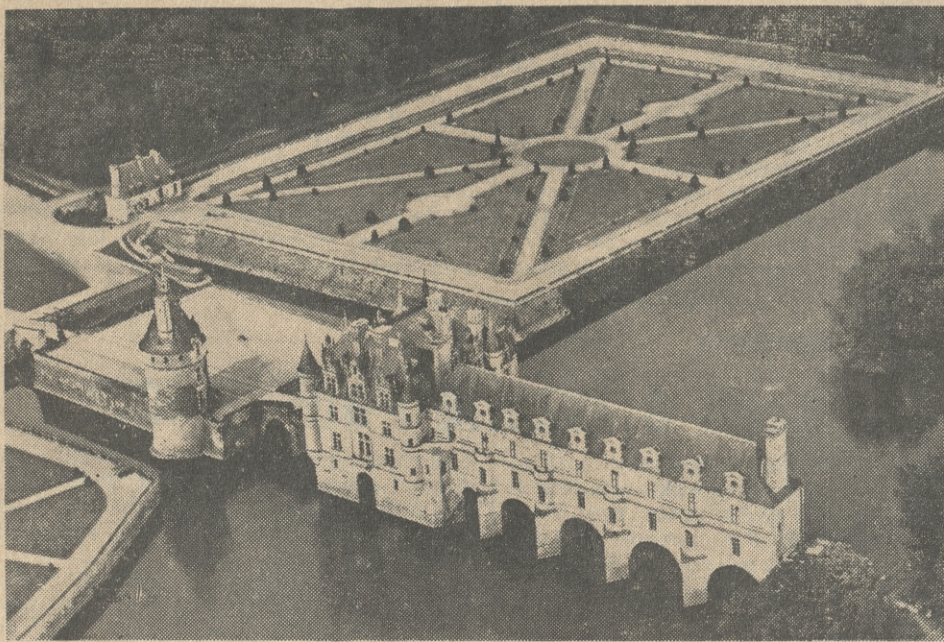
Katarzyna de Medicis, żona Henryka II, patrzyła zazdrosnym okiem na tę posiadłość faworyty. Zaledwie też umarł monarcha, wymogła na niej odstąpienie jej Chenonceaux. Katarzyna de Medicis, kierowana dziwną fantazją, schroniła się tutaj na czas żałoby, którą postanowiła tak dalece przestrzegać, że dawną salę, w której zbierano się przed wyprawą na łowy, kazała pomalować na czarny i biały kolor! Wspaniała ta komnata, 60 m długości, została w czasie ostatniej wojny zamieniona na szpital, w którym pomieszczono 2.254 rannych.

Królowa ta posiadała w zamku mały gabinet do pracy, z którego okien mogła widzieć wszystko, co się wokoło zamku działo. Znajdują się w nim wspaniałe meble i cenne obrazy, pomiędzy którymi wybija się na czoło ciekawe płótno pędzla Ribery, przedstawiające „Zdjęcie z krzyża”. W innej sali podziwiamy piękne gobeliny, posadzki, m. i. całą z majoliki, oraz inne dzieła sztuki.

Zwiedzając zamek uwagę moją zwróciły kaloryfery. Centralne ogrzewanie w rezydencji Diany de Poitiers! Zaintrygowana zapytuje jednego z ogrodników, kto jest obecnie właścicielem zamku i czy jest on zamieszkały.

— Należy do p. Meunier — odpowiada uprzejmie mój rozmówca, — a jest to, jak pani zapewne wiadomo, właściciel znanej fabryki czekolady. Jego dziadek przebywał w zamku, ale młodzi, kiedy przyjeżdżają do Chenonceaux, to stają w hotelu!

Pomimo tego czterech ogrodników uwija się w parku, który też jest pierwszorzędnie utrzymany. Za rzeką — jak za czasów pięknej Diany — znajduje się ferma i las, pełen zwierzyny. Przed zamkiem natomiast rozciąga się precyzyjny ogród „à la

Widok na zamek Chenonceaux i piękny park „à la française“.

française“, stanowiący symetryczny żywy rysunek roślin i kwiatów.

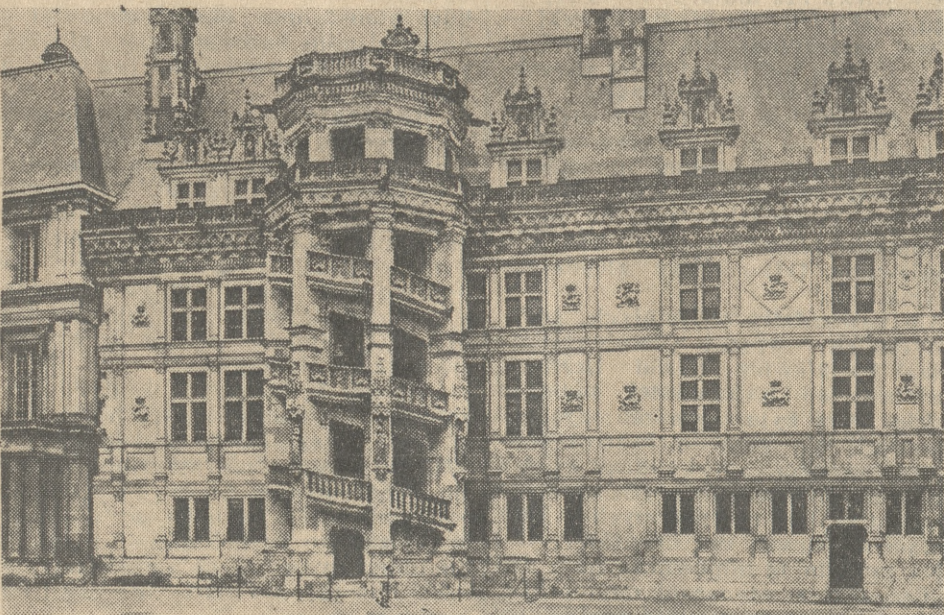
Chenonceaux jest zabytkiem historycznym o nieocenionej wartości, który jako taki nie może być sprzedany bez uprzedniego zezwolenia państwa. Latem zjeżdżają tu tysiące i tysiące turystów wszelkich narodowości.

*

Na wzgórzu nad Loarą wznosi się piękne miasto Blois. W XIII w. hrabiowie Blois zaczęli tu budować pierwszą część zamku, w którym przyszedł na świat Ludwik XII. Przebywał w nim chętnie Franciszek I, a także Henryk III Valois, król Polski. Została tu

skazana na wygnanie z rozkazu swej syna Maria de Medicis.

Każdy z monarchów rozszerzał i upiększał kolejno tę dawną rezydencję feudalną, przybudowując nowe skrzydła w stylu swojej epoki. Wskutek tego zamek Blois jest dzisiaj niezwykłym wprost zabytkiem architektury, łączącym w sobie tak gotyk, jak styl klasyczny i wreszcie renesans. Skrzydło więc Ludwika XII jest z cegły i białego kamienia o arkadach, galeriach i krużgankach, finezyjnie rzeźbionych. Ponad wejściem znajduje się pomnik króla na koniu. Część zamku, wybudowana za czasów pano-

Renesansowa część zamku Blois z słynnymi schodami Franciszka I, zbudowanymi w kształcie ośmiobocznej wieżycy.

wania Franciszka I, jest w formie ośmiobocznej wieżycy, będącej prawdziwym arcydziełem architektury i sztuki. Balkon i balustrady są bogato zdobione emblematami królewskimi. Za tym skrzydłem wreszcie wznosi się najbardziej klasyczna, ale i najbardziej zimna część zamku, nosząca miano książąt Orleańskich. Zarówno od strony ogromnego dziedzińca, jak i od strony miasta panuje ta sama różnorodność architektury tak, że ponure mury sąsiadują z barwnymi „loggiami” włoskimi.

Wnętrze zamku nie odpowiada bogactwu zewnętrznemu. Mało w nim mebli. Wielkie, zimne sale, odgródzone są korytarzami, schodami, skrytymi wyjściami. Panuje tu jakaś atmosfera spisku, unosi się tajemnica alchemicznych sekretów. Te puste komnaty sprawiają, że odżywają w naszej pamięci wspomnienia scen historycznych, należące do różnych epok i do różnych wydarzeń. Jakżeż bowiem nie zatrzymać się przed ciemnym korytarzem, w którym został zamordowany książę de Guise, przywódca katolików, którego popularność w czasie walki z protestantami stała się tak wielką, iż mógł sięgnąć po koronę królewską. Ale Henrykowi III, ówczesnemu monarsze, udaje się uciec do Blois właśnie i ściągnąć tam ks. de Guise, przezwanego „le Balafré”. Stoję przed kominkiem, przy którym grzał się czekając aż go król zawezwie przed siebie. Ten zaś wysłał tymczasem na jego „spotkanie” swą gwardię „45“, która go uśmierciła. Henryk III miał potem patrzeć na trupę swego rywala powiedzieć: „Il est encore plus grand mort que vivant!” — jest jeszcze większym umarłym, niż za życia!

Na zamku Blois wybiła też swe piętno Maria de Medicis. Pełno tu skrytek, w których Włoszka kryła może tajne dokumenty, a może także i trucizny i nimi zatrute sztylety. Skazana tu na wygnanie, po dwóch latach pobytu w zamku Blois, pewnej nocy wykradła się oknem i uszła po drabinie ze sznurów. Tu i tam migają u stóp czarnych murów zamku światła kagańców, towarzyszące ucieczce „tłustej bankierki”.

Dramaty też, jakie rozegrały się w zamku Blois, sprawiły, iż z biegiem czasu zostaje on zupełnie opuszczony, grozi nawet częściową ruiną, a potem jest zamieniony na koszary. Dopiero w połowie XIX w. zamek uznano jako „zabytek historyczny” i gruntownie odrestaurowano.

Alle Blois pamiętne jest także innymi wielkimi, a czystymi i pięknymi wspomnieniami historycznymi. Tutaj bowiem Joanna d'Arc udając się do Orléanu na uwolnienie króla przeorganizowała swoje zastępy zbrojne. Miasto to jest też pełne nadzwyczaj ciekawych zabytków, starych kościołów, a posiada przy tym wiele uroku i malowniczości. U stóp bowiem jego wije się szeroka wstęga kokieterijnej Loary, śpieszącej kapryśnym biegiem poprzez żyzne doliny Francji aż hen ku Oceanowi.

I. BRIARES

Styl pisarski

Napisał Stanisław Pieńkowski

Ustaliliśmy niedawno, że w ocenie literackiej trzeba poddawać jej przede wszystkim język dzieła, jako podstawę, na której cała sztuka pisarska się wspiera. Ocenie tej oraz charakterystyce ma podlegać mianowicie pięć głównych „właściwości” mowy, a więc — jej czystość, poprawność, trafność, bogactwo i dzwięczność. Wiemy też, co pod każdym z tych określeń rozumieć należy.

Pilne ze strony krytyki i ogółu zwracanie uwagi na język dzieł literatury pięknej, i stawianie mu najprostszych, ale nieustępliwych wymagań staje się w czasach naszych w szczególności konieczne z tego powodu, że dookoła na wielką skalę odbywa się codzienne i powszechne niszczenie języka polskiego przez dziennikarstwo, literaturę naukową i przekładową. Skoro w tych trzech dziedzinach krytyka literacka niczego w zakresie języka wskórać nie może, niech przynajmniej od oryginalnej literatury pięknej ostro żąda poszanowania dla mowy, a żądanie to popiera bezwzględna chłostą wad.

Jako następny, po języku, czynnik artystyczny, który krytyka rozważyć

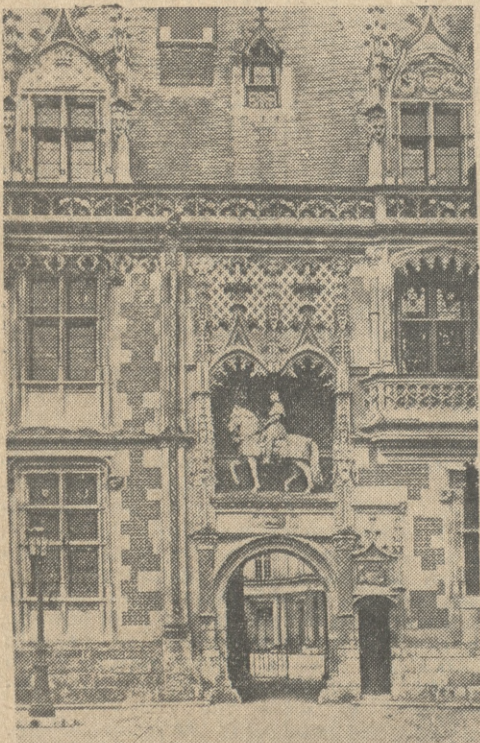
powinna, wymieniliśmy styl. Z punktu widzenia techniki pisarskiej, (co nam tu do celów naszych wystarczy) styl w literaturze można określić, jako pewien dobór i układ słów, skutkiem którego powstaje pewien ogólny ton mowy oraz pewien swoisty charakter porównań. Jedno i drugie zależy oczywiście od różnych właściwości duchowych, a wśród nich — od charakteru wyobraźni autora, co razem ujmujemy w znany aforyzm, że „styl — to człowiek”. Ze jednak duch i wyobraźnia pisarza objawia się nie tylko w stylu, więc dla krytyki najpewniejsza droga do oceny stylu pisarskiego biegnie poprzez ocenę układu mowy, czyli jej tonu oraz doboru słów, czyli — charakteru porównań, gdzie istnieją właściwie rzeczowe, naoczne i możliwie przedmiotowe („obiektywne”) składniki tego, co stylem pisarskim nazywamy.

Dla obrazowego przedstawienia tych składników wyliczymy naprzód w formie przykładu kilka przeciwstawnych charakterów stylu pisarskiego: jak to z własnych każdy wie doświadczeń i rozmów potocznych, styl ten w charakterze swoim bywa — kwiecisty,

albo prosty; podniosły, lub poziomy; przejrzysty, albo ciemny i zawilży; ozdobny albo rzeczowy; zwięzły albo rozwlekły; poważny lub żartobliwy; sztuczny (czasem — teatralny) albo naturalny — i tak dalej razem z mnóstwem odcieni i mieszanin. Prócz tego różnym stylom mowy nadajemy czasem nazwy bardziej uogólnione i niejako umowne, jak np.: styl żołnierski, urzędowy, profesorski itp.

Otóż nie wiele trudu i czasu zabierze nam analiza dla stwierdzenia, że np. żołnierski styl mowy polega na zwięzłości i prostocie układu słów oraz na doborze słów rzeczowych, jędrnych, czasem rubasznych, albo że np. kwiecistość stylu powstaje na skutek nagromadzenia ozdobnych słów i kwiecistych porównań.

W każdym dziele literatury pięknej, a w szczególności w powieściach współczesnych powinniśmy oceniać styl ich, który zbyt często zaniedbywamy jest, bylejakim lub nieodpowiednim. Tym sposobem i sami wyćwiczymy i wyczulimy ucho swoje na wszelkie właściwości stylu i nadto przyczynimy się do wytworzenia opinii, z którą i twórcy i krytycy liczyć się będą musieli. Tak oto może wspólnym wysiłkiem ocalimy całą kulturę pisarską tego pokolenia od zalewu dziennikarskiego i ugruntuujemy ją na przyzwoitym poziomie.

Część zamku Blois zbudowana przez Ludwika XII z jego pomnikiem nad bramą.

FELIETON KULTURALNY

Samolot nie wóz drabiniasty

Napisał Karol Hubert Rostworowski

Mam wątpliwości — Ugór, plug, prostota i wielkie zapytanie — Poezja i rzeka — Strach nie na czasie — Wicher nie sprostą basztom — Chłop i inteligent — Były i takie prababki — Lotniska, nie ugory — Sztuczny prymityw — Parę przykładów — Od gęśliczek do orkiestry — Gwara i dusza.

KOŁO Polonistów słuchaczy Uniwersytetu Jagiellońskiego wydało zbiór wierszy, zatytułowany: „Poezja młodego Podhala”. Celem tego wydawnictwa jest

— jak poucza nas przedmowa wydawców — walka z „wichrem obcych prądów”, szalejących nad polską kulturą, i skierowanie wozu naszej twórczości w ugór ludowego geniuszu. Lud ma ten wóz porwać siłą podziemnego, źródłanego talentu. Ma w twórczość narodu wnieść rasową, pradawną przyjaźń z ziemią i dzieje najdawniejsze na niej człowieka... Mamy z poezji ludowej wykrzesać poezję narodową.

Pomimo, że jestem zażartym wrogiem twórczości, która, jak wagon restauracyjny, czuje się wszędzie u siebie, bo jest właściwie niczyja; pomimo, że ugory ludowego geniuszu, przeorane plugiem kultury, wydały wspaniałe owoce; pomimo to mam pewne wątpliwości, czy powracanie „do gruntów tam, gdzie dusza przechowała swą prostotę, a zatem czystość”, nie jest przypadkiem oznaką degeneracji przerafinowanych estetów, a bezradności jurnych ugorowców, którzy jeszcze nie bardzo wiedzą, jak należy kierować „wozem naszej twórczości”, ażeby nieuniknione „wichry obcych prądów” nie rzuciły go do rowu, albo w ramiona internacjonalnych handlarzy.

*

Poezja narodowa jest jak rzeka: rodzi się strumykiem, w biegu się nie zwraca i dzięki dopływom olbrzymiej. Chodzi tylko o to, żeby te dopływy rzeczywiście do niej wpadały, żeby zatracali w niej swoje miano, bo w przeciwnym razie ona sama stanie się dopływem i nie odegra żadnej roli w morzu, zwanym ogólnie ludzkim dorobkiem.

Nasza poezja swojego miana nie utraciła; co więcej, jeżeli była dotychczas zapoznawana, to właśnie z powodu tamy, którą niewola odgradziła nas od reszty świata. Nie mogąc płynąć swobodnie zaczęliśmy uczuciowo wzbierać i grozić wylewem. W miarę naszego wzbierania sypano coraz wyższe wały ochronne. I cóż nasi poeci mieli robić? Pozostał im tylko miecz powstańczego słowa, nadzieja zmartwychwstania polskość za wszelką cenę; a ponieważ najczęściej niekniejącej, przedrozbiorowej polskość widzieli w ludzie, chłop stawał się „potęgą i bastą”. Tym większą, że niemoc rdzennie polskiego mieszczaństwa dawała się coraz bardziej we znaki. Chłopskie skrzynie, chłopskie wycinanki, chłopskie śpiewki, zwyczaj i obyczaje uznali nasi twórcy za jedyną ostoję przed konkurencją narodów, oddychających pełną pierśią i wykajających nam oczy pełnymi kieszeniami. I w hipertrofii polskość zaszli tak daleko, że ich największe arcydzieła odbijały się o zagranicę jak groch o ścianę, a odbijały się, bo żeby zrozumieć — trzeba dorównać, a żeby dorównać — trzeba to samo tak samo przeżyć i przecierpieć.

*

Strach przed „wichrem obcych prądów, szalejących nad polską kulturą”, wydaje mi się tedy nie na czasie. Obce prądy są niebezpieczne tam, gdzie własny prąd nie ma własnego koryta. Prąd naszej poezji narodowej wyżył sobie to koryto i to nie w piasku, lecz w granicie. Co się zaś tyczy owego szalejącego wichru, możemy być spokojni, że poprzewraca literackie stragany i budki z wodą sodową, ale basztom literackim na pewno rady nie da (jak dotąd nie da). Dlatego też nie trzeba wracać aż do gęśliczek. Wystarczy nie puszczać z garści polskich Stradivariusów, odziedziczonych po naszych wielkich przodkach i wystar-

czy wygrywać na nich nowe pieśni, poczęte nie tylko na skalnym Podhalu, ale również pod murami... Troi. W arcywłoskim Mickiewicz i Wyspiańskim brzmi nuta Homera, w arcywłoskim Wagnerze brzmi nuta Chopina. Tu obce dopływy i tam obce dopływy, bez których nie ma wielkiej sztuki. Tu własne prądy i tam własne prądy, które wyciskają na dziełach narodowe piętna.

*

Mam również pewne wątpliwości, czy twierdzenie wydawców „Poezji młodego Podhala”, że „dusza ludu zachowała swą prostotę, a zatem czystość”, może być przyjęte bez zastrzeżeń. Mnie się zdaje, że z tą ludową prostotą i czystością należałoby zrobić porządek. Kto zna chłopów, ten doskonale wie, że przeciętny chłop nie ustępuje przeciętnemu inteligentowi ani w pysze, ani w sności, ani w przebiegłości... Jednym słowem nie ustępuje w niczym, co stanowi odwrotną stronę prostoty i czystości, a nazywa się skomplikowaną ludzką naturą, złożoną ze złota i błota. Przypuszczam, że i sztuka ludowa posiada niejedną prababkę, która zamiast utopić swoje dzieciątko jak Halka, wychowała je, ożeniła (względnie wydała), no i krew nie tylko polskich, lecz i zagranicznych (tytu ich wojowało na naszych ziemiach) „paniczów” nie poszła całkiem na marne. Bądź co bądź nasz lud miał uszy, oczy, miał pod ręką dwory, kościoły, bywał w miastach, miasteczkach, na różnych frontach, patrzył, słuchał, po swojemu naśladował, naśladowując zmieniał — i Bóg raczy wiedzieć, czy malowana chłopska skrzynia nie jest po chłopsku wychowaną córeczką pasów słuckich, których ojcowie przybyli ze wschodu, a których ojcami byli...

Oddaję głos fachowcom. Mnie chodzi tylko o to, że „skierowanie wozu naszej twórczości w ugór ludowego geniuszu” nie byłoby szczęśliwym pomysłem, bo wóz naszej twórczości od wieków przestał być wozem drabiniastym, zamienił się w samolot i zamiast ugorów ludowego geniuszu, żąda od

nas lotnisk geniuszu narodowego. Wreszcie... co to dużo gadać, chłop jest chłopem dopóki mieszka na wsi, własnoręcznie uprawia ziemię i z pracy na ziemi żyje. Przeniesiony do miasta — zmienia skórę. Jeżeli nadal pracuje rękami, to staje się robotnikiem. Jeżeli pracuje głową, to staje się inteligentem. Lekarz, notariusz, urzędnik, adwokat, profesor uniwersytetu itd., który nazywa się chłopem, kłamie, tak ja bym kłamał, gdybym się nazywał ziemianinem, bo pochodzę z ziemiańskiej rodziny.

*

Tak samo przedstawia się sprawa sztuki ludowej. Dopóty jest ludowa i pełna wdzięku, dopóki tworzą ją chłop, żyjący po chłopsku, myślący i czujący po chłopsku, przetwarzający wszystko na swoje kopyto, a jednocześnie mający najgłębsze przekonanie, że i panowie lepiej nie potrafią. Na tym najgłębszym przekonaniu, na tej, powiedziałbym, krótkowzroczności ludzi, nie przywykłych do szerszych horyzontów, polega cała wartość prawdziwego prymitywu. Wzrusza on, bo wyczuwa się w nim odkrywczość, pęd w górę i stwierdzenie, że cel został w zupełności osiągnięty. Prymityw nie może być prymitywem w pojęciu samego twórcy. Prymityw chciany, robiony, jest manierą, tym nieznośniejszą, im większy wyga maskuje nią brak własnej artystycznej treści.

Młodzi poeci podhalańscy nie są wygami, ale i nie są — oprócz Andrzeja Florka Skupienia — ugorowcami. Ich poezje, oczyszczone z gwarowej piśniewi i z czysto góralskich wyrażań, zatracają swoją ludowość i mogą śmiało uchodzić za utwory inteligentkich autorów.

Dowód:

Szumia liście jaworowe,
szumia liście lip, jabłoni
w takt tym liściom coś płacze...
Czy to płaszek tęskni za czem,
czy to serce moje dzwoni?

Pytam, czy ten piękny wiersz Jana Mazura nie mógłby być napisany przez poeę, przesiąkniętego — jak się to dzisiaj mówi — szlachecką kulturą, który dla rytmu pozwolił sobie na licencję, i, zamiast „coś”, napisał „coś”? No i pytam, czy w oryginale:

Sumiom liście jaworowe,
sumiom liście lip, jabłoni

CZŁOWIEK MÓWI:

Nie mówię wielkich słów.
Słów wielkich mówić nie umiem.
Lecz Cię po latach znów
czuję i dobrze rozumiem.

Czyli górami pójdziemy, czy się powlecchem doliną,
to jak strumienie do morza, dni nasze do stóp Twoich płyną.

Czyli w dosyć spłowiejem, w miękkih na karku obrożach,
czy nam się życie splomieni w oczyszczający pożar.

Czy świat ten przetrwa jeszcze wieków cierpliwych tysiące,
czy zgaśnie jak kropla rosy, gdy padnie na nią słońce,

Czyli górami pójdziemy, czy się powlecchem doliną,
to jak strumienie do morza, dni nasze do stóp Twoich płyną.

Aby to wiedzieć — nie trzeba
salomonowych mądrości.
Blisko jest bowiem do nieba,
o bracia moi prości.

Z nieba jest blisko na ziemię,
Bo rzekł raz będąc z uczniami:
Po wszystkie wasze dni
jestem z wami!

Człowieczką zatem stapa, krwawiącą, łzawą drogą,
chociaż, leniwe włóczgi, nadążyć za Nim nie mogą.

Niewolnik podłych sług, wszechświata wielki włodarz!
Wierzmy: W lat zawierusze ginącym rękę poda!

Czyli górami pójdziemy, czy się powlecchem doliną,
to jak strumienie do morza, dni nasze do stóp Twoich płyną

Nie mówię wielkich słów,
Słów wielkich mówić nie umiem.
Lecz Cię po latach znów
czuję i dobrze rozumiem.

STANISŁAW KROKOWSKI.

PIĘGI GINA
krem
CAZIMI

METAMORPHOSA
USUWA PIĘGI, ZMARSZCZKI
WAGRY I INNE WADY CERY

ng 44 582

w takt tym liściom coś płacze...
cy to ptoszek tęskni za czem
cy to serce moje dzwoni?

Pytam, czy w tym oryginale te „sumiom”, „ptoszek” i „zwnoni” nie kłócą się znacznie więcej z treścią i formą, niż ludowe „coś” z poprzedniej inteligenckiej transkrypcji?

I na odwrót. Choćbyśmy nie wiem, jak „odgwarzyli” Andrzeja Florka Skupienia, to mimo to wylezie i z treści i formy i z każdego słowa prymityw, jak się patrzy.

Dowód:

Twój głos, muzyko, jest nam kochany,
Co ty przemówić umiesz do każdej duszy
i choćby człowiek nie wiem jak
zapłakany,
jak mu ty zagrasz, to się ucieszy.

Tutaj gwara leży jak ulał i podnosi wartość wiersza, który bez niej zamieniłby się w nieudolną lichotę. A z nią?

Proszę:

Twój głos muzyko jest nam kochany,
Co ty przegadać umiesz do każdej duszy
i choćby ciek nie wiem jako zapłakany,
jak mu ty zagros, to się ucieszy.

W Janie Mazurze czuć studenta polonistyki U. J. K. we Lwowie — w Andrzeju Florku Skupieniu czuć, że do dziś dnia „gazduje na swoich 3 i na 3 morgach żony”, a oprócz tego „pisuje wiersze”.

Kolegami Mazura są: na pewno bardzo czytana i szczerą poetką Hanka Nowobielska; również bliższa książek niż „gazdzyń” Aniela Słapińska i były student polonistyki U. J. w Krakowie, a obecnie instruktor historii na Uniwersytecie Ludowym w Michalówce Augustyn Suski; wreszcie były polonista, obecnie zamieszkały w Warszawie, redaktor „Ziemi Podhalańskiej” Antoni Zachemski.

Pomiędzy wymienionymi poetami, których gwara nazwałbym gwarą od wielkiego dzwonu (gdyż nie chcę jej nazwać kokieterią), a pomiędzy Andrzejem Skupieniem stoi taki „moro-wiec”, co to nie z jednego pieca chleba jadł. Obrotny, jurny, obdarzony nie-lada temperamentem i talentem, mający coś ze zbójnika, obecnie społecznik i kupiec, Stanisław Nędza-Kubieniec. Wyobrażam go sobie tak: portki góralskie, marynarka miejska, czapka wojskowa na bakier, za uchem wieczne pióro, w garści metr, zakończony ciupagą: morowiec.

*

Cale to sympatyczne i utalentowane grono poetów podhalańskich powinno jednak pamiętać, że chcąc z sabalowej nuty wykrzesać monumentalne dzieło w rodzaju „Harnasiów” Szymanowskiego, trzeba się pożegnać z ojcowymi gęśliczkami i sięgnąć po wielką orkiestrę.

Gwary nie rodzi chłopski język, ale chłopska umysłowość. Odchłopienie chłopskiej umysłowości musi się tedy odbić na języku, w przeciwnym razie „język skłamię głosowi, a głos myśli skłamię”, co ani ludowej, ani narodowej poezji na pewno nie wyjdzie na dobre.

Jeśli Sabala, to w cusze — jeżeli Chopin, to we fraku. Sztuka nie znosi przebierańców.

Radzę więc młodym, pochodzącym z ludu poetom w biegu się nie zwracać, lecz narodowym korytem płynąć śmiało naprzód, a wówczas sprawdzą się słowa Jana Mazura:

Umarleś nam Sabala,
Ale pieśń twa ostała
i na wieki nie zginie.

Dodajmy od siebie: bo jak ziarno upada na urodzajną ziemię i wydała owoc sześćdziesiąty.

Kraków.

Ostatnia melodia wodza Indian

„Biały koń” miał na swym sumieniu 67 białych ludzi — Epoka „Buffalo Billa” minęła — Wódz odszedł do krainy cieniów

Biali i miedzianoskórzy mieszkańcy Stanów Zjednoczonych oplakiwali w pierwszych dniach lipca śmierć popularnego na obu półkulach wielkiego wodza Indian „Białego Konia” z Eagle. Kariera wodza Indian — jak go z całą słuszością nazywano w U. S. A., — rozpoczęła się na dzikich ścieżkach wojennych. Wśród stepów i preryj Teksasu na jasnym rumaku dowodził wielki wódz swoim plemieniem żądnym krwi, łupów i zabawy. Efektem tych dzikich harców było 67 skalpów ludzkich.

Kiedy na otoczonej aureolą bujnych włosów głowie pojawiła się pierwsza siwizna, wielki wódz postanowił zarzucić napastnicze rzemiosło i koczowniczy tryb życia. Zateśnił za spokojem. Wezwał do siebie wodzów wszystkich sprzyjających mu szczepów, z którymi mimo protestów rozstał się raz na zawsze. Na pożegnanie rozkazał odśpiewać po raz ostatni pieśń wojenną Indian. Jednocześnie polecił, by po raz wtóry zaśpiewano mu ją, kiedy już będzie w mogile.

Po tym przejmującym do głębi ceremoniale udał się do Waszyngtonu i oddał swe usługi rządowi Stanów Zjednoczonych. Udało mu się osobiście zetknąć z Abrahamem Lincolnem, który szanując zwyczaj Indian wypalił z nim fajkę pokoju i polecił mu poważną misję polityczną. Sprytna działalność wielkiego wodza nie potrzebowała długo czekać na owce. Nie upłynęło roku, a większość Indian zarzuciła walki rabunkowe. Z polecenia prezydenta Stanów wyjechał „wódz wodzów” do Ameryki Południowej, by tu urguntować osobiście dzieło pokojowej pracy wśród tamtejszych szczepów indiańskich.

Władze uznały pożytek zabiegów wielkiego wodza i obdarzyły go wysokimi za-

szczytami. W okresie powojennym pierwszy reprezentant czerwono-skórych zasiadł na amerykańskim Kapitolu, wołając coraz bardziej już drżącym głosem, że epoka Buffalo Billa przeszła do historii. Gorąco oddany sprawie stał się apostołem, który z dobrą nowiną o innym życiu Indian szedł wszędzie. Był gościem dworu angielskiego, prezydenta Francji, dyktatora Włoch, króla hiszpańskiego i innych władców.

Zmarł licząc 105 lat. Chłubił się, że jest ojcem 18 dzieci, które już za życia przeszły do „krainy cieniów”. Pozostawił 27 wnuków, którzy kroczyli za trumną obok ceketarza stanu Hulla i reprezentantów wszystkich stanów. Zgodnie z życzeniem zmarłego, nad mogiłą tysięczna rzesza miedzianoskórych odśpiewała swemu dostojnemu wodzowi pieśń wojenną. Żalostne tony pieśni zmieszały się ze szlochem i jękiem współplemieńców. (ATE)

WYSTAWA WYCZÓLKOWSKIEGO W BYDGOSZCZY.

W Bydgoszczy otwarta została wystawa zbiorowa dzieł śp. Leona Wyczółkowskiego. Wystawa, która przedstawia się imponująco, otwarta będzie przez trzy miesiące, tj. do końca września. Na zdjęciu widzimy wdowę po śp. Leonie Wyczółkowskim wraz z przedstawicielami władz na terenie wystawy.

Telewizja na usługach prasy

Wielki dziennik włoski „Tribuna” pragnąc dać swym czytelnikom najszybsze zdjęcia z przebiegu walk na froncie hiszpańskim, zorganizował w Salamance wielką stację nadawczą, pracującą wyłącznie dla celów telewizyjnych.

W siedzibie redakcji „Tribuna” w Mediolanie urządzono wspaniały aparat odbiorczy wyposażony w ostatnie zdobycze techniki. Aparat jest połączony bezpośrednim kablem z Salamanką, gdzie znajduje się główna kwatera rządu powstań-

czego. Dzięki tym udoskonaleniom w ciągu 3—4 godzin mogą być już produkowane klisze obrazujące fragment tak interesujących świat wydarzeń hiszpańskich.

Należy zaznaczyć, że szczytem sprawności dziennikarzy „Tribuna” było zdobycie informacji z Bilbao o zajęciu miasta przez kolumny powstańcze. Fakt ten miał miejsce o godz. 4 po poł. Między godziną 5 i 6 pojawiło się nadzwyczajne wydanie dziennika ze zdjęciami i opisem obsadzenia stolicy Basków.

Samotnie przez Atlantyk na żaglowcu wyruszył Niemiec Schlömbach. Na zdjęciu odważny żeglarz i jego żaglowiec.

ZIOŁA D^{ra} BREYERA

WZMACNIAJĄ, USPAKAJAJĄ, WZBURZONE LUB WYCIENZONE

NERWY

ng 45768

NADAJE CERZE PANI ŚWIEŻOŚĆ I POWAB MŁODOŚCI. JEST ON NAJPEWNIJSZYM SPRZYMIERZENCEM URODY I POWODZENIA.

ng 46211

Zamknięcie słynnej szkoły w Eton

W znanym instytucie wychowawczym dla młodzieży w Eton (Anglia) wydarzył się wypadek zachorowania na paraliż dziecięcy. Fakt ten wywołał taki popłoch, iż rodzice odebrali natychmiast ze szkoły wszystkich uczniów w liczbie 190, wobec czego władze zmuszone były zamknąć szkołę.

ST. M. STOIŃSKI

dyrektor Instytutu Muzycznego, urodzony w Szamotułach w Wielkopolsce, otrzymał za 15-letnią działalność na Śląsku z okazji 15-tej rocznicy wkroczenia wojsk polskich pierwszą nagrodę muzyczną miasta Katowic w wysokości 3 tys. Nagroda ta jest uznaniem zasług, położonych przez laureata około kultury muzycznej na Śląsku.

VENUS
ST. GÓRSKIEGO
ZNACOMITY
KREM
USUWA PRYSZCZE
PIĘGI I LISZAJE

OD POŁ WIEKU PÓWŚCIECZNY
ZNANY ZE SKUTECZNOŚCI
ARAGO
NISZCZY
BRODAWKI
SKÓRY
ST. GÓRSKIEGO
WARSAWA
STWARDNIENIA
ODCISKI

ng 46218

Na marginesach książek

Przez Śląsk Opolski

Do żelaznego repertuaru pytań maturalnych należą te, które w zakresie dziejów ojczystych domagają się przedstawienia procesu historycznego naszych ziem kresowych. Prusy Wschodnie, Ukraina, Śląsk. Zadaniem maturzysty jest przedstawić rozwój historyczny tych ziem, perypetie, związane z przynależnością do macierzy, ich polityczny stan w chwili obecnej. Ma się tu może do czynienia z pewną specjalną złośliwością pytających, którzy tymi ukraińskimi pytaniami zastawiają sidła na młodą wiedzę abiturienta, ale działa tu i coś innego. Dość, że pytania takie pojawiają się co roku chrończo w okresie matur szkolnych.

A przecież, mimo tę częstotliwość, obraz, jaki się w związku z tymi zagadnieniami w społeczeństwie polskim zarysowuje, jest dość mglisty i niewyraźny. Działa tu prawdopodobnie to samo prawo przekory, które każe dorosłemu człowiekowi lekceważyć wielkie dzieła poetyckie, zbyt pedantycznie, nudno i sucho rozdubywane w szkole. A przecież zagadnienia są ważne, doniosłe, godne stałej obecności w zbiorowej psychice narodu. Aby istniejącym brakiom zaradzić, wychodzą obecnie książki, przystępnie, niemal powieściowo pisane, które przypominają rozmaite sprawy polskich ziem historycznych. Biorą je pod pió-

ra pisarze wytrawni, znawcy przedmiotu niepośledni i siłą swego talentu stwarzają sugestywny obraz, który zapada głęboko w wyobraźnię zbiorową, głębiej, aniżeli pytania z okresu matury.

W ostatnich tygodniach wyszło znów jedno z takich dzieł, napisane przez pisarza znakomitego, który przez kilka lat milczał i prawie zerwał z literaturą, aby po tym wycieczku wyjść naprzeciw czytelnika z książką tak piękną i tak ważną, jaką jest „Na Śląsku Opolskim”. To grube, ale bynajmniej nie jednostajne i bynajmniej nie nudne opus napisał Stanisław Wasylewski, pisarz, rozporządzający jednym z najbardziej zwrotnych piór w Polsce, jednym z najbardziej porywających sposobów opowiadania.

Rzecz prosta, że każda z takich książek, czy to Wańkowicza, Kilarzkiego, czy Wasylewskiego posiada szereg aspektów, szereg zagadnień, wiele punktów widzenia, z których je rozpatrywać należy. Znajdzie tu coś do dodania i polityk i historyk i ekonomista, ale jest tu również miejsce na uwagi literackie, choćby z tego względu, że podstawą, zasadą kompozycyjną książek Wańkowicza i Wasylewskiego są prawa kompozycji literackiej. Te strone właśnie książki Wasylewskiego uwzględni niniejszy felieton, wszystkie inne punkty widze-

nia do omówienia zostawiając piórom specjalistów.

„Na Śląsku Opolskim” pisane jest obrazami. Ktoś powiedział, że jest to zbiór felietonów. Tak jest. Ale należy powiedzieć, że tym razem pod określeniem „felieton” rozumie się „obraz”. To są obrazy. I w obrębie poszczególnych szkiców i w obrębie poszczególnych zdań.

Trzeba pamiętać, że zadanie, jakie staje przed autorem takiej książki jest nie bylejakie, jest trudne i kłopotliwe. Czegoż tu nie należy zmieścić! Począwszy od prehistorii, aż do dzisiejszych stosunków ekonomicznych — wszystko. Żeby mimo to książka była ciekawa i pasjonująca, a przede wszystkim aby „została” w umyśle czytelnika, trzeba używać środków piśarskich szczególnie silnie odciskających się w pamięci. Pod tym względem książka Wasylewskiego jest dziełem wzorowym, może lepiej powiedzieć wzorcowym. Kto w pierwszych rozdziałach przeczyta dzieje prehistoryczne ziem położonych nad Odrą, albo plastyczną historię puszczy śląskiej, komu wrazi się w pamięć proces germanizacyjny, przedstawiony w sposób jasny i przejrzysty — uzna, że język obrazów jest tym sposobem pisania, który tu najszybciej został zastosowany.

Na podstawie lektury książki Wasylewskiego przychodzi się do przekonania, że pojęcie nasze o stanie faktycznym na Śląsku Opolskim jest zdecydowanie fałszywe. Ten skrawek ziemi, germanizowany od tyłu stuleci,

do niedawnych jeszcze czasów mówił wyłącznie językiem polskim, z wyjątkiem urzędów i wielkiej własności ziemskiej, a i dziś jeszcze polskość na Śląsku Opolskim jest żywa i nie zaduszona, jeszcze płonie i godna jest naszej pamięci.

Obok wszystkich innych zalet książka Wasylewskiego posiada jeszcze jeden wdzięk, którego nieodmiennie należało się spodziewać po autorze naszych opowieści obyczajowych z okresu króla Stasia. Położono tu nacisk, szczególnym otoczono sentymentem obyczaj i zwyczaj ludowy Śląska Opolskiego. Wasylewski podejmował na opisywany przez siebie teren wycieczki i ekskursje, zaglądał do chat, rozmawiał z wieśniakami i robotnikami i wydobywał od tych swoich rozmówców nie tylko opowiadania, ale również materiał dokumentarny — fotografie. Tymi „fotografkami”, jakże ciekawymi i charakterystycznymi, uśniana jest cała książka; dają jej one patynę sentymentu, ale i znak niepodrobionej autentyczności.

Znajdą się, oczywiście, również i usterki w dziele tak rozległym. Noto- wano już te i owe niedociągnięcia. Ale tu chodzi o wrażenie całości, o stwierdzenie pożyteczności, o fakt dokonania piśarskiego — a to jest niewątpliwe. Pod piórem Wasylewskiego odżywa zapomniany przez nas tak krzywdząco Śląsk Opolski, staje na nowo przed nami w pięknym słowie i pięknej ilustracji wielki proces historyczny, który dotąd jeszcze nie został skończony.

JÓZEF KISIELEWSKI.

SPORT

Rewia wioślarzy na Witoblu

Miejszklubowe regaty wioślarskie, które organizuje Poznański Komitet Tow. Wioślarskich w niedzielę na jeziorze witobelskim pod Stesze-
wem, wywołały zrozumiałe zainteresowanie. Do-
tychczas wpłynęły zgłoszenia 42 załóg z przeszło
200 wioślarzami, które startować będą w 19 bie-
gach. Reprezentanci największych ośrodków wio-
ślarskich Warszawy, Bydgoszczy, Krakowa, Ka-
liska i Poznania staną do walki o pierwszeń-
stwo na 2000 m długim torze regatowym. W
zajęcie się międzypaństwowe zawody wioślar-
kilku biegach odbędzie się eliminacje osad na zbli-
skie Polska — Węgry.

Niedzielne regaty rozpoczyna się o godz. 14.
Do poszczególnych biegów zgłoszone zostały na-
stępujące osady:

II czwórki: Polonia i Germania (Poznań),
jedyński nowicjuszów: Piechocki (Polonia) i
Galkowski (WKS Poznań), I czwórki o na-
grode przechodnią miasta Poznania: Kaliskie
Tow. Wiośl., Bydgoskie Tow. Wiośl. i AZS Po-
znań, ósemki młodzieżowe: KPW (Bydgoszcz),
Tryton (Poznań), Oficerski Yachtklub (Warsza-
wa) i AZS (Poznań); czwórki półwioślarzy: Oficerski
Yachtklub (Warszawa), Policyjny Klub Sport.
(Bydgoszcz) i AZS (Poznań).

Na regaty wyjeżdża z Poznania o godz. 9
specjalny pociąg popularny Powrót z Stesze-
wa o godz. 20. Wieczorem odbędzie się w sali
„Belwederu” rozdanie nagród. (al)

Jedyński o nagrodę Wojewódzkiego Kom.

Niedziela na boiskach piłkarskich

Główne zainteresowanie dnia u piłka-
rzy oczywiście wywołać musiało drugie z
kolei spotkanie o wejście do ligi w Pozna-
niu, w którym mistrz Poznania zmierzy
się z mistrzem okręgu łódzkiego Union-
Touringiem. Łodzianie tytuł mistrzowski
wywalczyli sobie po bardzo ciężkiej walce.
Sądząc z osiągniętych wyników poprawili
obecnie swój poziom i formę. HCP będzie
musiał tym razem rzetelnie popracować i
przede wszystkim zarzucić rozwlekły cał-
kowicie zawodzący sposób nieskutecznej
walki podbramkowej swoich napastników,
jeżeli chce zrehabilitować się w oczach wła-
snej publiczności.

Union - Touring i HCP, spotkanie o
wejście do ligi na boisku Warty o godz.
17.30.

W niedzielę ostatecznie zakończą się roz-
grywki o mistrzostwo juniorów okręgu poznań-
skiego, które w chwili obecnej wysunęły się na
plan pierwszy. Do rozegrania pozostało jeszcze
coprawda kilka spotkań. Tytuł mistrzowski jed-
nak zapewniła sobie już drużyna młodzików po-
znańskiego KPW, która wyprzedziła następują-
cą po niej Wartę o 5 punktów. Warta i Legia,
zajmująca w tabeli trzecie miejsce nie zdołają
nawet w razie zwycięstwa w pozostałych swoich
spotkaniach wyprzedzić prowadzących w tabeli
młodzików kolejarzy.

W niedzielę również ostatecznie wyłoniony
zostanie kandydat awansujący do ligi okręgowej.
Mistrzostwo jak wiadomo zapewnił sobie w
klasie A Warta II, która gra jutro w ostatnim
swoim spotkaniu w Kepnie z tamtejszą Polonią.
Ta ostatnia ma obok Polonii (Główna) jeszcze
szanse wejścia do czołowej klasy okręgu. Dwa
cenne punkty zdobyte na Warcie zrównają ją
dorobkiem punktów z Polonią poznańską. O ile
wygra będzie miała równą ilość punktów z Po-
lonią poznańską (11 p.). By wejść do ligi okrę-
gowej musi jednak niedzielne spotkanie wygrać
aż w stosunku 12:0, co wydaje się fizyczna nie-
możliwością. To też raczej należy spodziewać się,
że do ligi ostatecznie zakwalifikuje się Polonia
poznańska, która stosunkiem bramek wyprzedza
swoją imienniczkę kepińską bardzo znacznie.

W Lesznie ponadto odbędzie się finałowe —
ostatnie z tego cyklu rozgrywek — spotkanie
o mistrzostwo kl. B. pomiędzy Sokółem leszczyń-
skim i gnieźnieńską Stellą. Zawody te również
są już tylko konieczną formalnością, gdyż tytuł
mistrza w tej klasie zapewnił sobie kepiński
Sokół a do klasy A wchodzi wszystkie trzy
wspomniane drużyny.

Pozostałe kluby powoli przygotowują swoje
drużyny do nadchodzących nowych mistrzostw
okręgowych, rozpoczynających się prawdopo-
dobnie już w drugiej połowie sierpnia.

WF i PW: Dudziński (Polonia) Galkowski
(WKS) i Veroy Roger (AZS Kraków); dwójki
ze sternikiem osada kombinowana WTS i AZS
(Warsz.); czwórki młodzieżowe: Kaliskie Tow.
Wiośl., Oficerski Yachtklub (Warsz.) i Germa-
nia; czwórki pań: Bydgoski Klub Wioślarzów;
czwórki bez sternika: Warsz. Tow. Wiośl.;
czwórki nowicjuszów: Tryton i Polonia (Po-
znań); jedynki młodzieżowe: Galkowski (WKS
Poznań); czwórki półwioślarzy: Oficerski
Yachtklub (Warszawa), Policyjny Klub Sport.
(Bydgoszcz) i AZS (Poznań).

Jedyński pań: Kwaśniewska W. (WKS.
Poznań) Dowgird A. (Pozn. Klub Wioślarzów);
ósemki młodzieżowe: Oficerski Yachtklub
(Warszawa), Bydgoskie Tow. Wiośl. i AZS.
(Poznań); czwórki wagi lekkiej: Tryton i
Neptun (Poznań); dwójki podwójne: AZS.
Kraków (Ustupski i Balicki), WTW-Warsza-
wa (Poniatowski i Kaźmierczak), Polonia-Po-
znań (Hoppel i Dudziński).

Ósemki: AZS. (Warszawa), KPW (Byd-
goszcz), Bydgoskie Tow. Wiośl. i AZS. (Po-
znań).

Na regaty wyjeżdża z Poznania o godz. 9
specjalny pociąg popularny Powrót z Stesze-
wa o godz. 20. Wieczorem odbędzie się w sali
„Belwederu” rozdanie nagród. (al)

Kalendarzyk spotkań w Poznaniu i na pro-
wincji jest następujący:

SOBOTA

Korona — Legia o godz. 18 na boisku Korony.
Obie drużyny wystąpią w pełnych odmłodzonych
składach, celem wypróbowania posiadanego
świeżego materiału. Zwłaszcza ciekawie będzie
przedstawiał się skład Legii.

San komb. — Stomil o godz. 18 na arenie.

NIEDZIELA

Polonia Kepno — Warta II o godz. 14 w
Kepnie. Decydujące spotkanie w klasie A.

Półfinały o puchar pocieszenia: HCP III —
Sokół II o 15.45 na boisku Warty (przedmecz
HCP — Union-Touring).

15 na stadionie w Międzychodzie.

Warta (Międzychód) — KPW III Poznań o
15 na stadionie w Międzychodzie.

MISTRZOSTWA JUNIORÓW:

Warta — KPW o 9 na boisku Warty.
Admira — Legia o 18 na boisku Admiry w
Górczynie.

Zawody towarzyskie: Korona Ib — Admira
o 11 na boisku Korony; Blask II — Korona II
o godz. 15 na boisku Blasku; Blas: I — Pozna-
nia o godz. 17 na boisku w Starlece; Polonia
(Główna) — San o godz. 17 na boisku Polonii
w Głównie.

Na prowincji odbędą się następujące spotka-
nia:

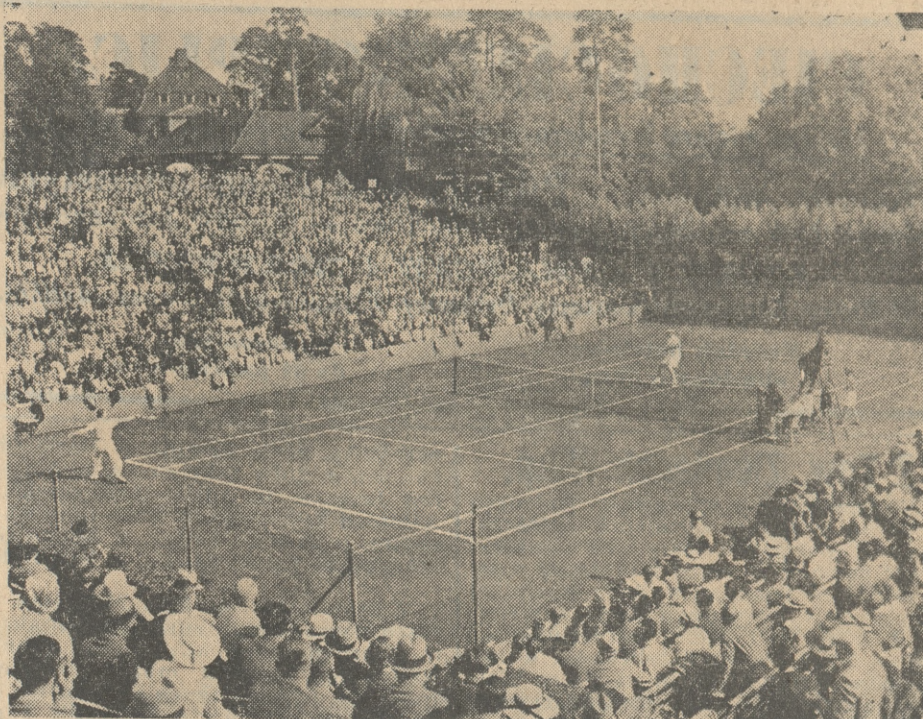
Sokół Leszno — Stella Gniezno o godz. 15 w
Lesznie.

Korona Bukowiec urządza w Bukowiec turniej
błyskawiczny z udziałem Polon — Nowy To-
myśl, Obry — Zbąszyń, KTW — Buk i Czarnych
— Wolsztyn.

Pływanie

Na pływalni wojskowej we Lwowie roz-
poczęły się w piątek dwudniowe zawody
pływackie o mistrzostwa wojska, w któ-
rych startuje 60 zawodników z Warszawy,
Poznania, Krakowa, Grodna, Torunia i
Lwowa. Po odebraniu raportu od kierow-
nika zawodów i defiladzie rozpoczęły się
poszczególne konkurencje.

W Grudziądzu odbył się trójmecz pływ-
acki, w którym zwyciężył Sokół — 66
punktów przed MKS 50 pkt., i WKS 40
pkt. W poszczególnych konkurencjach
zwyciężyli: 100 m kl.: Niedzielski (MKS)
1:38,2; 100 m wznak: Marchlewski (MKS)
1:27,2 (rek. Pomorza). 5x50 m: Sokół 3:04.
100 i 200 m dow.: Zieliński (Sokół) 1:59 i
3:12,8. (Pat)

Niemcy prowadzą z Czechosłowacją w pucharze Davisa 2:0. Na zdjęciu Cramm (z lewej) walczy z Mnezlem (Cz) którego pokonał w 5 setach.

Walne obrady P. Z. B.

Walne zgromadzenie Polskiego Związku
Bokserzy odbędzie się jutro przed
południem w Poznaniu w sali „Continental”
przy udziale delegatów wszystkich o-
kręgów. Chociaż na ogół nie należy spo-
dziewać się większych zmian w składzie
osobowym zarządu związku, to jednak ze-
branie budzi pewne zainteresowanie. Dele-
gaci Łodzi wysuną na forum zebrania gło-
sna sprawę Białkowskiego, łącząc z nią
wniosek o zmianę weryfikacji rozegranego
w Łodzi spotkania o drużynowe mistrzo-
stwo, między Wartą i IKP.

Ilość klubów zrzeszonych w związku
wzrosła w roku sprawozdawczym z 141 na
143, przy czym na poszczególnych okręgi
przypada: Białystok 5, Kraków 6, Lublin
13, Lwów 23, Łódź 15, Pomorze 17, Poznań
14, Śląsk 15, Warszawa 29, Wilno 5 i Wo-
łyń 3.

W myśl nowych postanowień statuto-
wych PZB, kluby zdobyć musiały w ciągu
roku minimum 6 głosów by uczestniczyć
w rocznym walnym zebraniu danego okręgu.
Aby uzyskać potrzebną ilość głosów,
klub musiał urządzić w ciągu roku co-
najmniej 3 zawody. Najżywością praco-
wały kluby poznańskie, które zajęły
pierwsze trzy miejsca w tabeli, która
przedstawia się następująco: 1. Warta 64
głosy, 2. HCP 49, 3. Sokół Poznań 42, 4. IKP
Łódź 41, 5. CWS — Warszawa 39, 6. PKS
— Katowice 38, Okęcie — Warszawa zaj-
muje 15 miejsce z 29 głosami, Gopłania —
Inowrocław 20 z 26 głosami.

Okręgi mają na walnym zgromadzeniu
PZB, tyle głosów ile zdobyły łącznie kluby
przynależne do danego okręgu oraz dodat-
kowo 20 głosów za udział co najmniej 6 za-
wodników okręgu w indywidualnych mi-
strzostwach Polski (rozgrywanych w gru-
pach).

Na niedzielne zebranie PZB poszczególnie
okręgi dysponują następującą ilością
głosów: Warszawa 371, Poznań 296, Pomo-
rze 216, Łódź 210, Śląsk 200, Lublin 155,
Lwów 147, Kraków 94, Wilno 52 i Białystok
20. Wołyń bez głosów. (al)

Hippika

W międzynarodowym konkursie sko-
ków przez przeszkody (każdy jeździec star-
tował na dwóch koniach) w Insteburgu
zwyciężył por. Temme (Niemcy) na „Bian-
co” i „Norlandzie”. Dalsze dwa miejsca
zajęli Polacy — por. Komorowski na „Zbó-
ju” i „Zbiegu” oraz rtm Kulesza na „Aro-
sie” i „Dunkanie”.

W międzynarodowym konkursie sko-
ków myśliwskich podwójne zwycięstwo u-
zyskał por. Komorowski, zajmując pierw-
sze miejsce na „Zbiegu” i drugie na „Zbó-
ju”. Trzecie miejsce zajął fiński jeź-
dziec, rtm. Ehrenroth na koniu „Immo”.

O puchar Davisa

Niemcy — Czechosłowacja 2:0. W piątek
rozpoczął się w Berlinie finał strefy euro-
pejskiej. Gospodarze zdobyli dwa cenne
punkty. Henkel zwyciężył Hechta (Cz)
6:1, 7:5, 7:5 a Cramm wygrał z Mezelem
3:6, 6:4, 6:4, 5:7, 6:2.

Piłka nożna

Młodziki KPW pokonali onegdaj juniorów
Admiry 5:0 (2:0) a Warta zwyciężyła Polonię
(Główna) 12:0 (8:0).

Rumunia zwyciężyła w Kownie Litwę
2:0 (1:0).

Włoski minister spraw wewnętrznych
wydał zakaz rozegrania spotkania, które
miało się odbyć w nadchodzącą niedzielę
pomiędzy włoską Genovą i wiedeńską Ad-
mirą. Zawody te należą do cyklu spotkań
o puchar Europy środkowej.

Zakaz nastąpił, jak wyjaśniają miarodajne
sfery włoskie, z inicjatywy Mussoliniego.
Źródła włoskie tłumaczą go tym, że na
poprzednim meczu obu drużyn w Wiedniu
jeden z graczy włoskich został w czasie
gry ciężko zraniony, a drugi doznał
lżejszych obrażeń i że wobec tego zachodziła
obawa, że w Genui dojść może do
manifestacji ze strony publiczności włoskiej.

Kajakarstwo

Mistrzostwa Pucka przyniosły następu-
jące wyniki: 1000 m jedynki sztywne: T.
U. M. Kraków. 1000 m dwójki sztywne: A.
Z. S. Lwów. 1000 m dwójki sztywne mieszane:
AZS Lwów. 1000 m dwójki składane
mieszane: Sokół Puck. 1000 m dwójki skła-
dane: PPW Katowice.

W konkurencji kajaków żaglowych ty-
pu P7 pierwsze miejsce zajęła osada Z. K.
Puck.

Kolarstwo

W Warszawie na Dynasach odbył się
w piątek wieczorem międzynarodowy wy-
ścig za prowadzeniem motorów na dystan-
sie 30 okrążeń toru. Udział w zawodach
wzięli po za najlepszymi zawodnikami
polskimi, również Francuz Clemens i
Włoch Bambagiotti.

Przez cały czas wyścigu walka o pierw-
sze miejsce toczyła się jedynie pomiędzy
Starzyńskim a Stahlem. Goście zagraniczni
nie mając odpowiedniego sprzętu rowe-
rowego i jadąc za słabymi leaderami, roli
nie odegrali. Napierała w 70 okrążeniu
przebił gumę i wyścigu nie ukończył.

Pierwsze miejsce w wyścigu zajął
świetnie jadący Starzyński za leaderem
Ogórkiem, pokrywając dystans 77 km. w
czasie 1 g. 20:13. 2. Stahl o 8 okrążeń za
Podgórskim, 3. Francuz Clemens o 16 o-
krążeń za Hamarem, 4. Włodarczyk o 19
okrążeń za Duszyńskim, 5. Michalak o 19
okrążeń za Brymasem.

Różne

Mistrzostwa armii w wieloboju kadry
podoficerskiej rozpoczęły się w piątek w
Poznaniu i trwać będą przez sobotę i nie-
dzielę. Wielobój obejmuje następujące
konkurencje: strzelanie, pływackie, rzut
granatem, bieg na 2000 m i walkę bagnie-
tem.

Do mistrzostw stanęli najlepsi za-
wodnicy-oficerowie, wyłonieni drogą eli-
minacji w poszczególnych O. K.

W piątek przedpołudniem nastąpiło na
boisku „ośrodek” przy ul. Bukowskiej
otwarcie mistrzostw po czym uczestnicy
pojechali na strzelnicę Bractwa Kurkowe-
go do Szelaga, gdzie odbyła się pierw-
sza konkurencja wieloboju, strzelanie. Po-
południem, na pływalni „PTP” na Ratajach
odbyły się zawody pływackie. Dziś, w so-
botę przedpołudniem odbył się na stokach
Cytadeli bieg na 2000 m. Popołudniem od-
będą się na boisku ośrodek konkurencje:
rzut granatem i walka bagnietem. W nie-
dzielę dalszy ciąg walki bagnietem i o
godz. 18 zakończenie mistrzostw i rozda-
nie nagród. (al)

Strzelanie

We Lwowie rozpoczęły się w piątek 10
jubileuszowe narodowe zawody łucznicze
z udziałem 67 zawodników, w tym 17 pań.

Po złożeniu wieńca na cmentarzu o-
brońców Lwowa zawodnicy w pochodzie
przybyli na boisko korpusu kadetów, gdzie
wobec władz sam. i miejskich oraz woj-
skowych i po przemówieniach powitalnych
nastąpiło uroczyste podniesienie flagi, po
czym odbyła się defilada zawodników.

Z kolei mistrzyni świata Spychajłowa
oddala trzy strzały honorowe.

Tour de France się rozpoczął. Szósty etap prowadzi z Genewy do Aix-les-Bains. Na zdjęciu kolarze na drodze górskiej.

CIECHOCINEK-CIEPLICA

Idealne miejsce leczniczo-wypoczynkowe dla dorosłych i dzieci

Kąpiele lecznicze — Pijalnia wód słono-żelazistych
Inhalatoria — Ciepłe baseny solankowe — Ogrody Jordanowskie

LICZNE ATRAKCJE i ROZRYWKI

W Parku Zdrojowym koncerty Orkiestry Filharmonii Warszawskiej.

Podatek hotelowy
obniżony o 50 %

Sezon trwa
do 31 października.

Lg 46/70

Z Tow. Ziemianek Włp.

W uzupełnieniu wiadomości podanych w ostatnich Dziale Ziemianek zaznaczamy, że Towarzystwo nasze jako stowarzyszenie pomocnicze Akcji Katolickiej wzięło udział ze sztandarem Rady Naczelnej Ziemianek w inauguracji Kaplicy Wiecznej Adoracji we Farze, w otwarciu wspólnego XVII Zjazdu Katolickiego, w nabożeństwie pontyfikalnym na Placu Wolności i w zebraniu oraz manifestacyjnym pochodzie kobiet na zakończenie kongresowych uroczystości.

W delegacji naszej wzięły udział między innymi: p. Eleonora Czarnowska, przewodnicząca Rady Naczelnej Ziemianek wraz z 2 członkiniami z Zarządu z Warszawy, przewodnicząca Tow. Ziemianek Włp. p. hr. Brezina, p. Maria Chelkowska, p. Zofia Zakrzewska, p. Aleksandra Brzeska, p. Adela Modlibowska, p. Antonina Lubińska, p. Prus Głowacka z siostrą, p. Jadwiga Unrug, p. Janina Grudzińska, p. Pokrzywnicka, p. bar. Bülow.

Z krotoszyńskiego Koła Ziemianek donoszą nam, że w kwietniu r. zebrało się w Czarnym Sadzie kilkanaście członkin tamtejszego powiatu oraz zaproszonych gości, celem uczestniczenia w kursie cięcia drzew owocowych, winorośli i róż, zorganizowanym z inicjatywy Zarządu Koła przez p. Krystynę Chelkowską.

Kurs odbył się w sadzie i parku majątku Czarny Sad pod fachowym kierownictwem p. inż. Kiszy ze Szkoły Ogrodniczej W. I. R. w Koźminie. Na zakończenie

O chińskim murze coś niecoś

Chiński mur to jak wiadomo symbol wszelkiego zacofania, niezrozumienia i nieświadomości. Wśród wielu takich „murów”, które pozostały u nas jeszcze z czasów zaborczych, przetrwał dotąd prawie nieznany mur przesady, że to co produkuje nasz przemysł jest mniej wartościowe od produktów zagranicznych. Z wielu przykładów, które przeczą temu absurdalnemu pogładowi, warto przytoczyć jeden zwłaszcza. Oto żadnej fabryce zagranicznej nie powiodło się podpatrzeć tajemnicy jedwabnika przy wytwarzaniu delikatnej przędzy jedwabnej z włókien morwowych. Dopiero u nas w Polsce udało się bezpośrednio zastosować ten najdelikatniejszy surowiec a to do wyrobu subtelnych zwińków do papierosów Morwitan Stanisława Wołoszyńskiego. Dzięki zastosowaniu surowca morwowego prześcignęły w jakości nasze polskie zwińki Morwitan wszystkie obce wyroby, zdobywając nie tylko krajowe, ale nawet najdalej rynki zagraniczne.

zg 1694/5

DINOL plyn — przy poceniu pach proszek — przy poceniu nóg

Tg 20 385

od POTU

kursu odbyła się ożywna pogadanka ogrodnicza, po czym p. Lucyna Chosłowska, czcigodna seniorka Koła podejmowała z serdeczną gościnnością wszystkich zebranych.

Taka młoda a już....

Ktoby przypuszczał, że to uroczyste stworzenie, w książce meldunkowej zapisane jako Honarska, w zespole rewiowym jako pieśniarka, a u publiczności wogóle dobrane zapisana — obchodzi jubileusz. Tak, jubileusz setnej piosenki. Program całej rewii jest więc wybitnie galowy. Sobolówna i Wojnar tańczą „Koło” w koło. Puchalska śpiewa po angielsku, Rychter po rosyjsku, Jankowski z wielkiej radości zamordował ciocię a Laskowski się urzynał i spoliczkował Chaplina. Dzisiaj dalszy ciąg uroczystości w rodzinnym kółku, przychodźcie więc z rodziną.

Pg 28 876-27,46

ŻYCIE SOKOLE

Sekcja Strzelectwa Sportowego

Podczas odbytego ostatnio na boisku Sokola zebrania druhów i druhien po przemówieniu dha red. Powidzkiego uchwalono jednogłośnie założyć sekcję Strzelectwa Sportowego przy Okręgu Pozn. Zw. Tow. Gimn. „Sokół” w Poznaniu. Zorganizowanie sekcji powierzono druhom: Wawrzynowi Rybie, Stelmazykowi, Warchalewskiemu i Trojakowskiemu. Po strzelaniach eliminacyjnych przyjęto do sekcji 32 druhów.

Po wykonaniu prac przygotowawczych zwołano zebranie sekcji, na którym powołano następujące kierownictwo: Wawrzyn Ryba — kierownik, Stefan Stelmazyk — sekretarz, Stefan Trojakowski — kapitan, Stefan

Goczałkowice - Zdrój G. Śl.

Radoaktywna solanka jodo-bromowa, borowina, wodolecznictwo, elektroterapia, inhalatorium. Kuchnia dietetyczna. Tanie kuracje ryczałtowe.

dg 28 812

Weselik i Wincenty Dzieliński — radni. Uchwalono przeprowadzić we wrześniu strzelanie zespołowe dla gniazd Okręgu Poznańskiego o nagrodę przejściową i wysłano na zawody związkowe do Katowic 5 druhów.

Zgłoszenia do sekcji Strzelectwa Sportowego przyjmuje sekretariat Okr. Pozn. „Sokoła”, Wały Zyg. Augusta 10. Roczna składka wynosi 35 gr, a wstępne 25 groszy.

Protest inwalidów na emigracji

Zarząd Koła Inwalidów Wojennych R. P. w Paryżu przesyła nam uchwały nadzwyczajnego walnego zebrania, protestujące przeciwko odnawianiu im przez odnośne czynniki w Polsce zezwolenia na pobieranie przypadającej im renty we Francji.

W uchwałach tych stwierdzają, że renty te były im prawnie przyznane i należą im się, jakkolwiek pozostają obecnie poza granicami kraju. Do Francji zresztą wyemigrowali za zgodą i z pomocą władz państwowych wobec braku pracy w kraju; z tejże samej przyczyny też nie mogą obecnie wracać do Polski. Zaznaczając w końcu, że taki stan rzeczy wyszukują czynniki wywrotowe, zarzucające sieci na naszych emigrantów, zarząd inwalidów wnosi o rychłe rozpatrzenie wysłanego w tej sprawie memoriału.

RADIO

Muzyka lekka i popularna w niedzielę

Zwolennicy dobrej muzyki popularnej i lekkiej będą mieli w niedzielę obfity wybór. Przed południem o godz. 12,15 nadany zostanie Poranek Symfoniczny pod hasłem „W krainie tysiąca i jednej nocy” w wykonaniu Orkiestry Łódzkiej. Program koncertu zawiera utwory opiewające romantyzm i czar Wschodu. Będzie to m. in.: fantazja wschodnia „Islamey” Balakirewa, „Tysiąc i jedna noc” Bortkiewicza i uwertura do opery „Semiramida” — Rossiniego. Koncert ten będzie transmitowany z parku „Helenów” w Łodzi.

Godzina 16 przyniesie koncert melodii operetkowych w wykonaniu Sławy Orłowskiej i Aleksandra Wasieła.

Niedzielną „Czarna kawa przy mikrofonie” o godz. 18 zostanie nadana tym razem przez Rozgłośnie Wileńskie. Całości programów muzyki lekkiej dopełni szereg audycji nadanych z płyt.

Wycieczki Francopolu

do Paryża:
koleją 11 i 17-dniowe zł 315,—
morzem 2 i 3-tygodniowe zł 380,—
(pobyt w Berlinie 1½ dnia)

Serce Europy:
29-dniowe, w sierpniu i wrześniu Berlin — Paryż — Nicea — Riviera franc. — włoska — Rzym — Neapol — Capri — łorencja — Wenecja — Budapeszt zł 795,—

do Italii:
28-dniowe wypoczynkowe w sierpniu i wrześniu (Wiedeń — Wenecja — 3 tyg. pobyt w Viareggio) zł 455,—

Wycieczki morskie
polskimi statkami GAL oraz włoskimi i jugosłowiańskimi po morzu śródziemnym.
Informacje i zapisy:

POZNAŃ, św. Marcin 58. Telef. 41-04
WARSZAWA, Mazowiecka 9.
n 46 424

W dniu 4 lipca 1937 r., zmarł śmiercią tragiczną, ś. p.

Walenty Kosicki

funkcjonariusz Wydziału Wychowania Fizycznego Zarządu Miejskiego w Poznaniu.

W Zmarłym tracimy długoletniego sumiennego i chętnego pracownika. Pogrzeb odbędzie się w dniu 11. 7. 1937 o godz. 16.15 z kościoła cmentarza parafii jeżyckiej.

**Wydział Wychowania Fizycznego
Zarządu Stoł. Miasta Poznania**

rg 46 933

Dnia 9 lipca 1937 r. o godz. 16.30, zmarł, zasłony Sakramentami św. na drogę wieczności, kochany nasz mąż, ojciec, brat, teść i dziadek, ś. p.

Mieczysław Sikorski

em. kierownik szkoły w Babkowicach

przeżywszy lat 66. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 11. bm. o godz. 18 z domu żałoby, o czym zawiadamia

zg 27 411

w ciężkim smutku pogrążona
rodzina.

Ostrów Włp., Wierzbnik, Klonowa.
ul. Gen. Dembińskiego 1.

W piętnastą rocznicę tragicznej śmierci, ś. p.

Dr Bolesława Marchlewskiego

naczelnego redaktora „Kuriera Poznańskiego”

odprawi się

msza św.

w kościele parafialnym św. Marcina w poniedziałek 12 b. m. o godzinie 8-mej.

zg 1683

Poznań, 8 lipca 1937.

**Wydawnictwo i redakcja
„Kuriera Poznańskiego”**

Wielebnemu Duchowieństwu, Dyrekcji i Współpracownikom f-my H. Cegielski, wszystkim Krewnym, Przyjaciółom oraz Znajomym i Zyczącym za oddanie ostatniej przysługi naszemu drogiemu Zmarłemu, ś. p.

Edwardowi Paczkowskiemu

również za liczne dowody współczucia i przesłane wieńce, składają serdeczne

Bóg zapłać!

zg 27 395

Rodzice i bracia.

Dnia 8 lipca 1937 r., zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa matka, ś. p.
z Góssienickich

Jadwiga Małaszyńska

przeżywszy lat 66. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę 11 lipca o godz. 4.15 z kościoła cmentarza farnego przy ul. Bukowskiej.

Pg 28 877-27,49

W imieniu stroskanej rodziny
dzieci.

Najst. Zakł. Pogrz. P. Piasecki, Klasztorna 14, tel. 27-69

Dnia 8 lipca 1937 r. zmarła, opatrzona Sakramentami św., ś. p.

Jadwiga Małaszyńska

sodaliska jubilatka.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 11. bm o godzinie 16.15 z kościoła cmentarza farnego przy ul. Bukowskiej. Prosimy członków o oddanie Drogiej Zmarłej ostatniej przysługi.

Sodaliczka Pań Zaw. Kupieckiego w Poznaniu.

Dnia 9 lipca 1937 r. zasnęła w Bogu, żona członka naszego, ś. p.

Kazimiera Prusinowska

przeżywszy lat 41. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek dnia 12. 7. br. o godz. 18 na cmentarzu parafii św. Wojciecha z domu żałoby przy ul. Woźnej 9

Wszystkich członków prosimy o liczny udział w pogrzebie pod sztandarem.

zg 27 410

Cech Samodzielnych Rymarzy i Siodlarzy w Poznaniu.

W piątek, dnia 9 lipca 1937 r. zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza ukochana siostra, szwagierka i ciocia, s. p.

Maria Musielakówna

asyst. pocztowy.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 11. bm., o godz. 15.30 z kaplicy przedpogrzebowej, Wąły Jana III. Msza św. w poniedziałek 12. bm. o godzinie 8 w kościele farnym.

O swym ciężkim smutku zawiadamiają

siostry, szwagier i siostrzeniec.

zg 27 412

W piątek, dnia 9 lipca 1937 r. o godz. 11 wieczorem zasnęła w Bogu po ciężkich z anielską cierpliwością znoszonych cierpieniach, opatrzona św. Sakramentami, moja najdroższa żona, ukochana mamusia, siostra, ciocia, szwagierka i kuzynka, s. p.

z Fudzińskich

Kazimiera Prusinowska

w 41 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek dnia 12. bm. o godz. 6 po południu z domu żałoby ul. Woźna 9 na stary cmentarz św. Wojciecha w Poznaniu.

W smutku pogrążony

mąż z dziećmi i rodziną.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się

Poznań, w lipcu 1937 r. Pg 28 882-27.50
ul. Woźna 9. Bydgoszcz. Września, Miłosław.
Najst. Zakł. Pogrz. P. Piasecki. Klasztorna 14, tel. 27-69

s.†p.

Stanisław Magdziński

em. nadleśniczy państwowy

zmarł dnia 9 lipca 1937 r. nagle w Poznaniu, przeżywszy lat 69. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 11. bm. o godz. 16.30 z kościoła cmentarza jeżyckiego.

W smutku pogrążona

rodzina.

zg 27 413

Poznań, Krotoszyn.

Dnia 8 lipca 1937 r., zmarł nasz członek, s. p.

Telesfor Marecki

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 11 lipca o godzinie 18 z kościoła cmentarza górczyńskiego.

O liczny udział członków w pogrzebie prosi

Zarząd Towarzystwa Przemysłowców Poznań-Jeżyce

zg 27 409

pod wezw. św. Floriana.

W szóstą bolesną rocznicę śmierci drogiego męża i ojca, s. p.

Piotra Bręczewskiego

odprawi się

msza św.

w poniedziałek, 12 lipca 1937 r. o godz. 8.30 w kościele parafialnym św. Marcina, o czym zawiadamiają

zg 27 404

żona z dziećmi.

PRZYSZŁOŚĆ TWA WIDZI. Najsłynniejszy jasnowidz psychografolog, uznany przez Związek Międzynarodowy Metapsychików. Mistrz Wiedzy Tajemnej WOMOUTH obdarzony fenomenalnym darem jasnowidzenia w transie medialnym. Powie Ci czy, masz i kiedy — szczęście w grze loteryjnej, oraz wybierze według obliczenia daty urodzenia Twojej planety, zupełnie bezpłatnie szczęśliwy numer losu, który pod gwarancją musi być wygrany. Niezależnym, jednak mającym szczęście w grze loteryjnej wyłoże ze swoich pieniędzy 10 zł na los, aby przekonać o prawdziwości wygranej. Dowodem tego są w moim posiadaniu setki listów podziękowań od osób, które na wskazane przezemnie losy wygrały po 100.000, 50.000, 20.000 i 10.000 zł. Na żądanie przepowiadam przeszłość i przyszłość — opracowuję horoskopy i analizy grafologiczne, Rady i wskazówki, dając możliwość zdobycia trwałej miłości pożądaney osoby. Nie zwlekaj! pisz jeszcze dziś nie ryzykując a skorzystasz wiele. Podać czytelnie im i razwisko date urodzenia, załącz 1.— zł znaczkami pocztowymi na koszty pocztowo kanc. Bez załączenia znaczków odpowiedź nie nastąpi. Adres: Jasnowidz WOMOUTH, Kraków, Lenartowicza 116. n 46 141/2

FARBY LAKIERY POKOSTY

fabryki J. Perek, Leszno, pocenach fabrycznych
Poznań, Wodna 13. Tel. 53-26

ng 44 624

Poszukujemy

doświadczzonego fachowca

branży wódczanej na kierownicze stanowisko do większej fabryki likierów i hurtowni, możliwie zaraz wgl. 1. 10. br. Reflektanci mogący złożyć większe zabezpieczenie oraz znający również język niemiecki w słowie i piśmie, zechcą przesać oferty z dokładnym wyszczególnieniem dotychczasowej działalności do Biura Ogłoszeń „Par”. Katowice, św. Jana 12 pod: „Poważne stanowisko”. Pg 28 819-71,150

Samochody kupno okazjone!

Praga Piccolo limuz. 4 osob.
Praga Alfa limuz. 4 osob.
Ford junior Lux limuz.

4 osob.
i wiele innych w dobrym stanie gotowe do jazdy poleca

Generalna Reprezentacja Samochodów

AUTO UNION

Stanisław Sierszyński,
Poznań, Plac Wolności 11.
Tel. 13-41.

Warsztaty reparacyjne:
Śniadeckich 12. Tel. 13-44.
Pg 28 866-27.43

Telegram

Niesłychane zwycięstwo wyścigowych samochodów „Auto-Union” w wielkim międzynarodowym wyścigu o puchar Vanderbilt’a 5 lipca na torze Roosevelta pod Nowym Yorkiem. Po ostrej walce zwycięża zdecydowanie Rosemeyer na samochodzie „Auto-Union” w trzech godzinach trzydziestuśmiu minutach czyli 132,685 klm godz.

Generalna Reprezentacja Samochodów

Stanisław Sierszyński Sp. z o. o., Poznań, Plac Wolności 11 Tel. 13-41

Warsztat reparacyjny: Śniadeckich 12 Tel. 13-44

Bydgoszcz: W. Jahr, Gdańska 41

Pg 28 872-27.40

Zakład Wychowawczo-naukowy

Zgromadzenia Najśw. Serca Jezusowego

(Sacré - Coeur)

w POLSKIEJ WSI st. Pobiedziska pow. poznański)

Gimnazjum - liceum humanist.

Pierwszorzędne warunki higieniczne — Oplata przystępna.

zg 27 406

BIAŁY TYDZIEŃ!

POLECAMY wielkie ilości płócien w wszystkich szerokościach i gatunkach po bezprzykładnie niskich cenach.

Dla orientacji kilka przykładów:

Płótno	70 cm szer.	55 gr
Płótno	80 cm szer.	65 gr
Kreas	70 cm szer.	68 gr
Kreas	80 cm szer.	75 gr
Krośniak	80 cm szer.	85 gr
Madapolam	80 cm szer.	85 gr
Silesia	80 cm szer.	90 gr
Wielkopolskie	80 cm szer.	92 gr
Nansuk	80 cm szer.	1,25 zł
Nansuk	90 cm szer.	1,40 zł
Ręczniki kuchenne		29 gr
Ręczniki adamaszkowe		78 gr

Płótno prześcier.	140 cm szer.	1,15 zł
Płótno pościelowe	140 cm szer.	1,25 zł
Płótno prześcier.	160 cm szer.	1,45 zł
Płótno pościelowe	160 cm szer.	1,35 zł
Silesia	140 cm szer.	1,90 zł
Silesia	160 cm szer.	2,20 zł
Wielkopolskie	140 cm szer.	1,72 zł
Wielkopolskie	160 cm szer.	1,90 zł
Obrusowe A extra	140 cm szer.	2,20 zł
Obrusowe Prima	160 cm szer.	3,70 zł
Rolosowe Prima	140 cm szer.	2,25 zł
Rolosowe Prima	160 cm szer.	2,45 zł

Po sezonie

Jedwabie oraz wszelkie tkaniny letnie zniżyliśmy

od **10 - 30 %**

R. i C. Kaczmarek

Poznań, ul. Nowa 3

P 28 700-26,100

Wspólnika

z ewent. współpracą.

Z gotówką 20-30 tys. poszukuje dobrze rozwijające się zyskowne przedsiębiorstwo celem rozszerzenia produkcji i organizacji. Tylko poważne oferty do Kuriera Poznańskiego zg 27397

Poważne przedsiębiorstwo w byłym zaborze pruskim poszukuje

przedstawiciela

na miasto Poznań, dobrze zaprowadzonego w składach kolonialnych i drogerijnych na warunki prowizyjne.

Zgłoszenia z życiorysem, odpisami świadectw i podaniem referencji do Biura Ogłoszeń „Par”, Al. Marcinkowskiego 11 pod „27,48”.

Pg 28 878-27.48

1 pomocnik-dekorator 1 rutynowany pomocnik

z branży blawatnej od 15 sierpnia wgl. 1 września br. potrzebni. Zgłoszenia z odpisami świadectw wraz z fotografią

MAGAZYN BŁAWATÓW STEFAN KAMASA

Radom, ul. Żeromskiego 49.

dg 23 667

Dla mej córki, jedynaczki, ładnej, dziedziczki wartościowej posiadłości, poszukuje solidnego

męża

z charakterem z pierwszorzędnych sfer i na pierwszorzędnym stanowisku z gotówką od 150 000 zł w wieku od 40—45 lat. Zgłoszenia tylko poważne w języku niemieckim skierować do Kuriera Poznańskiego pod zg 27 396. Pośrednicy i aronimy do kosza.

SKŁAD

żelaza i sprzętów kuchennych w Poznaniu przy ruchliwej ulicy egzystencja zapewniona korzystnie sprzedam. Oferty Kurier Poznański zg 2: 399-400

Tapety Ceraty

gładkie, adamaszkowe meblowe, wózkowe, obrusy

Dywany

Chodniki, Dywaniki z linoleum, bouclé, ceratowe i pluszowe

Linoleum podłogowe i stołowe

Kokosowe chodniki i wycieraczki

Zb. Waligórski

Poznań Bydgoszcz
Pocztowa 31 Gdańska 12
Przyjmuje się asygnaty „Kredyt”

Pr 27 818-20.76

Inowrocław

Mieszkanie komfortowe

ośmiopokojowe z ogródkiem przy ulicy Solankowej 58 do wynajęcia od zaraz. Zgłoszenie

Inowrocław skrytka 35.

ag 46910

MIESZKANIE

7 pokojowe, komfortowe, na Placu Wolności nadające się również na biura od 1. 8. do wynajęcia. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego pod zg 27401

Przed wakacjami należy pomyśleć o naprawie

Dachów

pokrywa — naprawia — smoli solidnie i tanio
J. MANDOWSKI — GROBLA 3 — Tel. 34-69.
Biała papa dachowa rulon 10 m² — 8.— zł zg 27 408

Amol orzeźwia i usuwa zmęczenie!

DO NABYCIA W APTEKACH I DROGERIACH

Rolnicy!

Stogi i stodoły zawierające zapas chleba na cały rok
płoną masowo w czasie upalnego lata.

Ubezpieczajcie żniwo w stogach i stodołach
tylko

w Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych

w Poznaniu

Tanie i dogodne ubezpieczenia: od ognia, gradobicia, kradzieży
odpowiedzialności prawnej.

ng 46 843/4

Oddziały: Poznań, Ostrów, Bydgoszcz, Toruń, Gdynia.

Inspektorzy we wszystkich powiatach Wielkopolski i Pomorza

Wzory znakowania materiałów drzewnych
produkcji

LASÓW PAŃSTWOWYCH

Powyższe znaki, umieszczone na obu końcach desek, oznaczają producenta i klasę
jakości. Standaryzowane wymiary - dokładność sortowania - staranna konserwa-
cja, jawność klasy - zabezpieczają nabywcę przed błędną kalkulacją i stratami

SPRZEDAŻ

»PAGE« Polska Agencja Drzewna
Sp. z o.o.

Centrala: Gdynia, ulica Świętojańska 44, telefon 19-16

Oddział w Poznaniu, ul. Rzeczypospolitej 8, tel. 48-00, 48-20. Skład: Tama Garbarska 19-20, tel. 48-30

Nowe szkockie śledzie
i nowe angielskie matiasy

poleca **St. Barełkowski**

ng 46 984 Hurt. kol. Poznań, Woźna 18

Specjalność śledzie - rybie - krupy

LOKAL

Stary Rynek 10 na pierwszym piętrze: pięć okien, front,
wynajmę na przemysł, warsztat lub salę zebrań.
zg 27 405

Wydzierżawienie owocu

z alei jabłonkowych nad szosami w powiecie obornickim
na rok bieżący odbędzie się w sobotę, dnia 17 lipca 1937 r.
o godz. 10 na sali hotelu p. Narożyńskiego w Obornikach.
Wydzierżawienie nastąpi jedynie za natychmiastową,
zapłatą czynszu dzierżawnego.

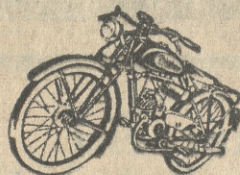
Warunki dzierżawy przeczytane zostaną w dniu prze-
targu. Oborniki, dnia 7 lipca 1937 r.

Nr. 22/937 Drog. Przewod. Wydziału Powiatowego
(-) Kozłowski.

Piegi znikną

bezwzględnie,
cera się
odmłodzi
po krótkiej
pielęgnacji
kremem
specjalnym
przeciw
piegom

SEKRET PIĘKNOŚCI
Pg 28 875-71.152

Lekki motocykl

DÜRKOPP
spec. wzmacniorych częściach
nastawialne amortyz. widelki,
wolny od podatku i bez prawa
jazdy, 1,8 ltr paliwa na 100 km.
najtańszy w użyciu codziennym
przedstawia

„MARS”

rowery, motocykle, przybory
CZESŁAW MALICKI
Piłsudskiego 15/17
naprz. Pl. Pomnika Wdzięczności
zg 27 407

Kupimy

używaną lecz w dobrym
stanie będącą

prasę
balansową

Oferty do Kuriera Pozn.
pod zg 27 394

W. MAYER

właśc. L. Nalaskowski.
POZNAŃ, ul. NOWA 11
telefon 18-44. Rok założ. 1899
Własny warsztat reperacyjny
Asygnyat Kredyt.

Pg 28 080-25.97-9

10

pszenno-żytniej, dom nowy, da-
chówka, chlew, sprzedam podług
ugody. Frąckowiak, Piaskowo
poczta Szamotuły. zd 7 224

LODY PINGWIN - świetne, choć tanie

KURSY SAMOCHODOWE FR. JURKOWSKI-POZNAŃ
DĄBROWSKIEGO 79-TEL. 78-80

MOTOCYKLE

RUDGE i N. S. U.

po rewelacyjnie niskich cenach
i dogodnych warunkach - dostarcza

„MOTOR” Poznań
Dąbrowskiego 5

Sprzedam moją na całą Polskę znaną Mechaniczną

FABRYKĘ ODZIEŻY ZAWODOWEJ

oraz SKŁAD w Poznaniu, 12 lat istniejącą, z powodu
choroby. Przyjmę ewtl. spółnika lub zdolną siłę
kierowniczą z większą kaucją. zg 27 04

B. HILDEBRANDT, Poznań, Stary Rynek 73 74.

Okazyjna

sprzedaż mebli kryształów no-
wych - używanych zakup, za-
miana. Jezuitska 10 (Świętosław-
ska). „Dom Okazyjnego Kupna”.
n 46 438

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2396. z 21 025. d 1611

i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje
się do godz. 11.10, w soboty i dni przedświa-
teczne przyjmuje się do godz. 10.45.

1. DOMY - PARCELE

Wille

pełnokomfortowa, piękny ogród
sprzeda Karpiecki, Puszczykowo,
Ogrodowa 7. zg 4 787

Kamienica

Jarocinie piętrowa, 4 składy, ko-
loniarka, rzeźnictwo, piekarnia,
skład rowerów, główna ulica, ce-
na 50 000.— zł. Zgłoszenia Otręba
Jarocin, Kilińskiego 2. zg 6 280

Kupię

dom nowy bez podatku wpłace
1-35 tys. Adres Kurier Poznań-
ski zg 6 289

Place

Wierzbicice 1687 m² i Debiec
1480 m² sprzedam gotówka -
Wiadomości Górna Wilda 134. -
tel. 72-91. ng 44 638

Dom

nowocześnie budowany solidnie,
parkiety, piec, balkony, miesz-
kania trzypokojowe narożnik, ce-
na 130 000.— hipoteka 30 000.—
amortyzacyjna. Oferty „Par-
pod „56.177”. Pg 28 841-56.177

Domek

6 pokojowy, domek gospodarczy,
ogród owocowy, blisko Poznania,
sprzedam zaraz spiesznie. Oferty
Kurier Poznański zg 6 968

Dom

z piekarnią w mieście w pełnym
biegu zaraz na sprzedaż. Oferty
Kurier Poznański zg 6 700

Okazja

sprzedaż 2 domy i cukiernię za
110 tys. razem, pośrednicy wy-
kluczeni. Oferty Kurier Poznań-
ski zg 7 045

Kamienice

centrum handlowe - korzystnie
sprzedam. Oferty Kurier Pozn.
zg 7 123

Parcele

śródmieście, słoneczna, budowa
zwarta sprzeda właściciel. Oferty
Kurier Poznański zg 7 128

Parcele

pod wille ul. Zbąszyńska przy
Bukowskiej korzystnie sprzedam.
Oferty Kurier Poznański
zg 7 025

Sprzedam

dom nowy, pierwszorzędny, cena
130 000.— wpłaty według umowy
od właściciela. Zgłoszenia do
Kuriera Pozn. zg 7 121

Parcela

narożnik ul. Słonecznej, Gen. So-
wińskiego sprzedam. Zgłoszenia
Kurier Poznański zg 7 078

Parcela

przy łazienkach Sołacz sprzedam.
Grudzień 124. zg 7 113

Wille

nowa, trzy mieszkaniowa sprze-
dam. Swoboda 17. zg 7 108

Emerytowany

urzędnik skarbowy przyjmie ad-
ministrację domu. Oferty Kurier
Pozn. zg 7 088

Parcele

w Ławicy tuż przy dworcu sprze-
dam korzystnie. Adres wskaże
Kurier Poznański zg 7 316

Dom

7 pokoi, 8 mórg ogrodowej, nada-
jące dla urzędnika, emeryta -
ogrodnika - 9 km od Poznania
stacja w miejscu. Zgłoszenia Ku-
rier Poznański zg 7 174

Willa

Puszczykowo. Słoneczna 10. bez-
cen. zg 7 313

Kamienice

Jeżyce, nowa, bez podatku sprze-
dam, wpłaty 62 000.— amortyza-
cja. Zgłoszenia Kurier Poznań-
ski zg 7 292

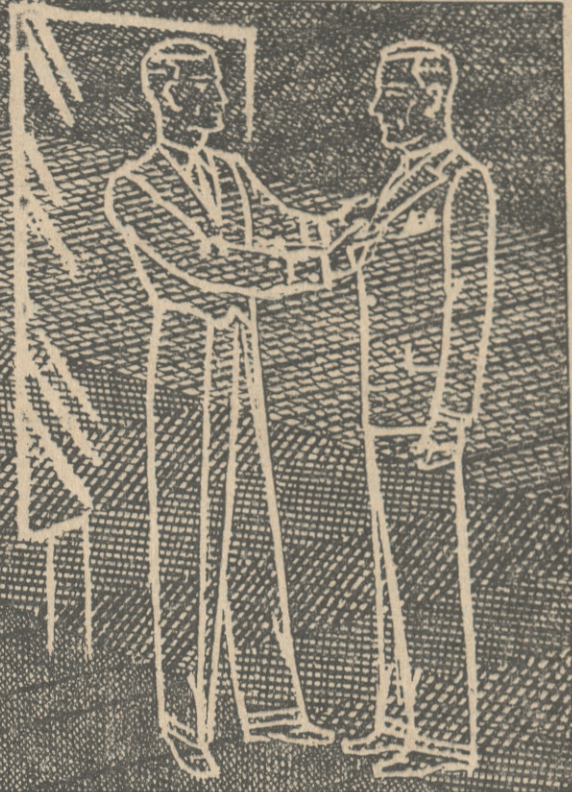
Syndyk

sądowy przyjmie administrację
domu w Poznaniu, gwarancja. -
Zgłoszenia Kurier Poznański
zg 6 817

Zamiejscowy

kupi kamienicę amortyzacja,
wpłaci 50 000.— Oferty właścicie-
li Kurier Poznański zg 6 823

Modne krawiectwo
Firma
EDMUND RYCHTER
U SZCZYTU DOSKONAŁOŚCI
Szczęśliwie uświadomionych krawieży - każdy w swoim zakresie
tworzą z dobrego najlepsze
Niedościgniony wybór w materiałach
EDMUND RYCHTER POZNAŃ
FR. RATAJCZAKA 2
WROCLAWSKA 15
WROCLAWSKA 14
OSTRÓW (WLKP.) RYNEK i UL. KALISKA

nr 37

Administracja
domów i willi przyjmie b. dyr. Browarów obeznany sprawami podatkowymi. Łaski oferty Kurier Poznański zdg 6776

Kamienica
Rynek Łazarski, trzypiętrowa, dochód roczny 7356.— sprzedam, cena 73 000.— Oferty Kurier Poznański zdg 7263

Zamiana
Kamienica Inowrocław wartości 60 000.— albo willa 5 pokojowa z ogrodem Poznań, Solacz 25 000.— na gospodarstwo rolne, prywatne, resztówkę. Oferty Kurier Pozn. zdg 7327

Kamienice
wille poleca — poszukuje. Grzeszczyński, Marcinkowskiego 17a. zdg 7207

Dom
dochód 2,900.— cena 15,500 sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 7272

Willę
6 pokoi, ogród owocowy sprzedam Mosina, Lipowa 4. zdg 6474

Willę
dobrym położeniu, tramwaj, przesylny ogród. Alja Wielkopolska, okazyjnie, amortyzacja. Oferty Kurier Pozn. zdg 7817

Parcele
Osiedle Warszawskie okazyjnie sprzedam. Oferty Kurier Pozn. zdg 7953

Kamienica
75 000, wpłaty 60 000 dochód 9 500. Nowakowski, Wielkie Garbary 48 — 21. zdg 7948

Willę
piętrowa 2 składy wpłaty 20 tys. sprzedam. Właściciel, Oferty Kurier Pozn. zdg 6210

Parcele
sprzedam Krauthofera przy Marszałka Focha — cena 3 000 zł. — Zwarta budowa. Zgłoszenia Marszałka Focha 141. m. 2. zdg 7513

Parcele
891 m² Debiec 5 100. Rataje 1 074 m² 3 700 zł sprzed. Dudek, Wielkie Garbary 34. zdg 7358

Parcele
1513 m² Antoninek, blisko dworca opłotowana, przewłaszczenie — sprzeda właściciel. Wskaże Kurier Poznański zdg 7220-21

Nieruchomość
w Szamotulach, ul. Dworcowa 5, maszyni budowana, nadająca się dla celów przemysłowo-handlowych z wolnym 4 pokojowym mieszkaniem i składem sprzedam akorzystnych warunkach. Zgłoszenia Poznań, Woźna 5. Skład skórek. zdg 74812

Willę
Solacz dwumieszkaniowa, wpłata 18. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 7695

Willę
Solacz 10 pokoi 48 000.— Oferty Kurier Poznański zdg 7577

Dom
3 piętrowy w Chojnicach, centrum, wszelkie wygodę, Poznań 18, K. Zak. zdg 46 672

Kamienica
nowa, śródmieście, wpłaty 70 000. Oferty Kurier Pozn. zdg 7580

Dom
(willę) dochodowy, maszyni, — sześć mieszkaniowy ogrodem, blisko dworca okazyjnie. Puszczykowo. Zdrołana 8. Pg 28 858-56.199

Dom
do sprzedania w Bydgoszczy, polakowi, katolikowi. Wiadomość: Bydgoszcz, ul. Cieszkowskiego 16 m. 3. ng 46 924

Willę
pięknym ogrodem i parkiem, garaż, oficyna 20 000 zł. M. Szczepaniak, Krotoszyń, Mickiewicza nr 19. zdg 7377

Willę
w Puszczykowie z ogrodem 4 morgowym bardzo korzystny obiekt na sprzedaż. Zgłoszenia — Szulczewska, Poznań, Grochowe Łaki 9. zdg 7470

Skład
obuwia, nowoczesny, dobrze prosperujący, wartości 14 tysięcy zamienie na dom. Oferty Kurier Poznański zdg 7769

Okazyjnie
dom dwa mieszkaniowe, skład 25 000. „Dom Złocien”. Poczta 15. zdg 7752

Zamienie
kamienicę z piekarnią, dochód — 2 000 na gospodarstwo lub ogrodnictwo. Grzeszkowski, Opalenica, 5 Stycznia 7. zdg 5228

Kamienica
czynszowa, nowsza, centrum Poznania prz. gotówce około 40 000 sprzedam. Iliz. Stary Rynek 59/60 — 7. zdg 7891

Dom
wolny stępła, dachówka 1/2 ogrodu sprzedam. Zabikowo, Długa 19a. zdg 7946

Nowy
komfortowy, budowa solidna, mało do wykończenia wpłaty 18 000.— dochód 9 000.— sprzeda właściciel. Oferty Kurier Poznański zdg 7913

2. PIENIĄDZ

Za
300 oddam 48 miesięcznie. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 7135

5 — 10 000
ulożuje i hipotekę przy współpracy. Oferty Kurier Poznański zdg 7344

2 — 3 000 zł
na wykończenie domu wartości 70 000 zł na Łazarzu, procent według umowy. Oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 7517

5 — 10 000, —
na wykończenie domu kto pożycz? zabezpieczenie hipoteczne. Łaskawe oferty Kurier Poznański zdg 62467

Cichego
gotówka 10 000.— do prosperującego przedsiębiorstwa poszukuje. Oferty Kurier Pozn. zdg 7665

5000
pod dobry zastaw na 1 rok 15%/. Oferty Kurier Pozn. zdg 7664

50 tysięcy
wniesie inżynier z dużą praktyką do zdrowego przedsiębiorstwa. — Zgłoszenia Oredownik, 1,6dż sub. „Zdrowie”. ng 46 637

8 — 10 tys.
złotych na I hipot. nieruchomości, wart. 35 tys. zł. miejscowości letnisk. 10 — 12 z góry od zaraz. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 7554

10 000
wykonaniu nowego domu, pierwsza hipoteka poszukuje. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 7940

1500 zł
kto pożycz? — pewne — wysoki procent. Oferty Kurier Poznański zdg 7939

3. LETNISKA I UZDRCZKA

Rabka
komfortowy pensjonat „Słoneczny Gród” dla chrześcijańskiej inteligencji, woda bieżąca ciepła i zimna w pokojach, werandy, tarasy, łazienki, garaż, pianino, kuchnia, patefon, Obfita, zdrowa kultura. Ceny umiarkowane. Telefon 271. zdg 1471

Włókna
maj. poczta Skoki na wzgórzu nad 7 jeziorami piękne położenie, wspaniałe lasy, komfort, wykwintna kuchnia, plaża, kajaki, tenis, boisko, atrakcje. Pg 28 836 56.159

Ciechocinek
Pensjonat Kościuszko J. Brzezińskich. Najlepszy punkt zdrojowiska. Woda bieżąca w pokojach. Kuchnia wyborowa. Garaż. Telefon 134 ng 45 908

Letnisko — kawiarnia
22 morgi lasu, 7 móg ogrodu parkiem w uroczym położeniu przy jeziorze, niedaleko Poznania, 20 pokoi kompletnie urządzonych, wydzierżawi kawaler, urzędnik państwowy, koncesja potrzebna. Oferty Kurier Pozn. ng 46 906

Nad morzem
tanie letnisko 3 minuty od plaży. Obfita, wyborowa kuchnia. Pokój z utrzymaniem 5 zł dziennie. Pensjonat Sienkin, Chłapowo, pow. Morski, Stacja kolejowa Wielka Wieś - Hallerowo. ng 46 263

Letnisko przy Miłowodach
wygodę, elektryczność, ogród, park, las, rybołówstwo. Informacje skład papieru, Ratajczaka 14. zdg 7959

Letnisko
umeblowany pokój. Szlag — Willę Gräfe. zdg 7802

Skroune
letnisko, woda, las 280. Stobnicko 27. Obrzycko. zdg 7824

„Erest”
poleca pierwszorzędną letniska w całej Polsce. Poznań, Kantaka 8/9. zdg 7922

Kowanówko
pałac poczta Oborniki przy Zakładzie Przyrodolecznym Miłowodów nad rzeką Welną obok szpilkowych lasów posiada wolne pokoje z utrzymaniem od 3,50 dziennie. Spacer, rybołówstwo, wioślarnia, dancing. Pg 28 855-56.162

Zakopane Pensionat Patria
kategoria I, pełny komfort, kuchnia wykwinna, garaż, położenie piękne, dla młodzieży zapewniona opieka i konwersacja francuska. zdg 6438

Wisła Zakopane
pensjonat „Złocien” pensjonat „Florida”

Marty Paryskiej
Pokoje z balkonami. Kuchnia warszawska. Stała konwersacja angielska. Odpowiedź znaczek. ng 46 776

Przystojna
brunetka na kierowniczym stanowisku państw. w prowincji, niezależna, pozna pana, inteligentna o szlachetnym sercu, lat 40—50. Łaskawe oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 6843

Nauczyciel
lat 28, posiadający nieruchomości, niezależna, pozna pana, cel ożenku. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 6901

Willę
kupię przy tramwaju z amortyzacją, wpłaty 12 tysięcy. Oferty Kurier Poznański zdg 6903

Blondynka
inteligentna, b. dobrej prezencji, młodzieńca, spędzi miesiące letnie u osoby znudzonej samotnością. Oferty adresować: Lejałkowska, Bydgoszcz 1, skrytka poczta 198. zdg 6871

Dwór Obielewo
przyjmuje letników, las, woda, 3 złote. Poczta Chomentowo Znin. zdg 7199

Pokoje
do wynajęcia utrzymaniem, dobra kuchnia 3 złote dziennie. — Osmański, Powidz zdg 7568

Letniska
blisko Poznania las, woda 2 pokoje 2 dorosłych, 2 dzieci pod koniec lipca poszukuje, podać ceny. Oferty Kurier Pozn. zdg 7464

Puszczykowo
2 pokoje umeblowane, Lipowa 9. zdg 7494

4. OSOBISTE

Masaże
dypl. specj. H. Gliernatowska — Szkolna 13, m. 5. zdg 4594

Trwała ondulacja
fachowo najtaniej wykonanie tylko pierwszorzędną

„Venus”
ulica Golebia, narożnik Wrocławskiej 37, telefon 28-85. zdg 1114

Paryż
który motocyklista zabierze sportowca, dyplomem. Koszty pomozę. Oferty Kurier Poznański zdg 7863

Tanie Ceny
ponownie zniżone

Zobacz Ewa
wystawę firm

Focha 60. zdg 7829

Ostrzeżenie
Edmunda Owczarzak, zamieszkały w Poznaniu nie jest już naszym przedstawicielem. Za wszelkie zamówienia i wpłaty złożone wspomnianemu nie bierzemy żadnej odpowiedzialności. Wydawnictwo Apostolstwa Modlitwy, Kraków, ul. Kopernika 26. zdg 7542

Pani Gałazka
zamawia kostium, płaszcz, komplet, suknie tylko Wrocław 19. zdg 7938

6. OŻENKI

Bogate
Amerykanki z dolarami. Kilka tysięcy kamienicznych pań z posagiem od 1 000—500 000.— Niezależne zastępy pań na różnych stanowiskach poleca Najstarsze Biuro Matrymonialne „Głos Serca”. Stanisławów. Słowackiego 20. Podać dane z wymaganiami załączysz złoży znaczkami. Wysyłamy adresy i fotografie. ng 44 622

Dla
córek, panienki lat 24, przystojnej, wykształconej, która otrzyma eleg. 3 pokoje i 3 000.— gotówki poszukuje odpowiedniej partii. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 7546

Kawaler
kolejarz, średniego wzrostu szuka żony z posagiem. Oferty Kurier Poznański zdg 7382

Technik
wykształc. średnie na stałej posadzie lat 26, domator z braku znajomości na tej drodze poszukuje odpowiedniej panny w celu matrymonialnym. — Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia z fotografią, która się zwraca do Kuriera Pozn. pod zdg 6730

Urzędnik
lat 49, bez nalogów, łagodnego usposobienia pozna niezależną, na posadzie. Cel matrymonialny. Oferty Kurier Pozn. zdg 6738

Kierownik
szkoły, wysoki, przystojny brunet lat 28, szuka żony. Poważne zgłoszenia z fotografią do Kuriera Poznańskiego zdg 7545

Kupiec
własne przedsiębiorstwo samochodowe, kawaler 40, poszukuje żony względnie współzycielki gotówka. Oferty Kurier Poznański zdg 7781

Sympatyczny
kulturalny poznański kupiec, lat 31, bez nalogów, zapozna sympatyczną, posiadającą gotówkę, celom ewentualnego osiedlenia na kresach. Cel matrymonialny. — Zgłoszenia wraz z fotografią, która zwracam. Kurier Poznański zdg 7835

Kawaler
Przemysławiec, lat 27 poszukuje przystojnej kulturalnej panny do lat 26 z posagiem 10 000. Pośrednicy wykluczeni. Nieanoniemowe oferty z fotografią uprasza się do Kuriera Poznańskiego zdg 7138

Urzędniczka
8 gr. etatowa, panna, lat 32, przystojna, 6000.— gotówki, wyprawę posłubi nauczyciela, wzgl. innego urzędnika. Oferty Kurier Pozn. zdg 6714

Dla
moich dzieci 2 1/2 i 4 latka poszukuje wzorowej osoby, stałym charakterem, która podjąć się może je wychować, ewentualnie zastąpić matkę. Najchętniej rodziny niemieckiej. Jestem wdowcem 45 lat kupcem, 500 zł posiadam, z fotografią tak i coś majątku dla wspólnego dobra pożądaną. Oferty Kurier Poznański zdg 6926

Przystojna
lat 32, z wyprawą z prowincji, wyjdzie za mąż za inteligentnego pana na stanowisku. Zgłoszenia Kurier Poznański ng 46 867

Starsza
panna, posiadająca skład kolonialny, szuka znajomości, celu matrymonialnym. Panowie, stałej posadzie lub wojskowej wdowcy bezdzietni mają pierwszeństwo. Oferty Kurier Poznański zdg 7810

Zgrabna
inteligentna, moralna umeblowanem, majątek późnej, wyjdzie pana stanowisku. Oferty Kurier Poznański zdg 7610

Ładna
przystojna, młodsza, niebiedna, szatynke brunetkę pozna urzędnika państwowego, stabilizowanego. — Cel matrymonialny. Oferty Post-restante Brody, Wlkp. P. G. zdg 6775

Kawaler
lat 29, urzędnik Sadu Okręgowego ożeni się. Posag pożądan. — Zgłoszenia kierować Katowice — Post-restante, Poczta główna pod „Przystojny”. zdg 6687

Samotna
niezależna starsza wdowa poszukuje towarzysza życia, rzadowe stanowisku. Skrytka pocztowa 1047 Poznań 3. zdg 6583

Zapoznanie
posażnych pań — pań stanowiskach dyskretnie ułatwia: „Sfinks” Poznań, Kantaka 9. zdg 7276

Kawaler
lat 28, kupiec samodzielny, właściciel kilku składów, pragnie poznać odpowiednią panną w celu matrymonialnym. — Szczegółowe oferty z fotografią uprasza się do Kuriera Poznańskiego zdg 7187

Przystojna
Kujawianka urzędniczka pragnie poznać kulturalnego pana emeryta lub wdowca na stanowisku do lat 50, cel matrymonialny. Oferty Kurier Poznański zdg 7244

Dla
mojej krewnej sympatycznej blondynki, lat 24, wykształcenie średnie z wyprawą poszukuje panną na stanowisku celu matrymonialnym. Oferty wraz z fotografią, która zwracam do Kuriera Poznańskiego zdg 7376

Która
pani dobrze sytuowana depozycje drukarzowi się usamodzielnic — wzamian ożenek. Oferty Kurier Poznański zdg 7374

Kawaler
własny dom, wartości 31 000 szuka żony z majątkiem 10—15 tys. do 20—32 lat. Wzrost 1,60. Oferty Kurier Poznański zdg 6429

Urzędnik
państwowy na stanowisku, wdowiec, dobrego charakteru posłubi inteligentną, średniego wzrostu, ładną brunetkę — blondynkę — wieku 27—36 z gotówką 3—6 tys. Panie z prowincji mile widziane. Oferty możliwie z fotografią — proszę do Kuriera Pozn. zdg 6639

Znane
z olbrzymiego doboru pań — pań najważniejsze biuro

Echo
ułatwia zapoznanie najszybciej. Poznań, św. Marcin 57, tel. 50-30. Prospekty darmo. zdg 7949

Kawaler
lat 30, samodzielny fachowiec, oszczędności 8 000, zapozna w celu matrymonialnym młodą pannę, która dopomoże cośkolwiek pobudować dom peryferiach Poznania lub wamienienie się. Oferty Kurier Poznański zdg 7905

Poręcznik
posłubi właścicielkę wiekszego gospodarstwa lub willi. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 6423

Urzędniczka
lat 23 średnie wykształcenie przystojna, inteligentna, blondynka, (prowincja), posiadająca trzy pokojową wyprawę 2000.— gotówką, wyjdzie zamaż. Panowie, przystojni, na dobrych stanowiskach zechcą złożyć oferty nieanoniemowe do Kuriera Pozn. zdg 5920

Kawaler
kupiec z branży blawatnej, dobry fachowiec, katolik, 39 lat, bez majątku, poszukuje panny lub wdowcy, posiad. dobrze prosper. interes na Pomorzu lub Pozn. w celu matrymonialnym. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 6258

Kto
chce polepszyć byt przez ożenek, zgłosi się na Poczta 23 — 6. zdg 6883

Kawaler
kupiec bez majątku, przystojny, lat 36 ożeni się z religijną inteligentną, uważającą małżeństwo za cel życia, panną do lat 32, panie z przedsiębiorstw lub gotówką, dającą podstawę do dalszego rozwoju prośbę o łaskawe pełne zaufania. Oferty do Kuriera Poznańskiego pod zdg 7534

Kawaler
lat 50, z majątkiem 30 tys. poszukuje żony. Panie do 35 lat zechcą złożyć swe oferty z fotografią do Kuriera Poznańskiego zdg 7774. Majątek pożądan. zdg 7774

Pannę
z dobrego domu, przystojną w młodszym wieku pragnie poznać w celu matrymonialnym. Kawaler starszy, przystojny, kupiec, właściciel kamienic. Dyskretnie zapewniam. Listy nieanoniemowe upraszam do Kuriera Poznańskiego pod zdg 7555

Kawaler
30 lat, przystojny bez nalogów, kupiec na dobrym stanowisku, szuka żony spokojnego usposobienia, majątek wymagany. Oferty z fotografią Kurier Poznański zdg 7729. Sprawy traktuje poważnie. zdg 7729

Przystojna
gospodarna, pozna poważnego pana, cel matrymonialny. Oferty Kurier Poznański Ng 46 548

7. SPRZEDAŻE

Wózki
wybór. Trabczyński, Pierackiego 11, podwórze „Kredst”. zdg 5291

Parcela
ul. Słoneczna 27, Inform. Piotra Wawrzyniaka 37, m. 25. zdg 5305

2 850, —
skład, magiel komf. mieszk. tani czynsz zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 5720

Maszyna do liczenia
mnoży od 1 do 100. Woch, Stary Rynek 53/54. zdg 5762

Kabriolet „Adler”
4—5 osobowy, 6 cyl., opony 6. tylko 58 000 km, dobrze utrzymany, tani na sprzedaż. A. Jahn, Poznań, Konopnickiej 1. zdg 6312

Jazz . Band
taniec nowy. Adama Karłowiczkiego 2. zdg 7096

Tanio
sprzedam lub wydzierżawię dom, skład rzeźniczy, urządzenie, zape-
d elektryczny. Oferty Gniewkowo,
ul. Kilińskiego 34. ng 46 869

Urządzenie
kolonialki tanio sprzedam. A.
Radtko, Kruszwica, Rynek.
zdg 6 946

Maszyny
do pisania
małe i duże, no-
we i używane z
gwarancją, do-
starcza najko-
rzystniej. Ko-
chanowicz i S-ka, pl. Wolności 13
Pg 28 071-23.258

Wielki wybór
Kryształów
niebywałe niskie ceny tylko Je-
zuicka 10 (Świętosławska). „Dom
Okazyjnego Kupna”. ng 46 447

Okazyjnie
Sprzedam natchemniast z powodu
choroby fabrykę maszyn rolni-
czych warsztaty za 13.000 zł. Dla
fachowca rentowa lokata kapita-
łu. Oferty poście restantę, nr.
dowodu 119. Inowrocław.
ng 46 868

Chevrolet
6 cylindrowy, ciężarówka, najlep-
szym stanie na biegu sprzedam.
Oferty Kurier Poznański
zdg 6 925

Łodzie motorowe
motory przręczepn Laros, Archi-
medes, kajakiowe (Rotbart). Ma-
jewski, Warszawa, Kępcznika 12.
Pg 28 092

Motocykl
N. S. U.
3 KM 2 biegi
i wolny Bez-
podatkowy —
rejestracja
jak rower

Najsilniejszy, Najtańszy
Motor
Poznań, Dąbrowskiego 5.
dg 23 367

Modelowa
Jadalnia
mirtowa pierwszorzędna wykona-
nie okazyjnie Jezuicka 10 (Świe-
tosławska). ng 46 448

Motocykl
A. J. S. 250 cm sportowy mało
używany korzystnie sprzedam. —
Henryk Hatje, Rogoźno, Mleczar-
nia. ng 46 863

Gorzelnia
kompletne urządzenie wraz
kontyngentem, oddzielnie maszyny —
urządzenie sprzedam. — Guhr,
Ostrów Wielkop. ng 46 857

Rondli
miedzianych większa ilość prze-
dam. Adres Kurier Poznański
zdg 7 303

Parcele
1341 m² oplothona, ogród, ka-
nalizacja, elektryczność, 8 min.
tramwaju, wartości 8 000 prze-
dam za 7 000 — lub zamienie na
skład towarów krótkich z mie-
szkaniem tej samej wartości. —
Oferty Kurier Pozn. zdg 7 296

Sprzedaż — Naprawa
montownia piór —
wszelkich systemów
piór wiecznych o-
łówków automa-
tycznych. Naprawa
natchemniast w fir-
mie Józef Czo-
nowski, spec. skład
papieru. Poznań —
Fr. Ratajczaka 2
dg 23 371

Czechotowa
Sypialnia
solidne wykonanie jak nowa ko-
rzystnie Jezuicka 10 (Świętosław-
ska). ng 46 449

Obuwie
najkorzystniej najtańiej
„Elka”
św. Marcin 62. Asygnaty Kre-
dyt. zdg 7 336

Plot
żelazny kuty ca 13 mtr. i filar
piaskowiec z figurką porcelano-
wą nagrobek korzystnie prze-
dam. Elka - Kosicki, św. Mar-
cin 62.

Pianina
znanej fabryki „Ar-
nold Fibiger” oraz
instrumenty używa-
ne w każdej cenie
polecą Centralny
Magazyn Pianin
Poznań, Pierackie-
go 11. Zamiana in-
strumentów używa-
nych. Ng 43 962

Obiadowy
Serwis
oraz kilka do kawy i moki oka-
zyjnie Jezuicka 10 (Świętosław-
ska). ng 46 450

Dwunastoosobowy
rosyjski srebrny sztućcie, inne
srebra,
kryształy,
drobiazgi, meble, obrazy, szty-
chy

świeczniki
stylowe, zegary, kandelabry, oka-
zyjnie „Lamus”. Strzelecka 1.
zdg 07 365

Sprzedam
jadalnię 200, sypialnię 250. Sza-
motulska 34 górny dzwonek.
zdg 7 350

Sypialnie
nowe polerowane od 250.—
Kuchnie
używane — nowe od 80.— tylko
Jezuicka 10 (Świętosławska) —
„Dom Okazyjnego Kupna”.
ng 46 452

Z powodu parcelacji oddamy wię-
kszą ilość używanych
półszorek
robotycznych. Maj. Parczew, pow.
Jarocin (Wlkp.). zdg 7 338

Garnitur parowy
do młócenia, lokomobila Flöther
LH 4, młocarnia Wolf z prasą do
słomy w bardzo dobrym stanie
korzystnie do oddania. Maj. Pa-
rączew, pow. Jarocin (Wlkp.).
zdg 7 339

Elegancki debowy
Gabinet
męski solidne wykonanie korzys-
tnie Jezuicka 10 (Świętosławska).
ng 46 451

Restaurację - winiarnię
dobrze prosperującą sprzedam
tanio. Oferty Kurier Poznański
zdg 7 360

Ławkę
stolarską sprzedam. Fabryczna
4, m. 2. zdg 7 363

Motor
Benz 12 koni na okowite, gas, dy-
namo 110 volt, 10 koni, tablica
rozdzierała tanio. Pech. Dąbrow-
skiego 44. zdg 7 362

Tapczany
kluby, leżanki, kanapy, różne in-
ne meble nowe — używane naj-
tańiej tylko Jezuicka 10 (Świe-
tosławska). ng 46 453

Wózki
dziecięce używane kupuje prze-
daje reperuje pociągą ceratą.
Razer, Szewska 11. zdg 7 340

Fryzjerkę
i okraglarke sprzedam korzystnie
Edmund Gapeczyński, Sw. Mar-
cin 16/17. zdg 6 811

Debowy
Gabinet
męski niebywała okazja tylko
250.— Jezuicka 10 (Świętosław-
ska). ng 46 454

Maneż
42 obroty jak nowy sprzedam.
Poznań, św. Leonarda 5.
zdg 7 237-8

Walizy,
Torebki,
Nesesy,
Parasole, laski,
paski
Czysz,
Szkolna 11.
Pg 28 074-5-25.62 3

Nowoczesna
Jadalnia
polerowana solidne wykonanie
tylko 425.— Jezuicka 10 (Świe-
tosławska). ng 46 455

Wozy
kastowe okazyjnie. Grudzień
40. zdg 5 443/4

Meble
kupuje się naitaniej u
Bakosia, Stary Rynek 51
zdg 535 6

Rzeźbiarską
ławę jak nowa tanio sprzedam.
Poznań, Krauthofera 5, skład.
zdg 7 909

Korzystnie
jadalnia debowa nowoczesna, —
krzesła skóra 299.—
Salon
Empire inkrustowany 130.—
Pianino
Irmlera nowoczesne 399.—
Sekretary
mahoniowa 130.—

Antyki
niepodrobione, gabinety, sypialnie
Dominikańska 1. zdg 7 714

Restauracyjny
bufet, cały niklowy, repozytorium
600.—

Samochód
Fiat reklamówka 500.—
Amerykańskie
szafy. Dominikańska 1.
zdg 7 713

Wannę
piec jadalnie różne meble, lam-
py. Wrocławska 14 — 6.
zdg 7 712

Wagę
analityczną sprzedam. Oferty
Kurier Poznański zdg 7 854

Samochód
Chevrolet czwórka, limuzyna ko-
rzystnie sprzedam. Wodna 22, m.
8. zdg 7 853

Maszyna
do pisania pierwszorzędna. Po-
znańska 21 — 20. zdg 7 848

„Dobra lokata kapitału”
dom masywny piętrowy, 2 składy
5 mieszkań, balkon, mieszce, ulica
pryncypalna, blisko Poznania,
gimnazjum, elektryka korzystnie
sprzedam. Oferty Kurier Pozn.
zdg 7 841

Maszyny
do pisania no-
we i używane z
gwarancją. S-ka.
Poznań — Aleje
Marcinkowskie-
go 23.
ng 42 911

Sprzedam
Agregat Simensa do oświetlenia
majątków. Włocławek, plac Wol-
ności 20, M. Rembieliński.
zdg 6 605

Dom
czynszowo handlowy, skład koloni-
alny, urządzenie, towar, restaura-
cja, dobrze prosperujący, zapro-
wadzony, 20 lat, przyległym
ogrodem przy głównej ulicy Ino-
wrocławia okazyjnie sprzedam.
Zgłoszenia poście restantę nr. do-
wodu 202/36 Inowrocław.
ng 46 855

Sprzedam
samochód ciężarowy marki Che-
vrolet, długie podwozie, koła ty-
ne bliźniacze, przeszedł 37 tys.
kilometrów z platformą i szofer-
ką kompletną. Włocławek, plac
Wolności 20 M. Rembieliński.
zdg 6 604

Fortepiany - pianina
B. Sommerfelda
jako najlepsze kra-
jowe — są bezkonku-
rencyjne. — Proszę
przekonać się o
pierwszorzędnej ja-
kości moich instru-
mentów B. Sommer-
feld, Poznań, 27-go
Grudnia 15. Do-
stawca Państwo-
wych Konserwato-
riów i Polskiego Radia.
ng 46 154

Owocarnię
mieszkaniami Gdynia tanio prze-
dam z powodu budowy. Zgłosze-
nia Świętojańska 116. ng 46 257

„Meble W. Paetz”
Najnowocześniejsze wzory ni-
skie ceny Poznań Wrocławska
15. Coroczna wystawa na Tar-
gach Międzynarodowych.
Ng 46 499

Motocykl
„Phänomen”
motorem Sachs
2,75 KM 2 biegi
i wolny światło elektryczne.
Bezpodatkowy. Rejestracja jak
rower. Cena
695.—
Wul - Gum,
Poznań, Wielkie Garbary 8.
Pg 28 056-19.79

debowa
Jadalnię
Sypialkę
Kuchnię
razem 600 ewentualnie osobno. —
Oferty Kurier Pozn. zdg 7 900

Pię
taśmowa „Liliput” w dobrym
stanie sprzeda „Hurt Polski”.
Wrocławska 4. ng 46 820

Rabka
przy Zakopiańskiej do sprzeda-
nia willa „Turczynka”. cena
33 000, gotówka 27 000 zł. Adres
właścicieli: Wróblewska, Gd-
ynia. Skwer Kościuski 8.
ng 46 253

Samochód
limuzyna „Studebaker” 4 oso-
b. Poznań, ul. Poplińska 4.
biuro. zdg 7 899

Meble
najnowszych fasonach, najniż-
szych cenach
„Hala Mebli”
Wrocławska 38. Dogodne warun-
ki spłaty. Pg 28 827-56.154

Gospodarstwo
110 morg magd, ziemi pszennej
obsianej, kompletnym inwentar-
zem żywym i martwym, budyn-
kami nowymi, domem dla komo-
ników, ogrodem owocowym, sta-
nem zarybionym, w jednym pla-
nie, 2 kilometry od stacji kolejo-
wej koło Bydgoszczy zaraz prze-
da właścicielka Pawliczakowa,
Bydgoszcz, Krasieńskiego 19, m. 2
ng 46 813

Deski
podłogowe sprzedam. Zgłoszenia
Kurier Poznański zdg 6 909

Fiat
typ 509 sportowy, gotowy do jaz-
dy korzystnie sprzedam. Zakład
krawiecki, Przecznicza 1, m. 1.
zdg 6 952

Antyki
najtańiej. Marcina 46. zdg 7 004

Trójwalcówkę
o walcach ca 700x300 mm w bar-
dzo dobrym stanie.

Młynek do farb
mało używany do napędu pas.
wzr. ręcznego okazyjnie zaraz
sprzedam. Fa „Metal”. Poznań.
Aleje Marcinkowskiego 24. tele-
fon 21-89 i 41-55. dg 23 680

Młyn
130 ctn. bez konkurencyjny —
wspinala okolicą sprzedam 25
tys. Zgłoszenia Kurier Poznański
zdg 6 904

Modne
Kapelusze
Koszule
Krawaty
tanio. M. Paszek.
Poznań, Wrocław-
ska 30. zdg 7 049

Sklep
dobrze prosperujący w najlep-
szym punkcie Gdyni urządzenie,
towar, tanio sprzedam. Zgłosze-
nia Kurier Poznański, Gdynia —
pod „Słodczyce-Owoce”. ng 46 249

Kilka maszyn wykonanych
gabinetów
używanych — oraz wielki wybór
debowych i polerowanych poza
tym
dywany
salon Ludwik XVI. — Magazyn
Mebli Okazyjnych

Podgórną 6
zdg 7 331

Okazja
dla Wielkopolanina?
Pierwszorzędnie zaprowadzony
skład mebli w centrum Katowic
z powodu wyjazdu tanio do
sprzedania. Zgłoszenia Biuro
Ogłoszeń „Par”. Katowice, Jana
12 pod „30 000”. Pg 28 846-71.148

Wek
szkła zapraw, meble koszykowe,
wanny, wazony, lampa, figurki,
placery, pierzyny, koldry Rybaki
25, m. 11. zdg 7 012

Skład
kapeluszy damskich „Ophelia” —
Fredry. Pg 28 853-56.191

Skład
obuwia, centrum większego mia-
sta powiatowego, bez konkurencji
dwa okna wystawowe, ładnie ur-
ządzony za 700.— zł sprzedam.
Oferty Kurier Poznański
zdg 7 040

Skład
przy ruchliwej ulicy. Informacje
Lipiński, Al. Hetmańska 8.
zdg 7 044

Pianino
dobre, okazyjnie sprzedam. Po-
znań, Ratajczaka 14, m. 14.
zdg 7 162

2
wagony torfu okazyjnie do prze-
dania, loco dworzec Poznań. Wia-
domości zasięgnąć ewent. telefo-
nicznie Polskie Radio, Poznań —
Markowski. zdg 7 139

Kolonialkę
powodu wyjazdu spieszenie prze-
dam. Lipowa 14. zdg 7 154

Piec
westfalski używany sprzedam —
Warsztat, Matejki 11.
zdg 7 161

Skład kapeluszy
sprzedam centrum, powód rozej-
ścia wspólników. Oferty Kurier
Poznański zdg 7 073

Sypialkę
mahoni, radio Majestic, pianino,
tanio. Oferty Kurier Poznański
zdg 7 053

Koń
sprzedaż. Solacz, Grudzień 124
zdg 7 112

Rzeźnictwo
dobrze zaprowadzone sprzedam —
Oferty Kurier Poznański
zdg 7 107

Narożnikowe
urządzenie restauracyjno - skła-
dowe sprzedam. Oferty Kurier
Poznański zdg 7 100

Okazyjna
Mebli
nowych — używanych, specja-
lność

Kompletne
Kryształy
wyprawy, oraz
różne inne sprzęty użytku domo-
wego, biurowego najkorzystniej
Jezuicka 10 (Świętosławska).
ng 44 484

Tatrat
Regina i inne do-
skonale maszyny na
spłacie najtańiej u
Płigierskiego. Po-
znań, św. Marcin 23
zdg 4 029 30

1 000 samochodów
rozebranych używane części pod-
wozia mleczarskie opony najta-
niej w firmie Autoskład, Po-
znań, Dąbrowskiego 89, tel. 46-74
dg 23 339-40

Sprzedam
dobre pianino, Poznań, Pogodna
47, Antkowiak. zdg 7 005

Bilard
automatyczny dobrym stanie —
sprzedam. Nowicki, Poznań, Pół-
wiejska 34. zdg 6 795

Komandoria
parcela narożnikowa za strzeżni-
cą wojskową 1 056 m kw. zł 1 500
Piotrowska, Polna 19. zdg 7 259

Piec
kapielowy gazowy „Junkersa” —
ścienny, Matuszak, Stolarska 2.
zdg 7 283

Skład
cygar, wódek, centrum Poznania
narożnik 2 okna wystawowe —
sprzedam, powód wyjazdu. Oferty
Kurier Poznański zdg 7 324

Gwintownice
1" do 2" gazowa sprzedam. —
Oferty Kurier Poznański
zdg 7 186

Wspinala szafę żelazną
marki Arnheim wagi 40 ctn.
większym przedsiębiorstwem oka-
zyjnie sprzedam. Zgłoszenia Ku-
rier Poznański zdg 7 375

Skład
kolonialny pewna egzystencja, ta-
nia dzierżawa korzystnie prze-
dam. Adres Kurier Poznański
zdg 7 372

Gitarę
dobrą sprzedam. Kościelna 4. —
m. 10. zdg 7 371

Skład
spożywczy, przyległym pokojem
sprzedam. Oferty Kurier Pozn.
zdg 7 306

Maszynę
Singera szybko szyjącą sprzedam
Rybaki 9, m. 2. zdg 7 225

Sprzedam
wóz czterookobowy, dobry 250.—
Wiadomości: Pusta 6/8, Osiedle
Warszawskie. zdg 7 206

Maszyna
do pisania używana — systemu
„Kappell”. Oferty Kurier Pozn.
zdg 7 205

Kolonialkę
zaprowadzoną maglem, mieszka-
niem, tania dzierżawa, spieszenie
powód wyjazd. Poznań-Solacz,
Zródlana 3. zdg 7 166

Skład
kolonialny, klientela gotówkowa,
dobrze zaprowadzony okazyjnie
sprzedam; objęcie 4.400.— Oferty
Kurier Poznański zdg 7 212

Wózek
dziecięcy. Strzelecka 7 — 8.
zdg 7 552

Nożyce
do blachy ciecia dżwigniowe. —
Łukasiewicz 39, Rygas.
zdg 7 245

Akordeon
96 basowy z registrem, futerałem
300 zł sprzedam. Oferty Kurier
Poznański zdg 6 466

Dogi szczenięta
8 tygodniowe z rodowodami. Ro-
dzące wielokrotnie premijowani
polecą znana hodowla

„Sparta”
Cena 80 zł: parka 150 zł. Kra-
szewice pow. Wieluń. zdg 6 457

Sprzedam
skład żywnościowy zaprowadzony
w ruchliwym miejscu Bydgoszczy
Pośrednicy mile widziani. Oferty
Kurier Poznański zdg 5 748

Idealny
skład papieru i tytoniu. Kaszuby,
blisko Gdyni-Port, dla emigran-
tów z zagranicy, korzystnie prze-
dam. Zgłoszenia pod „K. J.” —
Rumia, Starowiejska 20.
ng 46 254

Tokarnię
3 mtr tocznia sprzedam Kurier
Poznański, Gniezno. ng 46 320

Sprzedam
Skład Hurtowy Galanterijny. —
dobrze wyrobiony. Kalisz, ulica
Babina 9. ng 46 847

Broszki, Branzolety,
guzik, klamry, żurnale
polecą J. Musiałkiewicz, właśc.:
T. Gilewski, Szkolna 11.
zdg 6 889

Wysprzedaż
mebli, gramofonów obrazów —
rozmaitości tanio. Dom Komiso-
wy, Słowackiego 39.
zdg 7 223

Sypialnia
debowa obsada mirtowa okazyj-
nie. Pracownia Mebli, Wielkie
Garbary 32. zdg 7 428

Jadalnię
prima wykonanie tanio sprzeda
Pracownia Mebli, Wielkie Gar-
bary 32. zdg 7 429

Meble kuchenne
nowoczesne oraz inne polecą naj-
tańiej Pracownia Mebli, Wielkie
Garbary 32. zdg 7 430

Blochy
sosnowe specjalne na schody
Leon Żurowski
Skład drzewa, Poznań, Racyń-
skich 5/8, telefon 10-87.
Pg 28 869-27.39

Ślubne
obrazki najszybsze polecą
korzystnie Chwilkowski, Bazar.
Nowa 8. zdg 7 539/40

Cieżarówka
Ford długie bliźniaki, 3 tony do-
brym stanie sprzedam. Autoprze-
wóz, Poznańska 51, telefon 16-30.
zdg 7 626/7

Opony
z detkami jak nowe rozmiar 34 X
7 okazyjnie sprzeda Autoprzewóz.
Poznań, Poznańska 51, telefon
16-30. zdg 7 630 1

Materace
tapczany, leżanki, garnitury klu-
bowe najtańiej wprost pracow-
nia. Wielkie Garbary 18 naro-
żnik Wójcicki, suterena.
zdg 7 729 30

Koń
6-letni, kasztan. Różana 18 — 3.
zdg 7 687/8

Samochód

4 osobowy otwarty, ekonomiczny. Ul. Br. Pierackiego 16. m. 12. zdg 7845

Dom

7 ubikacji ogród tania sprzedam. Puszczykowo. Libelta 5. zdg 7845

Okazyjna sprzedaż ciężarówka

2 tonowa a marki „Dogge” 4 cylindrowa, bardzo dobrym stanie gotowa do jazdy cena wyjątkowa 1700 zł.

Limuzyna

6 osobowa, 4 drzwi marki „Essex Supersix” 6 cylindrowa, bardzo dobrym stanie, gotowa do jazdy, cena wyjątkowa 1650 zł. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 7840

Ogródek

działkowy Pałacza dobrze zaprowadzony. Zgłoszenia Dąbrowskiego 56 — 12. zdg 7889

Lodówka

tanio. Małeckiego 10 m. 13. zdg 7618

Skład

sprzetów kuchennych, dobre położenie, muska dzierzawa, 1 pokój i sklep sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 7616

Chevrolet

ciężarówka czwórka korzystnie choroba. Autokazja, Grunwaldzka 16. zdg 7867

Ciężarówka

6-cylindrowa, dobrym stanie okazynie Skład Mebli, Wrocławskiego 38. Pg 28 863-56.196

Podłogi

belki, kantówki, szalówki, deski stolarskie

Leon Żurowski

skład drzewa, Poznań, Raczyńskich 5/8, tel. 10-87. Pg 28 870-27.38

Jadalnia antyczna

„Palacu” św. Wojciecha 29 — 2. Pg 2 867-56.198

Gabinet antyczny

„Antyki”, Wielkie Garbary 20. Pg 28 868/56.197

Dom

dwupiętrowy, nowy z ogrodem, 11 mieszkań trzypiętrowy i jedno dwupiętrowe, możliwość urządzenia piekarni lub rzeźniactwa ze składem, dochód 5400 zł korzystnie sprzedam. Oferty Kurier Pozn. zdg 23 717

Tapczany rozkładane

na 2 łóżka, fotel, leżanki, leniuchy

Tapczany

już od 60 zł. Wrocławskiego 14. zdg 7467

Samochód

Fiat 509, kryty, gotów do jazdy pospiesznie. Rybicki Poczta 29, 17-18. zdg 7459

Regały

stoly urzędnicze, składowe, każdej branży używane, Mickiewicza 15, podwórze. zdg 7780

Kijarkę

marki Blumwe sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 7790

Wózek

dziesięć Konkoni sprzedam. — Górna Włda 26. m. 2. zdg 7587

Jadalnie — gabinety

szafy oddzielne wielkim wyborze, biurka, stoly, krzesła, leżanki, tapczany wszelkie inne urządzenia domowe nowe, używane najkorzystniej

Woźna 16.

zdg 7591

Dom

piętrowy Górczyn, Kordeckiego 32, gospodarz. zdg 7590

Kuchnia 82

różne inne kuchnie

Woźna 16.

zdg 7594

Sypialnia

orzechowa cała polerowana 625, różne inne sypialnie od 275

Woźna 16.

zdg 7595

Nowe rury

żelazne 20 m/m tania sprzedam. Waligórski, Ratajczaka 10. zdg 7862

Kajak

dwuosobowy w dobrym stanie sprzedam. Oferty Kurier Pozn. zdg 7890

Urządzenia

składowe każdej branży kolonialni, stoly, krzesła, lodówki, Dąbrowskiego 94. zdg 7795

Zakład

fryzjerski aparatami spiesznie, sprzedam. 1800. Oferty Kurier Poznański zdg 7796

Olejarnia

skład kolonialny wszystko nowopobudowane, ruchliwej wsi, szkoła, stacja miejsc zaraz sprzedam. Zgłoszenia Agencja Kuriera Poznańskiego, Kościan. ng 46 907

Kaszarnia, skład paszy

w pełnym biegu, dobry punkt handlowy sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 7597

Meble

olbrzymim wyborze, najniższych cenach, tylko

„Hala Mebli”

Wrocławskiego 38. Drogodne w. runki spłaty Pg 28 874-56.195

Radio

prąd zmienny Telefunken okazynie sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 7955

Platformę

do 60 ctr. sprzedam. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 7780

Młode

bernardyny sprzedam, czystej rasy. Kolejowa 41, Restauracja. zdg 7878

Wózek

dziesięć sprzedam. Kolejowa 41, mieszkanie 3. zdg 7825

Platforma

wóz, szory, sprzedam. Koczyńskiego 1/3. zdg 7941

Sprzedam

album znaczek pocztowych. Oferty Kurier Poznański zdg 7935

Ciężarówkę

3 tonową na długim podwoziu w bardzo dobrym stanie korzystnie sprzedamy. Poznańska 51, tel. 16-30. zdg 7930

Skład

kolonialno - delikatosowy, wódkami, likierami, centrum miasta korzystnie sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 7882

Wspaniały

owczarek niemiecki, nagrodzony srebrnym medalem, Focha 81, obuwie. Ng 46 556

Kajak

dwuosobowy w dobrym stanie — sprzedam za 40 zł. — Zgłoszenia telefon 84-69. zdg 23 648

Skład

kolonialny mieszkanie trzypokojowe egzystencja. Adres Kurier Poznański zdg 7828

Poręczę

na schody każdego profilu.

Leon Żurowski,

Skład drzewa i obróbka. Poznań, Raczyńskich 5/8. Tel. 10-87. Pg 28 871-27.37

Samochód

limuzyna pierwszorzędna korzystnie. Oferty Kurier Poznański zdg 7901

Jadalnia

1 pokój mebli kuchnia bardzo tania na sprzedaż. Zgłoszenia Stachowski, Małe Garbary 9. zdg 7811

8. LICYTACJE

Koncesjonowana Sala Licytacyjna

Wroniecka 6/8

sprzedaż

Okazyjnie

jadalnie, bufety

Sypialnie

gabinety, salony

Tapczany

leżanki, biurka, kanapy, lampy. zdg 7746

10. MAJATKI

Gospodarstwo wzorowe

136 mórg w okolicy Gniezna z powodu zamieszkania za granicą, korzystnie sprzedam. Zgłoszenia: Poznań, Osiedle Warsz., ul. Swarzędzka 2, m. 6, telefon 29-25. zdg 6 073

Gospodarstwo

stumorgowe, żyźne, dobre budynki, ładny pięciopokojowy dom — wygodna komunikacja Poznań — wplata 25.000 kupię. Zgł. Kurier Poznański zdg 7719

Pod

Poznań resztówka 135 buraczanej wplaty 25. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 7727/8

Sto

mórg pod Gdynią 15 000 sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 7716/17

60

buraczanych zabudowania maszynowe, inwentarzem, żywności, martwy nadkompletny 1500. wplata 8 000. Kijanieżkowa, ul. Grobla 1b — 8. zdg 7813

11. KUPNA**Dywan**

duży kupię. Oferty Kurier Pozn. zdg 6 260

Akoje

Cegielskiego i inne kupię. Lewiński, Warszawa, Alberta 12 — 9. ng 46 738

Formy

używane do rur i słupów cementowych kupię. Zgłoszenia „Par”, Katowice pod „Beton”. Pg 28 823-71.145

Wywrotek

m³ oraz 3/4 m³ i toru kolejowego ca 3 i toru kolejowego ca 3 kilometry, rozpiętości 60 cm wysokości 70 mm zakupimy względnie wydzierżawimy. Zgłoszenia Kurier Poznański d 23 676

4 gaśnice

używane w dobrym stanie kupię. Oferty Kurier Pozn. zdg 6 792

Kupię

używane skrzynie inspektowe, okna, szkielec oranżerii, wał 30 m., płachta żniwna, rury wodociągowe, kilkadziesiąt metrów. — Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 6 757

Rower

3 kolowy do przewożenia towaru kupię. Zgłoszenia tel. 49-44 zdg 7 155

Znacki

pocztowe polskie, zagraniczne — zakupię. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 7 159

Kocioł

parowy 30 mtr. kw. potrzebny. Gaede, św. Wojciecha 29. zdg 7 945

Wannę

piec kąpielowy, dobry stan kupię. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 7 093

Książki

historyczne, ryciny kupię. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 7 092

Olejarские maszyny

6 konny motor i 8 utoownik kupię dobrym stanie. Oferty Kurier Poznański zdg 7 089

Maszynę

do pisania mało używaną za gotówkę kupię. Wojciechowski, — Kościan, Pilsudskiego 62. zdg 6 794

Rower - motocykl

Adres Kurier Poznański zdg 7 823

Perski

dywan, mały, duży kupię. Oferty Kurier Poznański zdg 7 368

Nowy

dom kupię, hipotekę amortyzacyjną najchętniej Banku Gospodarstwa, wpłata około 60 tys. pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurier Poznański zdg 7 843

Bufet

kredens kupię. Oferty Kurier Poznański zdg 7 557

Platformę

ca. 30 ctr. w dobrym stanie kupię. Oferty Kurier Poznański zdg 7 204

Kupię

używaną tokarnię, wiertarkę, — podstawę szmyrgłową. Zgłoszenia Stroma 25. zdg 7 182

Kupię

drogerie w mieście powiatowym za gotówkę. Zgłoszenia do Kuriera Pozn. zdg 6 259

Kupię

kilkadziesiąt bezułek dębowych i gąsiorków. Oferty Kurier Pozn. zdg 7 398

Srebro,

porcelanę, meble antyczne, wszelkie starożytności kupię „Lamusa” Strzelecka 1. zdg 7 364

Kupuję — sprzedaje

maszynę do szycia, piece westfalskie, meble, inne rzeczy. Dom Komisowy, Podgórną 2. Pg 28 546

1 000 m szyn

do kolejki i

20 wywrotek

dobrym stanie — ewentualnie mniejszymi partiami kupimy. — Oferty cena Kurier Poznański zdg 6 644/5

Rolleiflex

używany kupię. Oferty podaniem ceny Kurier Poznański zdg 7 823

Kupię

dom korzystna hipoteka, wpłata około 50 tys. pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurier Poznański zdg 7 842

Fotograficzny

aparat 10x15 kupię. Paplaczky, fotograf, Oborniki. ng 46 917/8

Kwity

lombardowe kupię. Oferty Kurier Poznański zdg 7 537/8

Bostonkę

tygiel używany kupię. Oferty Kurier Poznański zdg 7 493

Limuzynę

w zupełnie dobrym stanie czterosobowa, czterocylindrowa kupię. Wiadomość pisemną do f-my W. Paetz, magazyn mebli, Poznań, Wrocławskiego 15. Ng 46 550

Kupimy

2 pompy przeponowe do blotniarek (membranowe) używane w dobrym stanie na ciśnienie około 8 atmosfer o wydajności ca 2 000 litrów/godz. oraz tokarnię o posuwie 1 1/2 mtr. i shaeping o skoku 500 mm. Szczegółowe oferty: Dziwulski i Lange, Sp. Akc., Opoczno, woj. kieleckie. zdg 23 715

Wiertarkę

dentystyczną nożną w dobrym brym stanie kupię. Oferty Kurier Poznański zdg 7 505

Fortepian

kupię. Oferty cena Kurier Poznański zdg 7 390

Tokarkę

używaną, dobrą do wierceń i toczenia dla kłodziejstwa. Oferty z ceną pod zdg 7 393 Kurier Poznański.

Meblowy

wóz kupię za gotówkę. Oferty Kurier Poznański zdg 7 643

Piekarnię

kupię. Oferty Kurier Poznański zdg 7 832

Szyny

i wywrotki mniejsze i większe partie gotówkę kupię. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 7 649

Limuzynę

czterosobową kupię. Oferty gotówkowe skierować Kurier Pozn. zdg 7 931

12. DO WYNAJĘCIA**Czteropokojowe**

połowa willi ewentl. garaż. Kocznickiej 7. zdg 6 421

Czteropokojowe

odnowione, komfortowe, słoneczne. Grunwaldzka 19. zdg 6 735

Sześciopokojowe

pełnokomfortowych, centralne ogrzewanie, lift, II piętro, nadające się na praktykę lekarską — względnie kancelarię adwokacką przy ul. 27 Grudnia 10, od zaraz lub 1. 8. br. Informacje telefon: 72-86, Administracja. zdg 6 563

Czteropokojowe

wysoki parter, pięciopokojowe — trzecie piętro, komfortowe odnowione. Chelmońskiego 9. zdg 6 713

Siedmiopokojowe II.

pięciopokojowe II. bardzo słoneczne, centralne, blisko Parku, Wyspiańskiego 14 — m. 9, od 15—18. zdg 4 489

Dwupokojowe

łazienka bezpodatkowe do wydzierżawienia, komorne 51. Kaucja 360 zł. Dozorca Szamarzewskiego 1, m. 1. zdg 4 955

Pięciopokojowe

II piętro komorne 117 zł do wydzierżawienia. Dozorca Patrona Jackowskiego 32. zdg 4 957

Plac

na składnice cały lub podzielony ul. Dąbrowskiego, narożnik Kochanowskiego do wydzierżawienia. Administracja Dąbrowskiego 14/16. Telefon 60-16. zdg 4 959

Dwu-

pięciopokojowe 100.— Grunwaldzka 5. zdg 5 317

Czteropokojowe

pełnokomfortowe bezpodatkowe od sierpnia. Słowackiego 30. zdg 5 805

Pięćpokojowe

komfort III piętro. Marsz. Focha 29. Informacje portier. zdg 5 884

Mieszkanie

4 pokojowe wraz z przynależnościami w śródmieściu na I piętrze, wprost od gospodarza do wydzierżawienia. Oferty Kurier Poznański zdg 6 091

Komfortowe

pierwszorzędne mieszkanie. 8 pokojowe w pięknej okolicy w pobliżu Izby Handlowej na II. piętrze od 1. 7. do wydzierżawienia. Zgłoszenia pisemne tylko od zdecydowanych bezpośrednich rezydentów przyjmuję „Par” pod 20.240. Pg 24 742-20.240

Trzypokojowe

II piętro, willi, zaraz Ostroroga Zakret 5. Pg 28 819-56.148

2 pokoje

kuchnia wolne. Długa 3. Informacje stróż. zdg 23 708

Pięciopokojowe

willi I piętro 130.— miesięcznie, centralne, ul. Spokojna 15 a, telefon 70-11. zdg 6 314

Śliczne

dwupokojowe balkonem przy tramwaju. Ul. Kasztelańska 33. zdg 6 737

5

Trzypokojowe

komfortowe, naprzeciw Stadionu. Dolna Wilda 20. Zgłoszenia portier, telefon 38-79, zdg 7 947

Pięćpokojowe

na biuro lub mieszkanie 1 piętro ubikacja w podwórzu parter na warsztat lub składnicę. św. Marcin 15. stróż, zdg 7 898

13. SZUKA MIESZK.**Dwupokojowego**

kawalerskiego mieszkania poszukuje wprost od gospodarza od 1 sierpnia, wyższy urzędnik prywatny. Mieszkanie musi być w centrum i z łazienką. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego, pod zdg 6 129

Dwupokojowe

mieszkanie z kuchnią i łazienką w spokojnej dzielnicy w pobliżu ul. Bukowskiej poszukuje od 1 sierpnia do 15 września. Oferty z podaniem ceny i adresu uprasza się do Kuriera Poznańskiego, pod zdg 6 128

Mieszkania

dwa lub trzypokojowe z kuchnią i przytulnościami, centrum lub w pobliżu poszukuje pewny platnik. Zgłoszenia z podaniem warunków do Kuriera Poznańskiego zdg 6 581

3—4 pokojowe

możliwie centrum najchętniej w nowym domu od paździenika. Podać warunki. Posrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 6 972

Próżnego

pokoju zaraz poszukuje starsza pani najchętniej od gospodarza. Oferty Kurier Poznański zdg 7 021

Mieszkania

szukam. Pewny platnik. Oferty Kurier Poznański zdg 7 147

Administracji domu

mieszkanie, stały urzędnik państwowy. Oferty Kurier Pozn. zdg 7 136

Dwupokojowego

jednospokojowego urzędnicy etatowi. Oferty Kurier Poznański zdg 7 137

Mieszkanie

dwa pokoje z kuchnią w śródmieściu — wprost od gospodarza. Oferty do Kuriera Pozn. zdg 7 058

Pokoju

kuchnia od zaraz okolica Parku Wilsona, stała posada. — Adres Karbowski, Palmiarnia. zdg 7 110

Szukam duży pokój lub pokój z kuchnią okolicy

Wildy

lub centrum Oferty Kurier Pozn. zdg 7 095

3 — 4

pokoje centrum z podaniem czynszu od 1 września. Oferty Kurier Poznański zdg 7 300

Mieszkania

dwa pokoje kuchnia, centrum poszukuje urzędnik. Plac z góry. Oferty Kurier Poznański zdg 7 209

Pokoju

kuchnia, rok z góry od gospodarza, śródmieście. Oferty Kurier Poznański zdg 6 821

Mieszkania

2—3 pokojowe wszelkie wygodny parter i poczekalnia. Jezyce Wilda, poszukuje stabilizowana urzędniczka państwowa. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 6 804

Mieszkanie

2 pokoje, kuchnia, ogródek poszukuje kuchnia urzędniczka na jesień w okolicy Poznania. Oferty z podaniem ceny do Kuriera Poznańskiego zdg 7 197

Emerytka

dwupokojowego każdego czasu — gospodarza. Oferty Kurier Pozn. zdg 7 188

Pokoju

kuchnia lub pokój od gospodarza najchętniej Solacz, pewny platnik. Oferty Kurier Pozn. zdg 7 208

2 pokojowego

centrum szuka urzędnik, pół roku z góry. Oferty Kurier Poznański zdg 7 396

Mieszkania

2—3 pokojowe I ptr. w śródmieściu wprost od gospodarza od zaraz poszukuje. Łaskawe oferty Kurier Poznański zdg 7 399

Jedno-

dwu — trzypokojowego, place z góry. Oferty Kurier Poznański zdg 7 491

Urzędnik

poszukuje mieszkania 1—2 z kuchnią od gospodarza, rok z góry. Oferty Kurier Poznański zdg 7 777

Kupiec samodzieln

szuka mieszkania 2—3 pokojowego, łazienka, śródmieściu od 15. 7. wzgl. 1. 8. pół roku z góry. Oferty Kurier Poznański zdg 7 773

3—4

pokoje pełnokomfortowe. I piętro śródmieściu lub okolica opary. — Oferty Kurier Pozn. zdg 7 694

Pięć- lub

sześciopokojowego pełnokomfortowego z ogródkiem szuka pewny platnik. Oferty Kurier Poznański zdg 7 653

3—4

pokoje wyższy urzędnik pewny platnik, 15 sierpnia później podaniem czynszu. Oferty Kurier Poznański zdg 7 887

Trzypokojowego

poszukuje właścicielka realności chętnie podzielone większego. Oferty Kurier Pozn. zdg 7 797

Urzędnik

państwowy szuka 2—3 pokoi kuchnia okolicy Jezyce, Łazarza z warunkami. Oferty Kurier Poznański p 20 856

Murarz

z dobrą referencją poszukuje stó- żostwa z wykonaniem prac murarskich innych. Oferty Kurier Poznański zdg 7 815

Mieszkanie

2 pokojowe poszukuje podoficer zawodowy. Oferty Kurier Poznański zdg 7 819

Dwupokojowego

kuchnia, okolicy śródmieścia, urzędnik państwowy. Oferty Kurier Poznański zdg 7 820

4—5

pokojowego do 11 pietra, możliwie ogrzewanie etażowe słoneczne wygodny, pewny platnik (Niemiec) Oferty Kurier Poznański zdg 7 925

Urzędniczka

poszukuje mieszkanie 2, 3, 4 pokojowe wprost od gospodarza. — Oferty Kurier Pozn. dg 23 718

14. ZAMIANA**MIESZK.****Zamiana**

2 pokoje kuchnia na pokój kuchnie w śródmieściu. Oferty Kurier Poznański zdg 7 384

Zamienię

dwupokojowe wygodami na mniejsze, 41 miesięcznie. Informacje Kolejowa 41, m. 3. zdg 7 827

15. POKOJE UMEBL.**Komfortowy**

Pocztowa 21 — 4. zdg 6 579

Pokój

duży słoneczny, samotnym, Warszawska 135. zdg 6 516

Pokój

umeblowany od zaraz do wynajęcia. Aleje Marcinkowskiego 1, — m. 2 (dom narożnikowy). zdg 6 496

Pokój

lepszym, frontowy. Szkolna 11, m. 7. zdg 6 854

Panu

ładny, słoneczny pokój umeblowany. Piekary 8a, I piętro, m. 42 zdg 6 897

Niekrepujący

Działyńskich 11, Matuszek, parter. zdg 6 936

Komfortowy

fortepian, Grunwaldzka 13, m. 7. zdg 7 334

Pokój

Ratajczaka 14, m. 14. zdg 7 163

Słoneczny

Skryta 15 — 6. zdg 7 126

Grottgera

14 — 4. zdg 7 132

Jednospokojowy

Waly Jana 111, 12 — 12. zdg 7 152

Skarbowa

6, m. 3., ładny, czysty, pana. zdg 7 158

Śniadeckich

20 — 5. zdg 7 079

Elegancki

Jasna 2, m. 4. zdg 7 075

Niekrepujący

1 — 2 łączne, Przecznicza 6 — 9. zdg 7 066

Cieszkowskiego

5 — 5, niekrepujący. zdg 7 067

Focha

27 — 7. zdg 7 117

Pokoje

umeblowane, Szamarzewskiego 8 m. 9. zdg 7 111

Ładny

Strusia 10, m. 6. zdg 7 097

Lepszy

Stroma 6, I prawo. zdg 7 081

Dwuosobowy

utrzymaniem kuchnia, Ratajczaka 9 — 10. zdg 6 921

Podgórna

6 — 10. zdg 7 320

Ratajczaka

10 — 4. zdg 7 315

Marcin

18, II lewo. zdg 7 311

Słoneczny

ładny, Piekary 18 — 8. zdg 7 293

Elegancki

słoneczny, nowym domu, Solacz. Wskaże Kurier Pozn. zdg 7 297

Działyńskich

9 — 5, pokoje frontowe, łazienka. zdg 7 295

Szamarzewskiego

16 — 8. zdg 7 294

Wierzbicice

11 — 9. zdg 6 872

Dwuosobowy

małżeństwu używaniem kuchni. Szyperska 3—9. zdg 6 777

Pokoik

Kantaka 5 — 4. zdg 7 369

Pokoje

dwa, używaniem kuchni, komfort. Łazarz, Graniczna 1, m. 7. zdg 7 170

Frontowy

dwuosobowy. Rybaki 10 — 10. zdg 7 305

Pensionat

dla przyjezdnych. Rowicka — Pocztowa 31 — 7. zdg 7 218

Wyjątkowo

piękny, wygodny, wolny. Matejki 3 — 3. zdg 7 211

Wolnica

3 — 10. zdg 7 258

Pokój

słoneczny zaraz. Szamarzewskiego 20/22 — m. 4. zdg 7 165

Pokój

oddam (małżeństwu). Kopernika 4 — 7. zdg 7 200

Frontowy

Grobla 22 — 9. zdg 7 256

Frontowy

czysty. Góra Przemysłowa 4, II. zdg 7 203

Przyjezdnyemu

elegancki, niekrepujący. Marcina 5—9. zdg 7 242

Plac Wolności

14a — 14. zdg 6 888

Słowackiego

19 — 1. zdg 7 400

Dwuosobowy

frontowy, słoneczny, elektr. telefon od 1 sierpnia. Św. Marcin 61, m. 7, 12—18. zdg 7 404

Pokój

frontowy z balkonem. Chwałiszewo 9, m. 11. zdg 7 526

Jasna

13 — 6. zdg 7 366

Rzeczypospolita

3, m. 7. Pokój umeblowany. zdg 7 349

Pokój

do wynajęcia od 15. 7. dla pani Poznań, Wolnica 4/5, m. 4. zdg 7 181

Frontowy

Dąbrowskiego 10 — 15. zdg 7 486

Pokój

umeblowany. Młyńska 12 — 7. zdg 7 492

Zaraz

wynajęcia pokój jednoosobowy umeblowany. Bukowska 23, m. 7. zdg 7 767

Umeblowany

Strzelecka 21, m. 5. zdg 7 810

Ratajczaka

11, m. 45. zdg 7 770

Pokój

frontowy. Mickiewicza 19, m. 7. zdg 7 656

Niekrepujący

zaraz. Grobla 29a — 3. zdg 7 698

Dąbrowskiego

41 — 7. zdg 7 697

Półwiejska

22 — 5. zdg 7 722

Ładny

jedno- dwuosobowy paniom wynajmę. Ogrodowa 10, m. 3. zdg 7 724

Półwiejska

4 — 12. 2 osoby — małżeństwu. zdg 7 763

Przyjezdnyemu

niekrepujący. Ratajczaka 11a — m. 112. zdg 7 574

Słoneczny

balkon. Bukowska 33 — 10 dom tylny. zdg 7 679

Duży

ładny, niekrepujący. — pokój z utrzymaniem lub bez. Ul. Pocztowa 11, m. 10. zdg 7 676

Dwa

przyległe lub dwuosobowy. Górna Wilda 24 — 8. zdg 7 669

Komfortowy

Półwiejska 7 — 4. zdg 7 668

Półwiejska

40 — 6. zdg 7 666

Jedno-

dwuosobowy czysty. Kwiatowa 11 — 7, I piętro. zdg 7 639

Działyńskich

9 — 6. zdg 7 638

Frontowy

Wielkie Garbary 2 — 5. zdg 7 624

Ratajczaka

11a — 80. zdg 7 622

Dwuosobowy

jedno — solidnym. Masztalarska 8 — 7. zdg 7 507

Jedno-

dwuosobowy. Krasińskiego 14, m. 6. zdg 7 513

Elegancki

niekrepujący. Podgórna 6 — 9. zdg 7 411

Niekrepujący

Szymańskiego 9, m. 10. zdg 7 473

Balkonowy

Wielkie Garbary 48 — 10. zdg 7 477

Czysty

Towarowa 21, m. 9. zdg 7 479

Frontowe

2 łączne balkon. Wrocławska 4, mieszkanie 2. zdg 7 407

Próżny

umeblowany. Działyńskich 9 — 3. zdg 7 880

Plac

Nowomiejski 6, m. 18, czyste, kulturalne dobrym utrzymaniem. zdg 7 876

Tani

Zupańskiego 2, skład. zdg 7 805

Działyńskich

8 — 2. zdg 7 803

Czysty

Przechodnia 10 — 1. zdg 7

Plac
Słowackiego — Kochanowskiego
na składnice lub cele przemysło-
we do wynajęcia. Cieszkowskiego
7. mieszkanie 6. zdg 7921

22. ZGUBY

Zgubiono
świadectwo ukończenia klasy 6.
gimnazjum w Śremie na nazwi-
sko Janusz Stankowski.
ng 46 932

23. ROZMAITE

Naprawy
dywanów, czerpanie garderoby.
tel. 22-02. Adama. Ratajczaka
15. m. 6. zdg 16 227

Uwaga!
Trwała wodna i żelazkowa ondu-
lacja wykonuje pod gwarancją
Jan Reimer Skórcz, Sobieskiego
nr 9. zdg 4 196

Farby
dobre

Lakiery
wyprobowane

Pokosty
kupisz najkorzystniej — specja-
lism składzie

Centrala Farb
Poznań, Wrocławka 19.
dg 23 446

Gorsety
Biustonosze
poleca

Pracownia
Gorsetów
„Wanda”
Leontyna Nychow-
ska. Ratajczaka 27
zdg 7 583

Wyjeżdżającym
do Warszawy poleca się pensjo-
nat „Janina”. Komfort wzoro-
wo czysto, przystępnie. Sienkie-
wicz 4. 1-e piętro, front.
ng 46 659

Urządzenia
składowe, biurowe wykonujemy.
Oferty Kurier Pozn. zdg 7 178

Światowej sławy
chiromantka - grafolog
fizjognomistka

Jakubowska
Zdumiewającą przepowiada prze-
szłość, teraźniejszość, przyszłość.
loterie. Ratajczaka 15 — 10. Pa-
saż Apollo. zdg 7 156

Uszczelniając do okien
drzwi „Superhermit”
usuwa zaciekanie, chroni od zim-
na, kurzu i sadzy, oszczędza 30
procent opalu. poleca inżynier
Rubiński, Poznań 11. Telefon
37-48. zdg 6 812

Nowość! Nowość!
„Hannovera”
Kasa Rejestrująca
DRP i p. zagr. Idealne udogo-
dnienie obrotu i dochodu 10 kon-
towym maszynowym systemem
księgowości. Zastępuje journal
kupiecki. Kasa posiada jeden do
trzy liczniki, drukuje kwity na
błoczkach kasowych i wydaje
bony kasowe. Format nowoczes-
ny, gustowny, ozdobny. Precyzyj-
ność, wytrzymałość i koszt naby-
cia bezkonkurencyjne. Rejonowi
zastępcy poszukiwani. Wyłączna
sprzedaż L. Bulla, Katowice, ul.
Kościuszki 55. Pg 28 851-71.149

Chłopczyka
sześciolletniego oddam na własne
bezdzietnym bez wzajemnego wy-
nagrodzenia. Oferty Kurier Po-
znański zdg 7 251

Akuszerka
Kowalewska, Łakowa 14. śró-
dmieście, paniom zainteresowanym
wszelkie pomoc, porady. zdg 7 215

Przyjdź!
Znam Twoją przyszłość! Pilsud-
skiego 5 — 8. Wrońska.
zdg 5 760

Tapicer
tanie polecamy. Wojciech 22 — 5.
Wehman. zdg 7 403

Akuszerka
Grobła 29a — udziela porady, —
pomocy. zdg 7 533

Wroży
najpopularniejsza chiromantka
Poznań. Piekary 6 — 2.
zdg 7 356

Akuszerka
Poznań, Strzelecka 2
przy Świętokrzyskim
przyjmuje udziela porady pomo-
cy położniczej. dz 23 342/3

Posiadam
patent na artykuł niezbędny w
każdym domu, wojskowej, szpi-
talach itp. Poszukuje finan-
sistów względnie ustanie licencje.
terminowo na poszczególnie rejon-
y. Zgłoszenia Oredownik, Łódź
sub. „Nowoczesne”. ng 46 633

Słynna
chiromantka trafnie przepowiada
Szewska 21 — 5. zdg 7 661

Chiromantka
wroży prawdę. Kraszewskiego 1.
mieszkanie 9. zdg 7 785

Przeprowadzki
uskućtniam do każdej miejsc-
wości, samochodami. W. Lubka,
Garbary 34, tel. 37-74. zdg 7 719

Złoty
damski zegarek bransoletowy
znaleziony ósmego wieczorem
między Otyade! a Walami Le-
szczyńskiego proszę złożyć za wy-
nagrodzeniem. do Kuriera Pozn.
zdg 7 847

Koncesje
na wyszynk oddam. Zgłoszenia
Kurier Poznański zdg 7 859

24. NAUKA

Koncesjonowane
kursy nowoczesnego kroju. No-
wak, Wrocławka 33 dg 23 401

Kroju
modelowania nowoczesnego. —
Strojna - Neumanowa, Szkolna 3
m. 26. zdg 6 764

Korepetytora (ki)
matematyki, fizyki, francuskiego
poszukuje. Oferty Kurier Pozn.
zdg 7 149

Student
germanista wyjedzie na wieś —
udzieli lekcji konwersacji nie-
mieckiego. Oferty Kurier Pozn.
zdg 7 115

Sierota
uczniwa, pracowita, długoletnimi
świadectwami szuka posady do
lepszej mniejszej rodziny od 15
lipca. Zgłoszenia Kurier Pozn.
zdg 7 279

Prasowaczka
z praniem poszukuje posady. —
Oferty Kurier Poznański
zdg 7 185

Pracznka
czysta szuka prania. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 7 266

Dziewczyna
uczniwa, czysta poszukuje posa-
dy z gotowaniem od 15. 7. Of-
erty Kurier Pozn. zdg 7 253

Dziewczyna
uczniwa, sumienna, pracowita z
gotowaniem poszukuje posady od
15. 7. lub 1. 8. Zgłoszenia do Ku-
riera Pozn. zdg 7 289

Kobieta
poszukuje posługi, przed połud-
niem z dobrym świadectwem, zna
dobrze język niemiecki. Oferty
Kurier Poznański zdg 4 635

Uczniwa
dziewczyna szuka posady do
wszystkiego albo posługi na cały
dzień od 15 lipca. Oferty Kurier
Poznański zdg 6 704

Szukam
p-s-u-i. Oferty Kurie Pozn.
zd- 4 678

Przyjmę
posługę lub sprzątanie biur. —
Oferty Kurier Poznański
zdg 6 350

Uczniwa
polecona poszukuje posługi od go-
dziny 12. Oferty Kurier Poznań-
ski zdg 6 139

Ogrodnik
kawaler, długoletnia praktyka,
wielkich ogrodach, egzaminowa-
ny, obowiązkowy, sumienny po-
szukuje posady. Oferty Kurier
Poznański zdg 6 601

Panienska
3-letnia praktyka w sklepie ko-
lonialnym poszukuje jakiegokol-
wiek zajęcia, także wyjazd. —
miejscowość obojętna. Oferty
Kurier Poznański zdg 6 749

Stolarz
baicer-polier, subiekt drzewny po-
szukuje jakiegokolwiek zajęcia
chociażby robotnika. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 7 024

Maturzysta — klasyk szuka po-
sady jako

korepetytor
towarzysz na wakacje, lub innej.
Matematyka, fizyka, języki. —
Oferty Kurier Poznański
zdg 7 129

Początkująca
ukończone Liceum Handlowe —
szuka posady w biurze lub skła-
dzie. Oferty Kurier Poznański
zdg 7 160

Maszynistka
biegła, polska, niemiecka steno-
grafia przyjmie posadę zaraz. —
Oferty Kurier Poznański
zdg 7 061

Żelazniak
pracował w pierwszorzędnym fir-
mach, hurtowni, zna książkowość
prace biurowe poszukuje posady.
Oferty Kurier Poznański
zdg 3 051

Chłopiec
lat 17, szuka jakiegokolwiek pracy
Oferty Kurier Pozn. zdg 7 102

Książkowa - kasjerka
starsza, sumienna i akurata
szuka posady. Oferty Kurier
Poznański zdg 7 343

Ekspedientka
biegła, praktyka, branza kolonial-
na, delikatesy szuka posady. —
Oferty Kurier Pozn. zdg 6 838

Jedynaczka
przystojna panna, posag 60 000, —
wyjdzie za mąż. Mrówka, Poznań
Wojciecha 2a — 1. zdg 7 285

Krawcowa
domowa dobry krój szuka posady
Oferty Kurier Poznański
zdg 7 284

Książkowa
biegła, język polsko - niemiecki,
szuka posady. Oferty Kurier Po-
znański zdg 7 322

Inteligentna
miła panienska, lepszego domu,
prowincl, zna szycie, robotki,
szuka posady najchętniej do dzie-
ci. Oferty Kurier Poznański
zdg 7 761

400,—
kaucji bankowej za otrzymanie
jakiegokolwiek posady szuka eks-
pedient. Oferty Kurier Pozn.
zdg 7 198

Praktykantka
biurowa ukończonym kursem
handlowym szuka posady. Of-
erty Kurier Poznański zdg 7 519

Pani
szuka posady jako biuralistka
lub towarzysząca ewentl. do dzie-
cka, zgodzi się na wyjazd również.
Oferty Kurier Pozn. zdg 7 352

Samotny
poszukuje posady woźnego, inka-
senta lub innej. Kaucja banko-
wa 1000 zł. Oferty Kurier Pozn.
zdg 7 056-7

Mistrz
rzeźnik z kartą rzemieślniczą,
miejscowość obojętna. Oferty
Kurier Poznański zdg 7 757/8

Krawcowa
piewszorzędna 2. szuka pracy.
Oferty Kurier Pozn. zdg 7 635

Woźnego
portiera, konduktora autobusowe-
go lub inną posadę — posiadam,
kaucje, rower. Oferty Agencja
Kuriera Poznańskiego, Kórnik.
n 46 817

Panna
znająca szycie, roboty ręczne, —
zajmowała się pracą domową —
szuka posady. Oferty Oredownik
Poznań zdg 7 301

Rolnik
żonaty lat 31, wzorowy gospodarz
poszukuje posady, samodzielnego
lub pod dyspozycję właściciela.
Oferty Oredownik, Gniezno 1113
n 46 326

Bławatnik-konfeksjoner
rzutki kupiec na niewypow. stan-
owisku kierowniczym pragnie
wrócić do branży. Proszę o pro-
pozycje. Zgłoszenia Wieluń,
Oredownik, Sienkiewicza 1.
N 46 541

Przyjmę
praktykę bezpłatną, jako elew
gospodarczy. Oferty Oredownik,
Poznań zdg 7 183

Chłopiec
lat 17, szuka nauki tokarza, me-
talu lub jakiegokolwiek innej pra-
cy. Oferty Oredownik, Poznań
zdg 7 103

Syn rolnika
poszukuje praktyki na majątku
za małym wynagrodzeniem. Mam
1 1/2 roku praktyki i referencje.
Zgłoszenia Kurier Poznański
zdg 7 686

Uczeń
piekarski, 2 lata nauki pragnie
się douczyć. Oferty Kurier Pozn.
zdg 6 998

Młynarz
samodzielny kawaler, przyjmie
posadę młynarszą samodzielną.
Agentura Oredownika, Września,
Rynek pod 103. zdg 46 822

Robotnik
po wojskowej kawalerzysty po-
szukuje pracy jako woźnica lub
jakiej stałej pracy Oredownik,
Gniezno 1107. n 46 818

Dzielny
pomocnik fryzjerski poszukuje
posady najchętniej na prowincji.
M. Królikowski, Grodzisk Wlkp.
Garbary 20. zdg 6 991

Mistrz
piekarski, obeznany w cukier-
nictwie, fachowiec dzienly poszu-
kuje posady, — wynagrodzenie
skromne. Matena, Mrówino, pocz-
ta Rokietnica. zdg 7 172

Jazda w obce nieznane kraje

jest rzeczą zbyt kosztowną.
Poznanie własnej ojczyzny
i obcych ziem ułatwi Ci

„JLUSTRACJA POLSKA”

Każdy numer tego pięknego pisma przynosi
bogato ilustrowane opisy egzotycznych krajin.

Jeszcze dziś

przekonaj się, kupując najnowszy numer
w najbliższym miejscu sprzedaży gazet.

NAJPOPULARNIEJSZY W POLSCE TYGODNIK

Student
I roku prawa może wyjechać na
wieś celem wspólnego przygo-
towania się do egzaminu jesienne-
go. Oferty Kurier Poznański
zdg 7 304

Kto
tanie nauczyć tańczyć? — Oferty
Kurier Poznański zdg 7 243

Stenografii
pisanie maszyną, księgowości. —
Strzelecka 33. zdg 7 504

Stenografii
pisanie maszyną, książkowości
udziela Kromczyńska Ogrodowa
16, II. zdg 7 465

Tańców
Szorskiego, Pierackiego 12, tele-
fon 38-08. zdg 7 598

25. MUZYKA

Trio
młode, zgrane, podwójne instru-
menty, śpiew potrzebne od 1-go
sierpnia. Strzelecka w Rawiczu.
zdg 7 370

26. ZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla posu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych.

a) Służba domowa

Panna
40 dobrego domu, pracowita, —
oszczędna, duża praktyka go-
spodyni szuka pracy 1-2 osób w
Bydgoszczy. Oferty Kurier Po-
znański zdg 6 781

Posługi
na cały dzień praniem poszukuje
Oferty Kurier Poznański
zdg 7 335

Skromna
bardzo uczniwa poszukuje posady
wszystkiego z gotowaniem — do
małej rodziny. Oferty Kurier Po-
znański zdg 7 833

Sierota
poszukuje posady szyciem do
dzieci lub lekkich prac domowych
pomocy w składzie od 15 lipca.
Oferty Kurier Pozn. zdg 7 134

Służąca
uczniwa, dobre polecenie poszu-
kuje pracy zaraz. Zgłoszenia Ku-
rier Poznański zdg 7 077

Służąca
młodsza, uczniwa polecona przy-
jmuje posadę od 15. Oferty Kurier
Poznański zdg 7 062

Panienska
do dzieci z językiem niemieckim
i polskim, znająca gospodarstwo
domowe szuka posady. Zgłosze-
nia Kurier Poznański zdg 7 119

Pracznka
czysto pierze, sprząta. Plac No-
womiejski 5, m. 6. zdg 6 984

Posługi
szukam zaraz lub od 15-go. Of-
erty Kurier Poznański zdg 7 246

Pracznka
uczniwa, czysta, szuka prania
poza dom. Oferty Kurier Pozn.
zdg 7 359

Gospodyni
samodzielna poszukuje posady.
Oferty Kurier Poznański
zdg 7 771

Wiejska
dziewczyna szuka posady do
wszystkiego samodzielną od
1 sierpnia. Oferty do Kuriera
Poznańskiego zdg 7 571

Dziewczyna
poszukuje posady dzieci lub lek-
kich prac domowych od 15-tego.
Oferty Kurier Pozn. zdg 7 887

Kucharka
z dobrym gotowaniem, szuka za-
stępstwa lub posługi. Oferty
Kurier Poznański zdg 7 552

Panienska
z prowincji poszukuje posady do
dzieci z dobrym francuskim, do-
bre świadectwa, polecenia od 1.
8. lub później. Wyczerpujące
oferty Kurier Pozn. zdg 7 569

Szukam
posługi z praniem. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 7 446

Uczniwa
posługaczka poszukuje posługi od
zaraz. Oferty Kurier Poznański
zdg 7 836

Prania
sprzątania, mycia schodów poszu-
kuje. Nowak, Strzema 26 — 17.
zdg 7 804

Poszukuje
jakiegokolwiek pracy. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 7 870

Posługi
szukam dobrze polecona. Oferty
Kurier Poznański zdg 7 916

Szukam
posługi od 7. 1. Oferty Kurier
Poznański zdg 5 860

Polecam
młodsza uczniwa dziewczyna z
prowincji. Marcina 64 — 10.
zdg 5 921

Dziewczyna
zna robotki z dobrej rodziny, ko-
chająca dzieci poszukuje posady
do dziecka lub pomocy w skła-
dzie. Oferty Kurier Poznański
zdg 5 409

Dziewczyna
samodzielna poszukuje
posady. Oferty Kurier Poznański
zdg 6 950

Posługę
na cały dzień lub pół dnia. —
Oferty Kurier Poznański
zdg 1 591

Posługi
skromnym gotowaniem, dobre po-
lecenia. Oferty Kurier Pozn.
zdg 1 525

Panienska
inteligentna uczniwa poszukuje
posługi przedpołudniem. Oferty
Kurier Poznański zdg 2 930

b) Inni

Gorzelnany
pracuje dobrymi wynikami, me-
karany, znajomość książkowości,
elektryczność, piatkarnia, gospo-
darstwo, podwózkowe. Dobre
świadectwa, polecenia. 10 lat
praktyki. Szukam posady zono-
tę na większym majątku od
1. 10. lub później. Dotychczas na
niewypowiedzianej posadzie. —
Zgłoszenia Agencja Kuriera Po-
znańskiego Kościan. ng 46 777

Kuśnierz
zdolny wykonuje wszelkie prace
kuśnierskie pod gwarancją po-
szukuje pracy dom poza dom.
również wyjazd. Oferty Kurier
Poznański zdg 6 768

Dyplomowany
mechanik szofer wszelkie napra-
wy wykonuje na miejscu za
mniejszym wynagrodzeniem szu-
ka posady z wyjazdem. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 6 769

OGÓLNOPOLSKIE
Poniedziałek, 12 lipca.

6.15 audycje poranne: 11.57 sy-
gnał czasu; 12.03 dziennik po-
łudniowy; 12.15 „Odzyskanie
czasie” — pogadanka dla
gospodyń; 12.25 Orkiestra Gwar-
dii graja; 12.40 od war-
sztatu do warsztatu; Białoskór-
nictwo (z Wilna); 15.45 wia-
domości gospodarcze; 16.00 „Lipiec”
— pogadanka dla dzieci star-
szych; 16.15 recital fortepianowy
Stanisława Nawrockiego; 16.45
zagadki ludzkie; „Kacper Be-
kiesz” — felieton (z Wilna); 17.00
koncert orkiestry wileńskiej pod
dyr. Władysława Szczepańskiego
(z Wilna); 17.50 „Polowanie z
łódki” — pogadanka (z Wilna);
18.05 lekkie duety instrumentalne
aktualna; 19.00 audycja strze-
lecka pt. „Bajka o Strzelcach
Orlebach” — wznowienie; 19.40
„Czy umiesz pływać?” — pog-
adanka sportowa (z Krakowa);
19.50 wiadomości sportowe; 20.00
muzyka lekka i taneczna w wyk.
zespolu Wiktora Tychowskiego,
Chóru Dora, Haliny Rapackiej
(piosenki) i Władysława Ols-
znika (harmonia). W przerwie
ok. godz. 20.45 dziennik wieczor-
ny i pogadanka aktualna; 21.45
„Pan Rys” — Henryka Rzewuskie-
go z „Pamiętek Soplicy” — re-
cytacja prozy (z Wilna); 22.00 mi-
niatury kwartetowe w wykon-
aniu kwartetu warszawskiego
(Józef Kamiński — I skrzypce,
Zygmunt Lederman — II skrz.,
Jan Gornowski — altówka i Ma-
rian Neuteich — wiolonczela);
22.50 ostatnie wiadomości.

WARSZAWA
Warszawa II — 13.00 Ottori-
no Respighi — płyty; 14.06 kon-
cert rozrywkowy — płyty; 15.00
pogadanka aktualna; 15.10 życie
kulturalne stolicy; 15.15 koncert
solistów. Wykonawcy: Hanna
Galachcinowa - Groniewska
spiew. Rafal Halber — wiolon-
czela; 22.00 wiadomości sportowe;
22.05 muzyka lekka — płyty;
23.00 „Gazeta a książka” — szkic
literacki; 23.15 muzyka taneczna
— płyty.

POZNAN
Poznań — 12.15 muzyka dla
wsi — płyty; 12.25 Jan Brahms:
Symfonia C-moll (w skrócie);
13.00 życie kulturalne i społeczne
miasta Poznania; 13.05 koncert
życzeń z płyt; 14.05 przegląd gieł-
dowy; 14.15 koncert życzzeń c. d.;
18.00 skrzynka ogólna; 18.10 IV
audycja z cyklu „Słynni śpiewa-
cy i śpiewaczki”; Teodor Szala-
pin — Waleria Barsowa — Dy-
mitr Smirnow — płyty; 18.45
wiadomości sportowe lokalne;
23.00 muzyka taneczna — płyty.

PROPONUJEMY
LAMPOWICZOM
15.15 Koenigsw. — Mel. ope-
retkowe. 16.00 Koenigsw. — M.
popołudniowa. Hamburg — M.
taneczna. 16.05 Wiedeń — Mel.
filmowe

SKŁAD

obszerny w centrum. 2 okna wystawne, mieszkanie, nadający się na każdą branżę (ewtl. handel zboża) od zaraz wprost od właściciela do wydzierżawienia. — Skweres, Września, ul. Warszawska 32.

ng 46 855

Pomocnik

obuwnicz poszukuje stałej posady na reparacje, staranne wykonanie pracy. Oferty upraszam Kurier Poznański zdg 7 437

Mleczarz

dlugoletnia praktyka poszukuje posady, miejscowość obojętna. — Zgłoszenia Kurier Poznański, Gniezno 1112. ng 46 825

Panienska

poszukuje posady w interesie lub innej. Oferty Kurier Poznański zdg 7 865

Szofer - Borowy

14 lat praktyki, kawaler, poszukuje posady szofera - strzelca - borowego - polowe o. świadectwa polecenia dobre. Łaskawe zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 5 931

Panienska

inteligentna znająca język niemiecki, robotki szuka posady do dzieci na wieś najchętniej na majątek. Oferty do Kuriera Pozn. zdg 7 544

Rządca

administrator Wlkp. 43 lata, żonaty, posiadający 22 000, gotówkę poszukuje administrację folwarku lub posady kaucyjnej. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 7 943

Korespondent buchalter poważnie energiczny, wyższe studia handlowe, języki, maszyną, poszukują praktyki lub posady. Referencje. Kurier Poznański zdg 7 816

Panna

po maturze w krytycznym położeniu szuka jakiegokolwiek pracy. Oferty Kurier Pozn. zdg 7 874

Niemka

z językiem polskim szuka posady jako maszynistka. Oferty Kurier Poznański zdg 7 641

Dozorca

domu zna ogrodnictwo, centralne ogrzewanie, szuka posady od sierpnia. Oferty Kurier Pozn. zdg 7 888

Młynarz

samodzielny 20 lat praktyki, obznajony nowoczesną techniką w młynach parowych, motorowych, wodnych, dobre świadectwa, zna różne przemiany poszukuje zaraz lub później odpowiedniej posady. Ewentualnie kaucja 1 000 zł. — Oferty Kurier Poznański zdg 7 891

Nauczycielka

francuskiego poszukuje stałej posady. Oferty Kurier Poznański zdg 7 435

Niemka

wykwalifikowana wychowawczyni poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 7 436

Skrypek

akordeon, jazztrąba, lub kwartet trio, wolny. Grudziądz, Oredownik, Groblowa. ng 46 927

Praktykantka

pisząca na maszynie ze znajomością stenografii poszukuje posady Oferty Kurier Poznański zdg 7 348

Kucharz

pierwszorzędny szuka posady zaraz. Oferty Inowrocław, skrytka 52. ng 46 909

Rołnik

buchalter pomocnik poszukuje posady. Samotny, lat 40. Warszawa, Nowomiejska 2, m. 13. Idzikowski.

TEATRY

Poznań, sobota, 10. 7.

ADRIA: „Pod gazem”.

KINA

Poznań, sobota, 10. 7.

APOLLO: „Krwawe perły”.
CORSO: „Córka Dżungli”.
GLORIA: „Noc w Operze”.
GWIAZDA: „Pod Dwiema Flagami”.
METROPOLIS: „Eskapada Weroniki”.
OSWIATOWE „C. L. L. „Kły i pazury”.
RENAISSANCE: „Kochana rodzinka”.
SŁOŃCE: „Tyś mój cały świat”.
SFINKS: „San Francisco”.
SWIT: W poszukiwaniu miłości.
TECZA-Lazarz: „Cieszy”.
TECZA-Wilda: „Cygańskie Dziewce”.
WILSONA: „Kariera”.

Bufetowa

uczuwa z dobrym poleceniem — znająca Expresso — poszukuje posady do kawiarni-cukierni lub jakiegokolwiek. Oferty Kurier Poznański zdg 7 929

Panienska

sierota, chciałaby wyuczyć się ekspedycji rzeźniczej lub piekarskiej. Oferty Kurier Pozn. zdg 7 919

Służąca

starsza szuka posady do prac domowych gotowaniem. Oferty Kurier Poznański zdg 7 911

Krawcowa

dobrym krojem, szyciem, dziennic 2. — szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 7 871

Krawcowa

w dom szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 7 917

Mistrz

damsko-męsko fryzjerski z wszelką wiedzą zawodową poszukuje odpowiedniej posady. Oferty Kurier Poznański zdg 7 910

27. WOLNE MIEJSCA

Ekspedientka

branza papiernicza potrzebna. — Oferty z fotografią i warunkami Kurier Poznański zdg 6 664

Dziewczyna

Wielka 17, m. 10. zdg 7 879

Podróżujący

kolonialista potrzebny. Pensja — wolne utrzymanie, mieszkanie — podróż. — Wyczerpujące oferty skierować Kurier Poznański zdg 7 932

Fryzjer

zaraz. Nad Wierzbakiem 20. — Solacz. zdg 7 884

Dziewczyna

uczuwa, dobrze polecona może się zgłosić. Langner, Wroniecka 12. zdg 23 719

Fryzjerka

działa, stałe zaraz. Marszałka Focha 77. ng 46 555

Do Warszawy

potrzebna młoda, inteligentna pani, samodzielnie prowadzenie domu i wychowanie dwojga dzieci lat 7 i 10. Oferty z fotografią, którą się zwraca do „Par”. Warszawa, Bracka 17 pod „Samodzielna”. Pg 28 640-62,466

Służąca

z gotowaniem zaraz. St. Rynek 16/17, obuwie. zdg 7 902

Robotnica

wyspecjalizowana w gotowaniu soków — zaraz mała kaucja. Dębica, Tarczowa 23a, Wytwórnia Soków Owocowych. zdg 7 897

Akwizyterzy

do czasopisma narodowego potrzebni. Oferty Kurier Poznański zdg 23 721

Zarządczyni

z dobrym gotowaniem potrzebna 15. 7. Świadectwa, referencje — Seyda, Tarnowo, poczta Kruszwica. d 23 666

Blacharze

wykwalifikowani potrzebni do robót karoseryjnych. Zgłoszenia Fabryka Nadwozi samochodowych. Grodzisk Maz., ul. Królewska 3. ng 46 810

Gospodyni

do dworu z gotowaniem, zaprawianiem, pieczeniem, chów, drobiu, prasowanie od 15. 7. 37, świadectwa z warunkami do Kuriera Poznańskiego zdg 23 677

Buchaltera - kasjera

poszukuje fabryka maszyn Poznańskie (dostawca rządowy). Potrzebna większa kaucja, zabezpieczenie pewne. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 23 679

Poszukujemy

pośrednika do skupu worków. — Zgłoszenia Towarowa, brama II, składowa 19. zdg 6 960

Dziewczyna

do wszystkiego od 15 potrzebna. Mazowiecka 37, Mielcarek. zdg 7 851

Inteligentna

chorej. Cieszkowskiego 6 — 6. zdg 7 064

Szofer

na stałą posadę za wypożyczeniem 1000 zł. Gwarancja, zapewniona. Oferty Kurier Poznański zdg 7 063

Mistrza ślusarskiego

jako kierownika warsztatu poszukuje fabryka maszyn Poznańskie (dostawca rządowy), potrzebna większa kaucja, zabezpieczenie pewne. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 23 678

Urzędnik

gosp. kawaler energiczny pod dyktando na 1000 morg. majątek dziewczyna starsza z gotowaniem i drobiu potrzebna od zaraz. Maj. Rajgród, poczta Jezioro Zab. powiat Wyrzysk. zdg 7 543

Dziewczynę

dobrze poleconą, gotowaniem poszukuje zaraz. Adres Kurier Poznański zdg 7 536

Służąca

gotowaniem. Wyspiańskiego 18, m. 4. zdg 7 020

Biuralistka

z stenografią, pisząca na maszynie, zaraz potrzebna. Zgłoszenia do „Par” pod „27.28” Pg 28 856-27,28

Ogrodnik - służy

i praktykant rolny potrzebni. — Zgłoszenia życiorysem Kurier Poznański zdg 7 175

Przedstawiciela

branży kolonialno spożywczej z zaprowadzoną klientelą na Poznań poszukuje poważne przedsiębiorstwo od zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 23 714

Drogerzysta

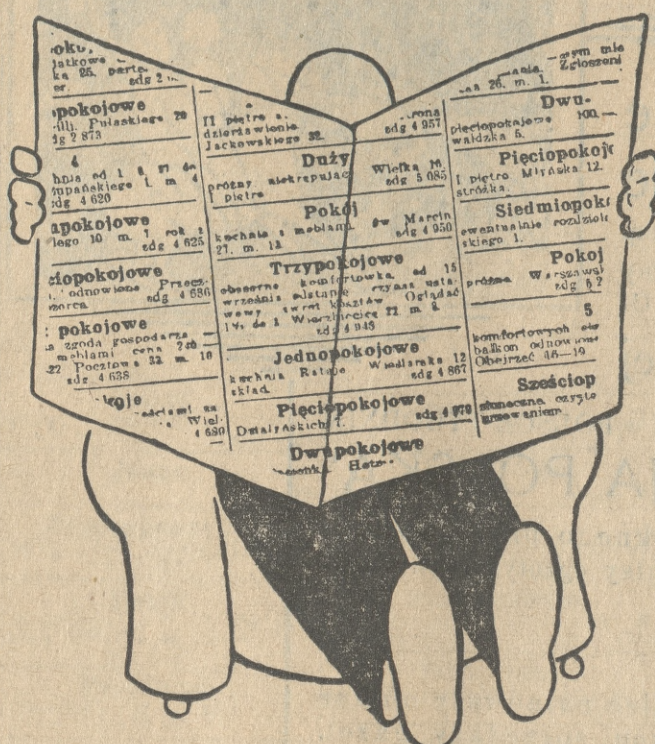
pomocnik zaraz potrzebny. Zgłoszenia do „Par” pod 27.27. Pg 28 855-27,27

Służąca

gotowaniem. Podgórną 10, m. 4. zdg 7 825

Młynarz

z kaucją 1000, potrzebny na stałą posadę. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 7 124

Kogo interesuje życie handlowe niech czyta ogłoszenia „Kuriera Poznańskiego”.

Potrzebny kierownik biegle — do księgarń, skład galanterijny i sprzętów fotograficznych. Zgłoszenia do spółki „Drweca”. Nowe Miasto Lubawskie (świadectwo i fotografię nie zwraca się). ng 46 834

Szofer

motocyklem na wyjazd. Józefa 3 m. 7. zdg 7 265

Dziewczyna

uczuwa, czysta gotowaniem od 15. 8. Zgłoszenia od godz. 10. Ul. Mickiewicza 34, m. 8. zdg 7 844

Lekarz - dentysta

potrzebny od 1 sierpnia do prowadzenia praktyki prywatnej i kasowej do dużego miasta wojew. śląskiego. Warunki według umowy. Oferty Kurier Poznański zdg 7 070

MEBLE solidne - piękne - tanie

Wystawa: Kantaka 1. Fabr. i Magaz. Górna Wilda 134

Parkiet po cenach konkurencyjnych

ng 46 724

Ogrodniczka

działa, wykwalifikowana, dłuższą praktyką dla organizacji ogrodu handlowego poszukiwana natychmiast lub później. Majetność Sowiny, poczta Poniec. zdg 6 944

Kierownik (czka)

do składu obuwa we Włocławku z kaucją 3000. — na pensję i procent od obrotu. Reflektuje się tylko na sily fachowe. Oferty z odpisami świadectw. Inowrocław, skrzynka pocztowa 65. zdg 7 318

Wspólnika

młodego, energicznego, wykształconego. Kapitał 40 000 złotych do interesu Handlu Zbożem i Nasionami na Pomorze poszukuje. Najchętniej synów pp. Kupców lub Przemysłowców. Zgłoszenia „Par”. Toruń, Szeroka 46, pod „470”. Pg 28 850-64,71

Dziewczyna

potrzebna piętnastego. Szwalcarska 12a, m. 8. zdg 7 098

Uczeń

z ukończoną szkołą handlową potrzebny. Bogdan Leitgeber, Poznań, towary kolonialne. zdg 7 090

Do centrali w Łodzi

poszukujemy z dniem 1 września br. 6 pomocników handlowych rutynowanych, dzielnych fachowców, 1 pomocnika handlowego z językiem angielskim.

Do Ostrowa Wlkp.

1 dekoratora, 1 kasjerkę, 2 pomocników handlowych.

Do oddziału w Kępnie

2 pomocników handlowych. Zgłoszenia z fotografią, odpisami świadectw i referencjami pod adresem: Dom Handlowy — Władysław Bielawny, Magazyn Bławatów, Ostrow Wlkp., Marsz. J. Piłsudskiego 6. ng 46 845/6

Poszukujemy

zaufanego pana (zawód i miejsce zamieszkania obojętne), któremu na miejscu urzędzi samodzielnie na rejonową składnicę wysyłkową (bez składu). Stały miesięczny dochód zł 580. — Zgłoszenia pod „239” do „Adenna” — Box 187. Klagenfurt-Austria. Pg 28 786/7-26,59/60

Akwizytorów

(rek) do sprzedaży artykułu chemicznego dziennej potrzeby, poszukuje, wysoka prowizja. Zgłoszenia Wyspiańskiego 16, m. 1. zdg 7 060

R. Barcikowski S. A. Poznań

Ekspedientka

branży dodatków krawieckich lub towarów krótkich potrzebna. Oferty z podaniem pensji do Kuriera Poznańskiego zdg 7 483

Pomocnik fryzjerski

zaraz potrzebny do Katowic, warunki 20. — zł miesięcznie i utrzymanie. Zgłoszenia pisemne z odpisami świadectw oraz podaniem wieku do: Antoni Biedny, Katowice, Wojewódzka 17, m. 6. Pg 28 863-71,160

Poszukuję

samodzielną krawcową. Kościelna 18, m. 4. zdg 7 809

Posługaczka

młodsza cały dzień. Strzelecka 14 a, nowy dom, III piętro prawo zdg 7 808

Panienska

do bufetu i obsługi gości. Plac Kolegiacki 4, m. 15. zdg 7 725

Młodsza

siła biurowa potrzebna. Warunek wkład 600 złotych. Oferty Kurier Poznański zdg 7 766

Kucharka

młodsza potrzebna zaraz nad morze. Mrozkowa, Jastarnia 45. zdg 7 570

Stenotypistkę

która stenografuje perfektnie po polsku i niemiecku poszukuje poważne przedsiębiorstwo przemysłowe na Pomorzu. Zgłoszenia z curriculum vitae, odpisami świadectw i podaniem wysokości wymaganej wynagrodzenia skierować prosimy Kurier Poznański zdg 23 716

Dziewczyna

potrzebna gotowaniem poniedziałek 17—19. G. Wilda 42, m. 5. zdg 7 305

Dziewczyna

uczuwa samodzielna z dobrymi świadectwami zaraz potrzebna. Zgłoszenia godz. 18—19, 8—9. Szewska 1, m. 19. zdg 7 586

Od

zaraz potrzebna ekspedientka początkująca na dalszą praktykę do składu kolonialnego w Poznaniu, pensja i całkowite utrzymanie, zamieszkanie. Adres Kurier Poznański zdg 7 886

Służąca

potrzebna. Dąbrowskiego 23 — 7. zdg 7 739

Technik dentystyczny

dobra siła na popołudniu. Oferty odpis świadectw Kurier Poznański zdg 7 800

Dziewczyna

od zaraz na wieś do kasjera. — Zgłoszenia Staszica 14, m. 7. zdg 7 756

Biurowa

stała posadę oddam za pożyczkę 1 000 złotych. Oferty Kurier Poznański zdg 7 754

Posługaczka

na popołudnie potrzebna. Patr. Jackowskiego 19, m. 10. zdg 7 445

Poszukuje

się akwizytorów do sprzedaży płynnego mydła na dogodnych warunkach. Zgłoszenia do Uniwersalnej Agencji Reklamowej Warszawa, Marszałkowska 142 pod „Mydło płynne”. ng 46 226

Od

15 lipca potrzebna dziewczyna do kuchni i pokojowa z praniem. — Zgłoszenia i odpisami świadectw. Majetność Piotrowo, — poczta Krzesiny, powiat Poznań. zdg 6 416

Dziewczyna

polecona do wszystkiego, z gotowaniem do Puszczkowa potrzebna. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 46 902/3

Humor zagraniczny

— Co ty robisz!? Chcesz go wysadzić w powietrze?
— Gdzieżtam. Mój pupil jest głuchawy i boję się, że nie usłyszy strzału startera.
(Judge, Nowy Jork).

Przedpłata

na miesiąc lipiec 1937 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,10, kwartalnie zł 12,30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5,00, w innych krajach zł 7,00—9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie piśma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i noca tylko 14-76, 35-24 i 40-72

Ogłoszenia

na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr. na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami potocznymi 200 gr. wyżej. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża. do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do g. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 10.45, większe dłużej według możliwości. Drobnie ogłoszenia (najwyżej) 100 słów w tem 5 nagłówek. słowo nagłówek. (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.</